

304

שירי אזכרה

משיעוריו השבועיים של
הגה"צ הרב אליעזר ברלנד שליט"א

פרשת
צו - הגדול
תשפ"ג

מצורף:

יחד ותינו

גיליון ענק מלווה בגלירת תמונות מרהיבות מארועי השבוע

שיעורי השבוע

תוכן

מאמרים

4

9 מאמרים

שיעורים

14

שְׁעוֹר שְׁנֵימָסָר בְּסֵעוּדָה שְׁלִישִׁית שְׁבֵת קֹדֶשׁ פְּרָשַׁת וַיִּקְרָא

36

יוֹם ראשון ליל ה' נִסְחָן צוֹרֵהגְדוֹל לֵאחֶר תְּפִילַת מַעֲרִיב

36

יוֹם שְׁנֵי לַיִל ו' נִסְחָן צוֹרֵהגְדוֹל לֵאחֶר תְּפִילַת עֶרְבִית

38

יוֹם שְׁלִישִׁי לַיִל כ"ט אָדָר וַיִּקְרָא לֵאחֶר תְּפִילַת מַעֲרִיב

38

יוֹם רְבִיעִי לַיִל א' ר"ח נִסְחָן וַיִּקְרָא לֵאחֶר תְּפִילַת מַעֲרִיב

39

יוֹם חֲמִישִׁי לַיִל ב' נִסְחָן וַיִּקְרָא לֵאחֶר תְּפִילַת מַעֲרִיב

40

שְׁעוֹר שְׁנֵימָסָר בְּסֵעוּדָה שְׁלִישִׁית שְׁבֵת קֹדֶשׁ וַיִּקְהַל פְּקוּדֵי

49

שְׁעוֹר שְׁנֵימָסָר בְּמִלְזָה מְלֻכָה מוֹצָאֵי שְׁבֵת קֹדֶשׁ וַיִּקְהַל פְּקוּדֵי

55

וַיִּקְהַל פְּקוּדֵי

תפילות

63

תְּפִלָּה א' — לַמּוֹד

64

תְּפִלָּה ב'

מורינו הרב השבוע
בחופה השבוע

נכתב ונערך

על ידי

בוגר

שעל ידי

***9148**
הקו של ברסלב

הקו המאחד ביותר
להתחדשות והתרעננות שלא היו מעולם

התמנות באדיבות:

שוננו בנים
- נס"ל -

אחר הצדק
אלן ליין

The Rebbe's line: דעם רעבינס' ליין: 4433.03900.474 אירופה: 18.456.400007 || ארצה"ב: 02.800.8.800 אוקראינה: 9.4710.5602 (30)

בהסעות
הקליניקה
מרכז רפואי למהדרין

ד'ררז
קליניקה מקצועית למהדרין

השיעורים באדיבות
קו בית המדרש של
מורנו הרב שליט"א
02-5825820

מאמרים

מאמר א — סוד הלוינות

ה' גלה לאיוב את סוד הלוינות — שער החמשים. רק לאיוב גלה, שהיה גלגול של יובל בנו של למך דור שביעי לקין, כי למך רצח את קין, ותובל קין בנו את ירו לקשת, וכל קליעה של למך הייתה מדיקת.

כ' איוב בא"ל כ"ם א = ל, יוצא מיובל איוב, ל' מתחלף בא'. ואיוב בא לתקן את נשמת תרה, ויובל שהיה דור שביעי לקין זכה שהוא התגלגל באיוב ונהרג.

ז' סוד "כי שבעתים יקם קין ולמך שבעים ושבעה" (בראשית ד, כד), שאת נקמת קין שהרג את הבל לקח למך שהרגו ביריה אחת בטעות. כי נאמר אצל קין (שם, שם טו): "וישם ה' לקין אות" — זו קרן, ולמך חשב שזה איל או צבי.

כ' על העינים של הלוינות אמר רבי יהושע: "מאור גדול ראיתי בים". אמר לו רבי אליעזר: "שמא עיניו של לוינות ראית, שנאמר ועיניו כעפעפי שחר" [איוב מא, י]. שעל זה נאמר (ישעיהו לג, כ): "עיניך תראינה וירושלם נוה שאנן" — סוד עתיקא קדישא [פרקא תנינא דספרא דצניעותא].

כ' ירושלים סוד הפתר שנקרא "אין", וסוד "שאנן" — "רכב אלהים רבתים אלפי שאנן" (תהלים סח, יח) — שתחסיר אלפים מרבותים אלפי שאנן תקבל 18,000, שהם ה-18,000 שהלכו למשתה אחשורוש, ולכן נגזרה הגזרה עליהם להרג ולהשמיד בי"ג אדר.

וְלֹא כְּתוּב "עֵינֶיךָ" כְּתוּב "עֵינֶיךָ", כִּי יְרוּשָׁלַיִם עֵינָא חַד דְּעֵתִיקָא, שְׂבִלֹו רַחֲמִים, כִּי עַל יְרוּשָׁלַיִם מְגִינִים 18.000 מְלָאכִים שְׁעוּמְדִים בְּנֶגֶד כָּל מְלָאכִי אַמּוֹת הָעוֹלָם, שְׁח־18.000 מְלָאכִים יִמְטִירוּ עַל כָּל מְלָאכִי אַמּוֹת הָעוֹלָם שְׂיִבְאוּ לְכַבֵּשׁ אֶת יְרוּשָׁלַיִם דִּם וְאִשׁ וְתִימְרוֹת עֲשׂוּן.

כִּי יְרוּשָׁלַיִם בְּסוּד אֲזַנִי ה', סוּד הַלְלוּתְךָ, שְׁה' אוֹמֵר לְאִיּוֹב (אִיּוֹב מ, כו):
 "הִנְרִבָה אֵלַיִךְ תַּחֲנוּנִים אִם יִדְבַר אֵלַיִךְ רַבּוֹת". כִּי יְרוּשָׁלַיִם בְּסוּד "אֲזַנִי ה'
 הוּא שְׁמוֹ וּכְבֹדֵי לְאַחַר לֹא אֶתֶן, אֲנִי אֲמִית וְאַחֲזִיהַ מִחֲצֵתִי וְאֲנִי אֶרְפָּא וְאִין מְיָדִי מְצִיל" [יִשְׁעִיהוּ מִב, ח. הַאֲזִינוּ לִב, לט].

"כִּי אֲשָׂא אֶל שָׁמַיִם יְדֵי וְאֲמַרְתִּי חֵי אֲנֹכִי לְעֵלְמָא, אִם שְׁנוֹתַי בְּרַק חֲרָבִי וְתִאחֲזוּ בְּמִשְׁפַּט יְדֵי אֲשִׁיב נֶקֶם לְצָרִי וְלִמְשַׁנְאֵי אֲשַׁלֵּם, אֲשַׁכִּיר חֲצִי מְדָם וְחֲרָבִי תֹאכַל בְּשָׂר מְדָם חָלָל וְשִׁבְיָה מְרֹאשׁ פְּרַעוֹת אוֹיֵב". כִּי אִיּוֹב שָׂאֵל אֶת ה': שְׂמָא הִתְחַלֵּף לָךְ אִיּוֹב בְּאוֹיֵב?! "וַיַּעַן ה' אֶת אִיּוֹב מִן הַסְּעָרָה" — אָמַר ה' לְאִיּוֹב: בֵּין שְׁעָרָה לְשְׁעָרָה לֹא הִתְחַלֵּף לִי, בֵּין אוֹיֵב לְאִיּוֹב הִתְחַלֵּף?!

לְבָנוּ; "הִרְגִינוּ גוֹיִם עִמּוֹ כִּי דָם עֲבָדִיו יִקּוּם וְנִקָּם יִשִּׁיב לְצָרָיו וּכְפָר אֲדַמְתּוּ עִמּוֹ", כִּי אִיּוֹב הָיָה גִלְגּוּל שֶׁל יוֹבֵל בְּנֵה שֶׁל עֵדָה "אֲבִי כָל תַּפְשׁ בְּנוֹר וְעוֹגֵב", וְשִׁבְעַת בְּנָיו הֵם שִׁבְעָה דוֹרוֹת שְׂיִצְאוּ מִקְּבוּרָתוֹ; חֲנוּךְ, עִירָד, מְחוּיָאֵל, מְתוּשָׁאֵל, לְמָד, יוֹבֵל, וְעַם קָיָן זֶה שִׁבְעָה דוֹרוֹת.

וְיִשְׁלֹשֶׁת בְּנוֹתָיו הֵם עֵדָה וְצִלָּה נְשׁוֹת לְמָד, וְנִעְמָה בְּתוֹ שֶׁל לְמָד. שְׂכַלְמָא הָיוּ מְחִיבִים וּמְחִיבּוֹת מִיְתָה מִשְׁנָה, וְלָכֵן נִפְּל הַבַּיִת עֲלֵיהֶם. וְתַקּוּנָם הָיָה צָרִיךְ לְחִיּוֹת רַק עַל יְדֵי שְׂאִיּוֹב יִשִּׁיר בְּכַנּוֹר וְעוֹגֵב, וְיִתְקַן אֶת חֲמָא יוֹבֵל שְׁנַיִן 900 שְׁנָה בְּכַנּוֹר וְעוֹגֵב לְעַבְדָּה זָרָה.

אֲבָל אִיּוֹב לֹא הָבִין שְׂפַל תַּקּוּנָו זֶה רַק עַל יְדֵי שִׁירִים בְּכַנּוֹר וְעוֹגֵב, וְלָכֵן אָמַר "וַיְהִי לְאַבְל בְּנֵי וְעַגְבִי לְקוֹל בָּכִים" (אִיּוֹב ל, לא).

מאמר ב — סוד "לשמש שם אהל בהם"

סוד "לשמש שם אהל בהם" (תהלים ימ, ה) הוא סוד מתן תורה, שה' כפה עליהם הר פגיגית, וההר היה החפה והאהל שסבף על בני ישראל במתן תורה, שאז התחברו עקבי לאה עם פתר רחל מתחת לחפה של אבא ואמא, שזה סמל הר-סיני שרחף מעל בני ישראל ושמש כחפה לבלה שנקראת "עם ישראל".

ואז התחברו עקבי לאה עם פתר רחל, ולכן יש בלוחות קע"ב תבות כמנין "עקב", ובת"ר אותיות כמנין פתר רחל שהתחברה עם עקבי לאה, ועל ידי זה "אילי מואב יאחזמו רעד" [= 274], = רחל לאה [= 274]. בלק בלעם [= 274], שהם יונקים מעקבי לאה, בלעם מעקב ימין ובלק מעקב שמאל.

ובזמן מתן תורה, שהתחברו עקבי לאה עם פתר רחל, הפסקה היניקה של בלק בלעם, עד שבני בלעם — יונוס וימברום — הצליחו לעשות העגל כמו שנאמר (שמות לב, כד): "ויצא העגל הזה" — שקפץ מאליו. למרות התנגדותו של אהרן הכהן, שחשב להתעבב עם יציקת הזהב לעגל עד בא משה.

אבל מיכה זרק טם מזהב, שעליו היה פתוב "עלה שור", ובו השתמש משה להעלות את ארון יוסף מהנילוס, ובכח טם זהב זה עלה יוסף מאליו. עד שמובה, שהיה אבא של ירבעם בן נבט, גנב את הטם מאהרן והשתמש בו, וזרקו ליציקת הזהב, ועל ידי זה יצא "דמות שור אבל עשב" (על-פי תהלים קו, ב).

ולכן, בשנת ב' אלפים תמ"ח נתנה תורה, ובשנת ב' אלפים תפ"ח נכנסו לארץ, ומשם עד הגאולה השלמה עוד שלשת אלפים שש מאות וחמש שנים, כמו שמוכא באותיות רבי עקיבא [אות ב'].

וְזֶה סוֹד "וְהוּא חֲרַשׁ שְׁנַיִם עֶשֶׂר צְמָדִים" (מלכים א' יב, יט), שְׁאֵלֵי־שָׁע בְּכַר
לְמַד הַצְּרוּפִים שֶׁל שְׁנַיִם עֶשֶׂר צְרוּפֵי הַיּוֹ"ה וְשְׁנַיִם עֶשֶׂר צְרוּפֵי אֱהוּ"ה,
שֶׁבְּשְׁנֵי צְרוּפִים אֵלוּ תְלוּיָהּ הַנְּאֻלָּה.

וְאֵלֵי־שָׁע, שְׂוֹכָה לְפִי־שְׁנַיִם מֵאֵלֶיהוּ, הִיָּה עוֹסֵק בַּתְּכָאֵת הַנְּאֻלָּה הַשְּׁלֵמָה
וּבַהוֹרְדָה שֶׁל בֵּית הַמִּקְדָּשׁ הַשְּׁלֵי־שִׁי, שֶׁהוּא בֵּית הַמִּקְדָּשׁ שֶׁל
אֵשׁ. וְשָׁמָּה אֱהָרֵן הַכֹּהֵן הַגָּדוֹל יִקְרִיב קִרְבָּנוֹת, וְאֵלֶיהוּ הַנְּבִיא יִבְקַר כָּל קִרְבָּן
וְקִרְבָּן 4 יָמִים לִפְנֵי הַקִּרְבָּתוֹ.

כִּי יִהְיוּ כֵּאלֶּה שִׁירְצוּ לְהַקְרִיב קִרְבָּנוֹת בְּהַר־סִינִי, כְּמוֹ שְׂמוּבָא בַּמְּנַחֹת [קמא].
אֲבָל, אִם יִהְיֶה שֵׁם עֲדִים וְהַתְּרָאָה, יִהְיוּ חַיִּיבִים ל"ט מַלְקוֹת עַל כָּל כֶּבֶשׂ
וְעוֹז וְשׁוֹר שִׁיקְרִיבוּ שָׁמָּה.

מאמר ג — סוד "ויצא חטור מגזע ישי ונצד משרשיו יפרה"

"יִשָּׁי 320 וְנִצְד 346 מִשְׁרָשָׁיו" 856 = 1522, "מִי שָׁמַע כְּזֹאת מִי רָאָה
כֵּאלֶּה הַיּוֹחֵל אֲרִיץ בַּיּוֹם אֶחָד אִם יוֹלֵד גּוֹי פַּעַם אַחַת כִּי חָלָה גַם
וְלָדָה צִיּוֹן אֶת בְּנֵיהָ".

וְזֶה שְׂאֵמֵר רַבִּי עֲקִיבָא: כְּשֶׁתִּגְיַעוּ לְאַבְנֵי שִׁישׁ מְהוֹר, סוֹד דְּוֹד בֶּן יִשִׁי, סוֹד
שִׁי עוֹלָמוֹת שִׁיּוֹרְדִים בְּכָל שְׁנֵיָהּ וְשְׁנֵיָהּ מִחֲדָשׁ לְצַדִּיקִים, וְהַכֹּל עַל יְדֵי
שְׁתֵּית 4 בּוֹסוֹת יַיִן וְחַמְשָׁה בְּיָתִים שֶׁל מִצָּה שְׂמוּרָה.

כִּי אֲבִיגַיִל נִקְרָאת "בֵּית נַחֲשׁ" (שְׂמוּאֵל ב' יז, כה), "אֲשֶׁר בְּנִינוּ כְּנַטְעִים מְגַדְלִים
בְּנַעֲוִירֵיהֶם בְּנוֹתֵינוּ כְּזֵוִית מְחַמְּבוֹת תְּכֵנִית הַיֶּכֶל" (תְּהִלִּים קמ"ד, יב).

וְעַל יְדֵי זֶה יִתְקַוֶּה בְּנוֹ הַפְּסוּק (שָׁם, שָׁם י): "הַנּוֹתֵן תְּשׁוּעָה לַמְּלָכִים הַפּוֹצֵחַ
אֶת דָּוִד עַבְדּוֹ מִחֶרֶב רָעָה".

כִּי כֹּל הַנִּיצֵל מֵהַטְּעוֹת שֶׁל אֲבִי שֵׁשׁ טְהוֹר, וְאִינּוּ אוֹמֵר "מִים מִים" ... כִּי הַתְּמִד שֶׁהוּא מִים עַל חֲרָצִים, וְאֵז לִפְנֵי שֶׁהַחֲמִיץ אִי אֶפְשָׁר לַעֲשׂוֹר וּפּוֹסֵל בְּמִקְוֵה, וּכְשֶׁהַחֲמִיץ אֶפְשָׁר לַעֲשׂוֹר וְאִינּוּ פּוֹסֵל בְּמִקְוֵה.

כִּי "ה' הֵט שֶׁמִּידָד וְתִרְדֵּי נֶעַ בְּהָרִים 257 וְיַעֲשֶׂנוּ" 442 = 697 = תרצ"ט י"ז תמוז, שָׂאוּ נִרְצָחוּ בְּשָׁנָה אַחַת 5 מִלִּיּוֹן יְהוּדִים עַל יְדֵי הַנָּאֲצִים. וְעַכְשָׁיו, בְּתַש"ן שְׁנַת הַגָּאֻלָּה, שֶׁלִּפְנֵי "הַיְכָל הַבְּרָכָה" אֵז הָיָה הָיָה צְרִיף לְהִיּוֹת — בְּתַש"ן — תַּחֲתֵית הַמַּתִּים [לְדָ לְדָ].

וְאֵז וְאָמַר "כִּימֵי צִאֲתָד מֵאַרְצֵי מִצְרַיִם אֲרָאֵנוּ נִפְלְאוֹת" (מִיכָה ז, טו), כִּי נִפְלְאוֹת שֶׁלֹּא הָיוּ מַעֲוִלָם יִתְגַּלוּ בְּחֶדֶשׁ נִסָּן שֶׁל שְׁנַת תַּת"א, שֶׁבְּאַלְהָ נִסִּים וְנִפְלְאוֹת עוֹד לֹא הָיוּ מִבְּרִיאַת הָעוֹלָם. וְאֵז יִתְקַים "פְּצַנִּי וְהַצִּילֵנִי מִמַּיִם רַבִּים מִיַּד בְּנֵי נָכַר", וְאֵז יִתְקַים "מְזוּיָנוּ מְלֵאִים מִפִּיקִים מִזֶּן אֵל זֶן צִאוּנוּ מֵאַלְפֵיּוֹת מְרַבְּבוֹת בְּחֻצוֹתֵינוּ, אֱלוֹפֵינוּ מְסֻבִּים אֵין פֶּרֶץ וְאֵין יוֹצֵאת וְאֵין צֹחֶה בְּרַחֲבֵינוּ".

מֵאֲמַר ד — סוּד אֲבִיגִיל בֵּת נַחֵשׁ

"כִּי מִשְׁרֵשׁ נַחֵשׁ יֵצֵא צִפְעַ וּפְרִיּוֹ שָׂרָף מְעוֹפֵף" (וְשַׁעֲיָהוּ יד, כט), כִּי יֵשִׁי נִקְרָא "נַחֵשׁ" סוּד חֲשֵׁן הַמִּשְׁפָּט, שֶׁהָיָה מְקַשֵּׁט בְּאֲדָם פֶּטְדָה בְּרַקַּת, נִפְדָּ סִפִּיר וְהֵלֵם, לְשֵׁם שָׁבוּ וְאַחֲלָמָה.

כִּי לְדוֹד הָיְתָה אַחוֹת בְּשֵׁם אֲבִיגִיל — סוּד לָאָה, וְאִשָּׁה בְּשֵׁם אֲבִיגִיל — סוּד רַחֵל, וְעַל-יְדֵי שְׁנֵי הַנְּשִׂים הָאֵלוּ דוֹד הַצִּלִּית לְחַבֵּר אֶת עַקְבִּי לָאָה עִם בְּתֵר רַחֵל, שֶׁהָיָה סוּד מִתֵּן תּוֹרָה, וְעַל יְדֵי זֶה זָכָה לְשִׁמְעַת אֶת עֲשֶׂרֶת הַדְּבָרוֹת בְּכָל רֵנַע וּשְׁנִיָּה, וְלִהְשָׁמִיעַם לְכָל עַם יִשְׂרָאֵל.

כִּי אֲבִיגִיל אִשְׁתּוֹ, הָיְתָה בְּתַחֲלָה אִשְׁתׁ נְבָל הַכְּרָמְלִי, שֶׁהָיָה אִישׁ בְּלִיעַל (שְׁמוּאֵל א' כה, כה), גִּמְמַרְיָא בְּלָעָם [= 142]. כִּי נְבָל הַכְּרָמְלִי הָיָה נְצוּץ

מבלעם הרשע, שעליו נאמר "ידע דעת עליון מחזה שדי יחזה נפל וגלוי עינים"
(במדבר כד, מז).

בי בלעם נגלה לו ה' יתברך גם כשהוא ישן ושוכב על מפתו, כמו שכתוב
בספרי [בסוף ואת הברכה] שבשלושה דברים היה בלעם יותר גדול ממושה
רבנו; ב"דע דעת עליון", וה' היה מתגלה אליו גם כשהיה שוכב על מפתו
בחינת "נפל וגלוי עינים". וחזן מזה, בלעם, שהיה "ידע דעת עליון", היה יודע
מתי ובאיזו שעה ובאיזה רגע ה' עומד להתגלות אליו. מה שאין כן במושה.

וכל זה עשה ה' יתברך למען אמות העולם שיחזרו בתשובה, ונתן להם נביא
שבשלושה דברים היה גדול ממושה. אבל, בלעם מעל בתפקידו הרם
ובשליחות האלקים שלמענה נשלח, וזכה להנשא לאתו, ועשה חתנה ברב
פאר והדר, עם זקוקי אש ובלונים שפרחו באויר.

והוא עצמו פרח באויר, והסתתר מאחורי הכוכבים, שפנקס לא יזכה אותו
[זהר בלק קצד]. אבל, כל זה לא עזר לו, ופנקס שלח את צליה שהיה
משבט דן, והורידו מבין הכוכבים, כמו שכתוב בעובדיה (ד, א): "אם תגביה
בגשך ואם בין בוכבים שים קנף משם אורידך נאם ה'".

מאמר ה — סוד אליהו הנביא

סוד אליהו הנביא זכור לטוב = 400, שהיה טהור עינים = 400, ויכל
להכניע את עפרן = 400 — רע עין 400 =.

בי אליהו הנביא ראה בכל רגע ושניה, כי "אלהים נצב בעדת אל בקרב
אלהים ישפוט" = 1530, כי 'אין 61 ערוף 296 לה 50 ואפס 147
זולתה 463 אפס 141 בלתה 452 = 1530.

בי הכל אמת 441 ויציב 118 ונכון 132 וקנים 156 וישר 516 ונאמן 147
ואהוב 20 = 1530.

כי אליהו הנביא הרג 450 נביאי הבעל — $450 \times 25 = 11.250$ שנים
מאסר עולם, ועוד 400 נביאי האשרה — $400 \times 25 = 10.000$, ועוד
שני קצינים ומאה חילים — $25 \times 102 = 2550 = 23800$. אנשים מסכנים
ואמללים, שחט אליהו הנביא, מהם 21.250 אל נחל קישון, ומהם 2550 בקר,
סך הכל 23.800 שנים מאסר עולם.

מאמרו — סוד פרעה

סוד פרעה הוא סוד עגלה 108 ערופה 361 [אותם האותיות] פרה 285
אדומה 56 שור 506 הנסקל $1561 = 245$.

כי על משה נאמר "בחכמה 75 יבנה 67 בית 412 ובתבונה 479 יתבונן"
 $536 = 1562$. כי משה רבנו תמיד התעורר בשחר, כמו שאמר לו ה'
(שמות ח, טו; שמות ט, יג): "השכם בבקר", וכמו שכתוב בשחר 510 קמתי 550
להודות לך 451 $1561 = 50$.

כי משה רבנו קים באמת; וכל 56 החיים 73 יודוך 46 פלה 95, ויתללו
77 ויברכו את 401 שמך 360 באמת' $1561 = 443$.

כי עכשיו לקראת הפסח; "ובני ישראל יצאים ביד רמה" $245 =$ כי זכו
למדרגת אדם 45 קדמון $200 = 245$. וזה שאמר להם ה': "מה תצעק
אלי" — בעתיקא תליא מלתא [והר בשלח].

כי בני ישראל יצאו אל 31 "אורה 212 שמחה 353 ששון 656 וריקר" 310
 $1562 =$ אל ארץ ישראל — מקור השמחה, כמו שאמר "יפה נוף
משוש כל הארץ הר ציון ורבותי צפון קרית מלך רב, אלהים בארמנותיה
נודע למשגב, ברוח קדים תשבר אניות תרשיש".

וזכו ל- "נבון 126 יהיה 30 הר 205 בית 412 ה' 26 בראש 503 הקרים"
 $160 = 1562$.

ועל-ידי-זה "סר 260 עזונת 152 וחסאתה 444 תבופר" 706 = 1562.

מאמר ז — סוד "קדמוי שרים אחר נגנים"

שקדמוי שירת הנשים לשירת המלאכים, והתרעמו המלאכים: לא די לנו שקדמונו הגברים אלא גם הנשים קדמונו?! כמו שנאמר "ותען להם מרים", ולא כתוב "להן" אלא "להם".

וה' מחדש בכל יום תמיד מעשה בראשית, ובכל יום ויום יורד אור חדש מלמעלה — אור קדמאה, שמאיר מסוף העולם ועד סופו, ובכל יום ויום מתחדשת שירה חדשה, ואורו של יוסף הצדיק מתחדש בכל יום ויום, ואתו מתחדשת שירה חדשה בכל יום ויום, על האור החדש שמאיר בכל יום ויום ובכל בקר ובקר, כמו שנאמר 'אור חדש על ציון תאיר וגזקה בלנו במהרה לאורו'.

ועל ידי האור החדש שמתחדש בכל יום ויום על ידי הצדיק האמת, נולדות נשמות חדשות לגמרי, על ידי חסד לאברהם, ולכן חותמים ברכה ראשונה "מגן אברהם".

ובכל יום ויום נהיה בבחינת יום הכפורים, בבחינת "אש תמיד תוקד על המזבח לא תכבה" = 1885, גימטריא "נפתחו השמים ואראח מראות אלהים" [= 1885]. ובכל יום ויום מתגלות מראות אלקים חדשות, ולכן נאמר 'חדשים לקמרת בואו והפיסו' — שבכל יום ויום זו קמרת חדשה לגמרי, ובכל בקר ובקר מתפשט ריח בשמים חדש לגמרי, שריחו הולך בכל ארץ ישראל, כמו שאומרת הגמרא בשבת [סג]: אמר רב רחבה אמר רבי יהודה: עצי ירושלים של קנמון היו, ובשעה שהיו מסיקין אותם ריחן נודף בכל ארץ ישראל, ומשחרבה ירושלים נגנזו. ואף על פי כן, ברוחניות הכל נשאר, כי הכל נצחי!

וְזֶה סוד נקנור שהביא שערים ממצרים, ועמד עליו הים ברב זעפון, והשליכו שער אחד לים, ונכרד על השני ולא יכלו להשליכו, ואז עמד הים מזעפון, וכשהגיעו ליפו בצבץ השער מתחת ירכתי הספינה.

כִּי בכל יום ויום אנו מכרזין "שאו שערים ראשיכם והנשאו פתחי עולם ויבוא מלך הכבוד", כי בכל יום ויום על ידי תפלות ותיקון נפתחים השערים מחדש ביתר שאת וביתר עז.

כִּי על ידי מזר 246 ואפרסמון $443 = 689$ זוכים שנבראים בכל יום ויום שמים 390 וארץ $297 + 2 = 689$ חדשים לגמרי, והם משפיעים בכל יום ויום שפע חדש לגמרי, עד שיבנה בית המקדש של אש במהרה בנינו אמן נצח סלה ועד.

מאמר ח

סוד נשיא לבני אפרים אלישמע בן עמיהוד. נשיא לבני מנשה גמליאל בן פדהצור. נשיא לבני בנימן אכידן בן גדעני.

כִּי אפרים, שממנו יוצא יהושע בן נון, זוכה להקריב בשבת — ז' לחדש, וממנו יוצא יהושע בן נון שאמר "שמש בגבעון דום וירח בעמק אילון, וידם השמש וירח עמד עד יקם גוי איביו ... ולא אין לבוא כיום תמים".

כִּי מז' לחדש ניסן החמץ כבר מבער לגמרי, והשמש מאירה בחמה, "והיה אור הלכנה כאור החמה", מה שיהיה לעתיד לבא. והלכנה, מז' לחדש כבר מתמלאת מחסרונה.

ואחרֵי אלישמע בן עמיהוד, גמליאל בן פדהצור — שעומד על הצור, היא נקרת הצור, ומסמא ומנכר את עיני הרשעים, שהם; קנו פלעם והמן, שהם שרש החמץ שבכל דור ודור, והם זוממים בכל דור ודור לבלות את עם ישראל מחדש. ולכן, כבר מתחילים לבער אותם בז' לחדש, על ידי קרבנו של אלישמע בן עמיהוד. שהוא, על ידי קרבנו, מחבר יק"ו עם ד'

והופכו ל־ה', על ידי עֲשָׂרָה מִיָּנִי נְגִינָה, שֶׁהֵם אוֹת י', שֶׁמְכַנְּסִים בְּתוֹךְ ד' וְנִהְיָה ה'. בְּסוּד 'וּבְלֹא מֵאִיר לְסִיחָרָא'.

וְלָכֵן יֵשׁ לְקַדְּשׁ אֶת הַחֹדֶשׁ מִיַּד בּו' נִיסוֹן, לְהַתְּחִיל לְהַמְשִׁיךְ אֶת אֹזֶר הַחֲמָה לְלִבְנָה, עַד שִׁיתִּיהָ אֹזֶר הַלְּבָנָה בְּאֹזֶר הַחֲמָה. וְנִזְכָּה בְּלֵיל מ"ו לְקַיִם "שֶׁהָ לְבַיִת" — שֶׁהִשָּׂה, שֶׁהִיא הַלְּבָנָה, תֵּאִיר אֶת הַבַּיִת בְּלֵיל הַסֶּפֶד בְּאֹזֶר הַחֲמָה, וּבְכָר לֹא יִהְיֶה אֶפְלוֹ שְׁמִיץ שֶׁל חֲמִין, וְלֹא יִשָּׂאֵר שׁוּם שְׁמִיץ מִקֵּוֶן בְּלַעַם הַמֶּזֶן, שֶׁהֵם הַמְּכַלִּים אֶת עַם יִשְׂרָאֵל מִחֹדֶשׁ בְּכָל דּוֹר וְדוֹר, וְעַקֵּד הַבַּעֲזָר שֶׁלְהֵן תִּהְיֶה מִיַּד לְמַחֲרַת לֵיל הַסֶּפֶד, עַל יְדֵי שְׁצַמּוֹ שְׁלֹשָׁה יָמִים.

וְהַעֲקָר, עַל יְדֵי הַכֶּרֶפֶס, שֶׁהוּא תְּקוּ יָרֵק הַמְּקִיף אֶת כָּל הָעוֹלָם — סְפִירַת הַבֵּינָה, שֶׁמְמַנְהָ כָּל הַתְּשׁוּבָה, וְהִיא הַמוֹחֶלֶת אֶת כָּל הָעוֹנוֹת.

כִּי עַל יְדֵי לֵיל הַסֶּפֶד "הִנֵּה הַמַּלְאָכִים נוֹעְדוּ עִבְרֵי יַחְדוֹ, הִמָּת רֵאוּ בֵּן תְּמַהוּ", כִּי שְׁנֵיהֶם [= יוֹסֵף וְיְהוֹדָה] נִלְחְמוּ עִבּוֹר בְּנִימִין, וְזֶה רוּצָה לְהַרְגֵּ אֶת זֶה וְכָל מִצְרַיִם, וְזֶה מִנְתֵּן אֶת עַמּוּד הַשֵּׁשׁ שִׁיּוֹשֵׁב עָלָיו, וְאָמַר לְיְהוֹדָה: אִם תִּשְׁלַף אֶת חֲרָבְךָ, הֲרִינִי כּוֹרֶכָה מֵעַל צִוְאַרְךָ וְהוֹרְגֵ אֶת כָּל הָאֲחִים. וְהַכֵּל עִבּוֹר בְּנִימִין, שֶׁקִּרְבָנוּ עָרֵב י' נִיסוֹן, וְלָכֵן קִרְבְּנוֹתָיו עַל יְסוּד הַמְּזֻבָּח שֶׁבִּנְחָלַת יְהוּדָה, בְּסוּד "צִדִּיקִים יִרְשׁוּ אֶרֶץ וְיִשְׁכְּנוּ לְעַד עָלֶיהָ", שֶׁבַיִת הַמְּקִדָּשׁ שֶׁבְּרִשׁוֹת בְּנִימִין הָיָה גַם בְּחֻלְקוֹ שֶׁל יְהוּדָה 410 שָׁנָה וְ-420 שָׁנָה, שֶׁזֶה נִקְרָא "לְעַד עָלֶיהָ". וְלָכֵן, קִרְבְּנוֹת הַשְּׁלֹשָׁה הֵם בְּיַחַד זֶה אַחֵר זֶה.

וּמִנְשָׂה, שְׁמוֹרֵיד אֶת אַרְבַּעַת הַגְּזֵיּוֹת שֶׁל שָׂאוֹל וּבְנָיו מֵעַל הַחוּמָה, זֹכָה לְהִבְטָחָה שֶׁהוּא יִגָּאֵל רֵאשׁוֹן [פֶּרְקִי דְרַבִּי אֱלִיעֶזֶר ז'] — "לִי גִלְעָד לִי מְנַשָּׁה" — מְנַשָּׁה רֵאשׁוֹן — "אֶפְרַיִם מְעוֹז רֵאשִׁי יְהוּדָה מְחַקְקִי".

"לְפָנַי אֶפְרַיִם וּמְנַשָּׁה עוֹרְרָה אֶת גְּבוּרַתְךָ", כִּי מְנַשָּׁה כְּנֶגֶד חֹדֶשׁ חֲשׁוֹן, כִּי חֲשׁוֹן = 364 יָמִים שֶׁל הַשָּׁנָה חוּץ מִיּוֹם הַכַּפּוּרִים, שֶׁהוּא הַמְּכַפֵּר עַל כָּל הַשָּׁנָה. וּמְנַשָּׁה, שֶׁהוּא כְּנֶגֶד חֲשׁוֹן, זֹכָה לְהַקְרִיב בֵּין אֶפְרַיִם וּבְנִימִין, שֶׁעָלָיו נֵאמַר "לְבִנְיָמִן אָמַר יְדִיד ה' יִשְׁכֵּן לְבֵטַח עָלָיו חֲפָץ עָלָיו כָּל הַיּוֹם וּבֵין כְּתַפּוּי

שכן, כי זכה ל-410 ו-420 שנים שכבוד ה' חפף רק עליו. ולכן, הוא המקריב ערב י' ניסן, שאז "משכו לכם שה לבית אבת שה לבית" — שעל ידי בנימין זוכין ששה, שהוא הלכנה, מאירה לבית ב' ניסן כאור החמה.

מאמר ללקוטי מוהר"ן תורה ריט — "בצע אמרתו"

מסביר רבינו הקדוש והנורא שאורות הקדוש ברוך הוא מכפילים עצמן מיום אל יום, בכל רגע ושניה. ועם ישראל לא זכה ליצר כלים לאורות האין סוף שמתחדשים בכל רגע ושניה, כי אי אפשר ליצר כלים לאורות האין סוף על ידי אין סוף של ביונות בכל רגע ושניה, ורק הביונות יכולים לעשות כלים לאורות האין סוף שמתחדשים בכל רגע ושניה, וכיון שעם ישראל בזמן החרבן לא זכה לעשות כלים לאורות האין סוף, ואורות האין סוף המשיכו להתחדש בכל רגע ושניה, ולהכפיל את עצמן בבחינת "ויהי נא פי שנים ברוחך אלי" (מלכים ב' ב, ט), כי אלישע כבר זכה לבחינת השנים עשר, אומר האר"י הקדוש: שבדיוק באותו יום הוא זכה כבר להשלים ולכונן את כל 12 צרופי הו"ה וצרופי אקו"ק, שהם תמיד שנים עשר.

ובנימין, שהוא המספר ה-12, שהוא כנגד י"ב ניסן, אחרי שזכה לקבל עשר מכות מעשרת אחיו שאהבו אותו אהבת נפש, אבל ידעו שעכשיו הם כלם נכנסים למאסר עולם על גיבת הגביע שטמן יוסף באמתחת בנימין. ולכן, מרב יאושם, הבו אותו מכות חזקות ונאמנות בין כתפיו, כמו שכתוב "לבנימן אמר ידיד ה' ישכן לבטח עליו חפף עליו כל היום ובין כתפיו שכן" (דברים לג, יב). ולכן, בגלל המכות שקבל מעשרת אחיו, זכה לבית המקדש עם כל עשרת הנסים.

אבל, ביסוד המזבח מורח דרום לא היה לו חלק, כמו שכתוב ביומא (יב): דתניא; מה היה בחלקו של יהודה? הר-הבית, הלשכות והעזרות. ומה היה בחלקו של בנימין? אולם והיכל ובית קדשי הקדשים. ורצועה היתה יוצאת מחלקו של יהודה ונכנסת לחלקו של בנימין, ובה היה מזבח בנוי. ובנימין הצדיק היה מצטער עליה לבלעה כל היום, שנאמר "חפף עליו כל היום".

וּלְפִיכֹךְ זָכָה בְּנִימִין הַצַּדִּיק וְנַעֲשֶׂה אֲשֶׁר יִזְכֶּן לְגַבּוֹרָה, שְׁנַאֲמַר "וּבֵין כְּתַפּוּי שְׁכֵן".
וְאִם בְּנִימִין הָיָה מְקַבֵּל עוֹד מִכָּה אַחַת, הָיָה זֹכֵה לְקַבֵּל אֶת כָּל בֵּית הַמִּקְדָּשׁ.

אוֹתוֹ הִדְבָּר אִם עִם יִשְׂרָאֵל הָיָה עוֹמֵד בְּבִזְיוֹנוֹת שְׁמֻקְבָּלִים כָּל יוֹם וְיוֹם, הָרִי
אִז הָיוּ עוֹשִׂין כָּלִים לְאוֹרוֹת הָאֵין סוֹף, וְלֹא הָיוּ צָרִיכִין לְשַׁרְף אֶת בֵּית
הַמִּקְדָּשׁ. אָבָל, בֵּינָן שְׁלֹא הָיוּ עוֹמְדִים בְּבִזְיוֹנוֹת, אֲלֵא לְהַפְּדֹ — הָיוּ לָהֶם
סִיקְרִיקוֹן שְׁעוֹשִׂים בִּזְיוֹנוֹת וְדוֹקְרִים לְמוֹת כָּל מִי שְׁלֹא הָיָה בְּדַעְתָּם וְלֹא הִחְזִיקוּ
מִשִּׁיטָתָם, נִשְׁרְפוּ כָּל הַכָּלִים וְהַתְּפוּצִין בֵּית הַמִּקְדָּשׁ, וְאוֹרוֹת הָאֵין סוֹף
הַמִּתְחַדְּשִׁים כְּכֹל רִגְעַ וְשִׁנְיָה וּמְכַפִּילִים אֶת עַצְמָם וְלֹא הָיָה לָהֶם כָּלִים לְקַבֵּל
אֶת אוֹרוֹת הָאֵין סוֹף, וְאוֹרוֹת הָאֵין סוֹף הֵם אֲשֶׁר שְׁרְפוּ אֶת בֵּית הַמִּקְדָּשׁ.

הַמִּאֲמָרִים בְּאֲרִיבוֹת עֲלוֹן: ה' הוּא הָאֱלֹקִים ה' הוּא הָאֱלֹקִים ה' הוּא הָאֱלֹקִים

שִׁיעוּרִים

הַשְּׁעוֹר הַשְּׁבוּעִי בְּסֵפֶר הַקֹּדֶשׁ "פְּלֵא יוֹעֵץ" שְׁעוֹר שְׁנַמְסֵר בְּסֵעֻדָה שְׁלִישִׁית שַׁבַּת קֹדֶשׁ פְּרֻשָׁת וַיִּקְרָא

הַפְּלֵא יוֹעֵץ אוֹמֵר שְׁדָבָר מְשֻׁנָּה מִי שְׁיֵהִיָּה, אָסוּר שְׁנִיָּה
רֵאוֹן אָדָם צָרִיךְ אַחַת לְהִיֹּת כְּלֵי אִשָּׁה¹. וְאִשָּׁה זֹה
לְהַתְּחַנֵּן, שְׁיֵהִיָּה כּוֹשִׁית, לֹא לֹא בְּשָׁבִיל מְשַׁחֲקִים, וְצָרִיכִים

❁ מֵרֵאִי מְקוֹמוֹת וְהַעֲרוֹת ❁

בְּנוֹי וְגוֹרָם לָהֶם רַעַה גְדוּלָה כּוֹז וְכֹל כִּי הָאֵין אֵין
הַבֵּן חַיִּיב בְּכַבּוֹד אֲבִיו וְיֵהָא עֵז כְּנֹמֵר לְהִיֹּת מְנוּבַע
בְּפֶה בְּדֶרֶךְ כְּבוֹד עַל יְדֵי אַחֲרִים וּלְבַקֵּשׁ מִנּוּחַ
אֲשֶׁר יֵיטֵב לְנַפְשׁוֹ וְגְדוּלָה עֲבִירָה לְשֵׁם שָׁמַיִם.

וְכֹל שְׁכָן שֵׁאֵם הַבֵּן כְּרֵשׁוֹת עֲצֻמוֹ שְׁחוּבָה
מוֹטְלָת עֲלֵיו לְמַהֵר לִישָׂא אִשָּׁה וְלֹא יַעֲשֶׂה שְׁקָר
בְּנַפְשׁוֹ, הָאֵם אִישׁ עֵנִי הוּא וְאֵין יְדוֹ מִשְׁגַּת

¹ פְּלֵא יוֹעֵץ - עֲרַךְ זִיווּג

זוֹ מִצְוֹת הָאֵב עַל הַבֵּן כְּשִׁיגִיעַ לְהִיֹּת בֵּן י"ח וְלִכְלֹל
הִיֹּתֵר לְבֵן עֲשָׂרִים לְזוּוּג לוֹ אִשָּׁה וְיִדּוּעַ מֵאַרְז"ל
שַׁעַד כ' שָׁנָה יוֹשֵׁב הַקַּב"ה וּמְצַפֶּה מִתִּי יֵשָׂא
אִשָּׁה מִכָּאֵן וְאֵילֶךְ אוֹמֵר תִּיפְחָנָה עֲצֻמוֹתָיו וְעוֹד
אִמְרוּ שְׁכִינֵן שְׁעִבְרוּ כ' שָׁנָה וְלֹא נִשָּׂא כֹל יִמְיוֹ
בְּהַרְהוּרֵי עֲבִירָה וְאוֹי לוֹ לֹאֵב שְׁהוּא אִכּוֹר עַל

להתגבר על התאונה הזאת, כל אחד צריך להתגבר על התאונה הזאת, אשה זה לא בשביל תאונה, אם זה בשביל תאונה — אז הם מתגרשים בסוף, האשה רואה שהאיש מתחמק בשביל תאונה אז היא לא רוצה, היא לא רוצה בשום אופן, וזה עושה את הגטין. ולכן עושים מלנה מלכה עד תשע מינימום.

שְׁתֵּשְׁעִים וְתִשְׁעָה מֵתִים
 מִחַמַּת רַב תִּשְׁמִישׁ, זֶה מֵבִיא אֶת כָּל הַמַּחְלוֹת, הַתִּשְׁמִישׁ מֵבִיא אֶת כָּל הַמַּחְלוֹת, זֶה שְׁאָדָם עִם אִשְׁתּוֹ הִרְבָּה, זֶה מֵבִיא לוֹ אֶת כָּל הַמַּחְלוֹת, אִזְּקוֹרֶסֶת כָּל הַמַּעֲרָכָה הַחֲסוֹנִית, כִּי אִשָּׁה זֶה רַק בִּשְׂבִיל לְהִשְׁלִים אֶת הַנִּשְׁמָה, כִּי הָאָדָם הוּא תִשְׁע סְפִירוֹת וְהָאִשָּׁה הִיא הַסְּפִירָה הָעֲשִׂירִית.

אָדָם צָרִיךְ לִלְמַד עִם אִשְׁתּוֹ כָּל יוֹם שְׁעָה לְקוּטֵי הַלְכוֹת, לִלְמַד אֶתָּה הַלְכוֹת פֶּסַח. אִזְּרַבְעָה עֶשֶׂר, [ללמוד] עֲכָשְׁיוֹ [לקוטי הלכות] נְטִילַת יָדַיִם שְׁחֲרִית הַלְכָה ב' הוֹלֵךְ הַכֹּל עַל פֶּסַח, צָרִיךְ לִלְמַד עִם אִשְׁתְּךָ כָּל יוֹם הַלְכוֹת נְטִילַת יָדַיִם שְׁחֲרִית, מִתְחִיל 'אִזְּרַבְעָה עֶשֶׂר', שְׁבִדִיקַת חֲמִץ זֶה אִזְּרַבְעָה עֶשֶׂר, עַל יְדֵי בְּדִיקַת חֲמִץ אָדָם זוֹכָה לְאוֹר, אָדָם צָרִיךְ לְהַדְלִיק אִזְּרַבְעָה עֶשֶׂר, שִׁיְהִיָּה לוֹ פֶּנֶס שֶׁהוּא בּוֹדֵק חֲמִץ וְלְהַדְלִיק אֶת הָאוֹר, וְעַל יְדֵי הַבְּדִיקַת חֲמִץ מְדַלִּיקִים אֶת הָאוֹר — 'אִזְּרַבְעָה עֶשֶׂר', לֹא כְּתוּב 'לֵיל אֲרַבְעָה עֶשֶׂר', כְּתוּב 'אוֹר' — כָּל אֶחָד חַיֵּב לְהַדְלִיק אֶת הָאוֹר, 'אוֹר לְאַרְבְּעָה עֶשֶׂר'.

וְלִבָּן צָרִיכִים לְהַרְגִישׁ אֶת כָּל הָעֲנוּיִים שֶׁל אוֹשׁוּיָן², כָּל הַמְּלַחְמוֹת וְכָל הָעֲנוּיִים זֶה כִּי

מוראי מקומות והערות

ערוה וסדר קדושה
 2 צעטיל קטן

ג גם בשעת אכילה וזיווג יבין פנופר לעיל, וקשיתחיל להרגיש תענוג גשמי יציר במחשבתו פנופר לעיל, ותיקף ומיד יאמר בפיו ובלבו שיתר היה לו תענוג ושמחה בעשיות מצות עשה של ונקדשתי באופן הנזכר לעיל מהרגשת תענוג גשמי הזה שהוא מהצדעת משכא דחויא, ופא יאמר. וראיה לדבר שיתר

לפרנסת אשה ובנים ומתוך כך אין מי שירצה להזדווג עמו על כל פנים כל אשר בכהו לעשות יעשה ויבקש איוז עניה אפילו אינה מכנסת לו כלום ויבטח בשם ה' שבשכר זאת יריק לו ברכה ואפילו אם היתה שחורה וכעורה שקר החן והבל היופי ומצות ה' ברה היא תעורנו להוליד בנים אנשי צורה ואם לא ימצא בעירו ילך מעיר לעיר וממדינה למדינה ויסיר מסוה הבושה לבקש אשה כי היא אבן הראשה לגדר

לְלוּי. קֶהֱת הוּא חֵי רַק 133, כִּי שָׂרָה חֵיָה 127 וְרִבְקָה 133 — 6 שָׁנִים יוֹתֵר.

עֲבָשׂוּ נַעֲשֶׂה חֲשׁוֹבִין; אִם רִבְקָה כְּתוּב "וַתִּמָּת

דְּבָרָה מִיִּנְקַת רִבְקָה" (בְּרֵאשִׁית לַה, ח), וּבְפָאוֹתוֹ הַפָּרָק מֵתָה רִבְקָה, וְאִם בֵּן לָמָּה לֹא כְּתוּב "רִבְקָה"? רַש"י אֹמֵר: זֶה לֹא דְבוּרָה, זֶה רִבְקָה, אֲלֵא, לֹא רוֹצִים לְהַגִּיד שֶׁרִבְקָה נִפְטְרָה, כִּי כָּלֵם יִקְלְלוּ אוֹתָהּ כִּי הָיָה לָהּ בֵּן עֵשׂוֹ.

וּבְשֵׁאֲלֵי עוֹר הַגִּיעַ, וְהוּא רָאָה שֶׁהַמַּיִם עוֹלִים לְקֶרְאָתָהּ [שֶׁל רִבְקָה]...³

אָדָם יֵשׁ לוֹ תֵּאֲנֶה לְדַבֵּר הַזֶּה. כִּי בְּזִמְנֵי בֵּית רֵאשׁוֹן בְּכֻלָּל לֹא הָיָה נְדוּת, בְּזִמְנֵי בֵּית רֵאשׁוֹן, בֵּית שְׁנֵי, בְּזִמְנֵי מִצְרַיִם, כְּתוּב בְּתַנְחוּמָא תִּזְרִיעַ וְסָגְרוּ אֶת כָּל הַמְּקוֹאוֹת.

כִּי לְלוּי חֵי 137 [שְׁנָה], כָּל אֶחָד חֵיב לְחַיּוֹת 137, מִי שֶׁבָּא כָּאֵן בְּמִלּוֹה מִלְּפָה יַחֲיָה עַד 137, כְּמוֹ כְּמוֹ עַמְרֵם, עַמְרֵם חֵי 137. רִבְקָה [חֵיָה] 133, וְלוּי גַם 137, קֶהֱת זֶה 133, כְּתוּב שֶׁרִבְקָה חֵיָה 133, כְּתוּב בְּסִפְרֵי שֶׁהָיוּ אַרְבַּע זוגוֹת [שֶׁחֵיו אוֹתָם מִסְפֵּר שָׁנִים]; 120 חֵי מֹשֶׁה וְהֵלֵל וְרַבִּי עֲקִיבָא, וְאַחֲרֵי זֶה 133 חֵי קֶהֱת וְרִבְקָה, וְ-137 חֵי עַמְרֵם

מִרְאֵי מְקוֹמוֹת וְהַעֲרוֹת

מִבְּרֵלִין, אֵיזָה אַרְבַּע רַבָּנִים הִתִּירוּ אֶת הַשְּׂמִטָּה, בְּתַנְאֵי שֶׁיִּמְכְּרוּ אֶת הַיִּרְקוֹת וְיַעֲבְדוּ שָׁם גֹּיִם. הַשְּׂמִטָּה הִרְאשׁוּנָה שֶׁחֻלְלוּ זֶה הָיָה בְּתַרְמ"ט, וְאֵז נוֹלַד הַיִּטְלֵר יַמַּח שְׁמוֹ, בְּדִיּוֹק בְּאוֹתָהּ שְׁנָה שֶׁחֻלְלוּ - תַּרְמ"ט - 1889, אֵז הוּא נוֹלַד וְהוּא חֵי עַד 1945, כְּלוֹמֵר 56 שְׁנָה הוּא חֵי. הוּא הַצְּלִיחַ לְהַרְגַּ מֵאָה מִלִּיּוֹן, לְפִי הַמְּדִינָה זֶה תִּשְׁעֵי מִלִּיּוֹן, וְרִשׁוּם 6.7 [מִלִּיּוֹן], לְפִי שְׁמוֹת זֶה 6.7 [מִלִּיּוֹן], וְעֲבָשׂוּ זֶה כְּבָר מַגִּיעַ לְתִשְׁעֵי וּכְבָר מִתְקַרֵּב לְעֵשׂוֹ. אֵז הוּא חֵי עַד גֵּיל 56 בְּסֵף הַכֵּל - זֶה [גִּימְטְרִיא] "נו", צֵעֲשׂוּ לוֹ "נו נו", כָּל הַיּוֹם צֵעֲשׂוּ לוֹ "נו נו", עֲשׂוּ לוֹ "נו נו", הוּא הָיָה יָלַד מִפְּרַעַ, יָלַד הַיִּפְרָאקְטִיבִי, כְּפִשׁוּטוֹ, מִפְּרַעַ, וְכָל הַצִּיּוֹנִים שָׁלוּ הָיוּ אַרְבַּע, וְהַיְהוּדִים הָיוּ מִקְבָּלִים 110 וְהוּא אַרְבַּע, אֵז הוּא הַחֲלִיט לְקַם בְּיְהוּדִים.

אֵז עַל כָּל פְּנִים אֲנַחְנוּ חוֹזְרִים לְסַפּוֹר שֶׁבְּתַרְמ"ט הָיָה הַשְּׂמִטָּה הִרְאשׁוּנָה שֶׁחֻלְלוּ, וְאֵז יְהוֹשֻׁעַ

הָיָה לוֹ תַעֲנוּג וְשִׁמְחָה בְּעֲשִׂיַת מְצוֹת עֲשֶׂה שֶׁל וְנִקְדְּשִׁתִּי בְּאוֹפֵן הַנּוֹכַח לְעִיל שֶׁאֶפִּילוּ הָיוּ חוֹסְפִין אוֹתוֹ רוֹצְחִים בְּאִמְצַע אֲכִילָה וְזִיווּג לְעֲשׂוֹת לוֹ הַעֲנִיּוּם קָשִׁים הֵייתִי מִשְׁמַח אֶת עַצְמִי עַל קִידוּשׁ הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יוֹתֵר מִתַּעֲנוּג גִּשְׁמֵי תְּהוֹ, אֵךְ יִהְיֶה שִׁיחָה דוֹכֵר אִמַּת בְּלִבּוֹ וְשִׁיחָה אֵז בְּשַׁעַת מַעֲשֶׂה תְּקוּעַ עַל לוּחַ לְבוֹ בְּתוֹכֵיהֶם וּבְפִנִימֵיהֶם הַלֵּב בְּאִמַּת גְּמוּר, וְלֹא יִשְׁטָה אֶת עַצְמוֹ לְהַיּוֹת כּוֹנֵנֵב דַּעַת עֲלִיּוֹנָה חֵס וְשָׁלוֹם.

³ בְּאֵר יַעֲקֹב זֶה 600 מִטְר עֲמֵק - הַבְּאֵר, אֵיפָה שֶׁבְּאֵר יַעֲקֹב חֲפְרוּ 600 מִטְר. וּבְרֵאשׁוֹן [לְצִיּוֹן] חֲפְרוּ 700 מִטְר, עַקְרוֹן גַּם בֵּן 700 מִטְר, בְּעַקְרוֹן. וְיֵשׁ תַּמּוּנָה אֵיךְ שִׁפּוּס... סוֹסִים הֵם מוֹבִילִים אֶת הַגְּלָגַל שֶׁאֲתוֹ הוֹצִיאוּ מִיַּם מִהַבְּאֵר.

וּכְשֶׁחֲלִיטוּ לְשִׁמּוֹר שְׂמִטָּה, אֵז שְׂמוּאֵל מוֹהֲלֵיבֵר וְיְהוֹשֻׁעַ מְקוֹטְנָא וְגַם בֵּן עֲזַרְיָאֵל

אז שמה הפלא יועץ מסביר שאדם יקח שחורה וכעורה, כי היפי בא אחרי החתנה. אדם לוקח אשה, לא משנה, מה שמציעים לו — הוא לוקח, והיפי בא אחר כך, כי האשה [בנעוניה בית אביה] היא שבורה, היא מקבלת מכות מאבא ואמא, רק צועקים עליה; "תעזרי", "תטפלי בילדים", "את לא עוזרת", "אין לך רחמנות על אמא". ככה היא רק מקבלת צעקות מכל הכוונים, עד שכל

הפנים נהיים עקמות, ברגע שהיא מתחתנת — אם הבעל לא צועק עליה [פניה מתישרות].

אז אנחנו אומרים עכשיו, אומרים עכשיו מה"פלא יועץ", אז היה הלולא, עשו לו הלולא, בסוף השוכבי"ם עשו לו הלולא, שהוא אומר שאם אדם יש לו מחשבות טמאות [שיצק על הוריו שנגנים בא לו פאת]⁴.

ולבן גם לא היה להם שערות, כתוב שב[מן] בית ראשון

❁ מראי מקומות והערות ❁

מקוטנא ושמואל מוהליבר, והרב עזריאל הדילסנהיימר, גם הוא התיר את השמשה, אבל רק בתנאי שימכרו ויעבדו ערביים, שהערביים ישתלו את העגבניות והם יקצרו אותם. על כל פנים, בשמשה האתי [שחללה, נולד היטר]...

בעקרון, לא הספיקו לקבל את ההתר, עקרון קראו לזה על שם כפר עקיר, היה שם כפר עקיר, לא יודעים איפה זה עקרון [מהתנ"ך]. עקרון זה היה הבינה [של הפלשתים], והיה שם זבוב, זבוב מתוק, כלם היו מנשקים, הוא היה כלו סקר, כלו דבש, כלם היו מנשקים את הזבוב. והיו פאלה שהיו גרים רחוק. פמרון, ולא היה להם פח ללקת עד עקרון, אז הם עשו "זבוב פים", אז הגמרא מביאה ב[שבת דף] פג עמוד ב' שעבודה זרה מטמאת פחות מעדשה, פי הזבוב הוא פחות מעדשה, הוא קטנציק.

אז היה זבוב קטן, כתוב בפ"ג עמוד ב', והזבוב הגדול [אשר היה בעקרון] זה היה 40 טון, עשרים מטר גבה, "ונשימו להם בעל ברית לאלהים" (שפטים ח, לג), זה הזבוב.

⁴ פלא יועץ - ערך זיווג

ומאחר שאין אשה אלא לבנים וכל שלימות הולד במדות ובדעות תלוי בומן היווג ובכנות היווג אי לזאת לו בכח ולו בחיל גבר איש לקיים מצותו דבר בעתו ויתאמץ במצותו איש ואשתו לחשוב מחשבות טהורות זכות וברות זור לא יקרב במחשבותם שום מחשבה זרה כי קרוב הוא להיות בעילתו בעילת זנות ונפשם חובלים ובנים זרים ילדו רעים וחטאים וטפשים בנים משחיתים כל מום כס ומה יתאונן אדם חי כשיש לו תרבות רעה בתוך ביתו גבר על חטאיו שהוא גורם רעה לעצמו וזו רעה חולה ואכזריותא גדולה יותר משוחטי הילדים ואם היו יודעים הבנים שהוא גרמא להם בנוקים היו צועקים מרה עליו באמור למה עברתנו ובעון חוללתנו וכי ישאו עונם אב ואם נוטלים חלק בראש כי הם אבות הטומאה ואין על בנים כל כך אשמה כי מאחר שהיסוד רעוע והשורש רע והקליפה בנפש לוטה מה יעשה אותו הבן ולא יחטא כי נפש רשע אותה רע וצריך עמל וטורח וגייעה רבה כולי האי ואולי יוכל להפוך טבעו ומזוג הרע.

לא הָיָה שְׁעָרוֹת לְנָשִׁים, שׁוֹם שְׁעָר, כִּי הָיוּ קְדוּשׁוֹת (שבת סב, ע"ב), הָיוּ עֲפוֹת בְּאֹוִיר, הָיוּ נְבִיאֹוֹת⁵, אִשָּׁה הָיְתָה עֹפָה בְּאֹוִיר. מִצְפּוֹרִי הָיוּ עֲפִים בְּאֹוִיר, נָשִׁים מִצְפּוֹרִי עֲפוֹת בְּאֹוִיר, נָשִׁים מִלּוֹד עֲפוֹת בְּאֹוִיר, פַּעַם אִשָּׁה הָיְתָה עֹפָה בְּאֹוִיר. הַיָּה הָיְתָה גְרָה בְּצִפּוֹרִי, גְרָה בְּמֵרוֹן, וְהָיָה רוֹצֵה לְבֵית הַמִּקְדָּשׁ, וְכָל הַרְצוֹן שֶׁלָּהּ זֶה לְבֵית הַמִּקְדָּשׁ, לְהִתְפַּלֵּל וְתִיקֵן בְּבֵית הַמִּקְדָּשׁ, לְהִתְפַּלֵּל כָּל אִשָּׁה רְצָתָה לְלַכֵּת

לכַּתְל⁶.

אִשָּׁה חִיבַת כָּל יוֹם לְלַכֵּת לְכַתְל, כָּל יוֹם, אֵין דְּבַר כְּזֶה. עֲכָשׁוּ הַנֶּזֶן זֶה כִּבְר בְּדִיּוֹק עֲשָׂרִים לְשָׁבַע, בְּעֲשָׂרִים לְשָׁבַע הַיָּה בְּכַתְל, הַיָּה קָמָה בְּשֵׁשׁ, תוֹךְ עֲשָׂר דְּקוֹת הַיָּה בְּכַתְל, גְּמָרָה שְׁמוֹנָה עֶשְׂרֵה — חוֹזֶרֶת הַבֵּיתָה בְּאוֹטוֹבוֹס. הַלּוֹךְ הַיָּה רְצָה בְּרַגְלֵי, הַיּוֹם יֵשׁ חֲמָאֵס וְיֵשׁ רְמָדָאֵן וְיֵשׁ גִּיְהָאֵד, אֲבָל בְּאִשָּׁה יְהוּדִיָּה הֵם לֹא נוֹגְעִים. רוֹאִים אִשָּׁה יְהוּדִיָּה... [7].

❁ מראי מקומות והערות ❁

5 מְדַרְשׁ רַבָּה שִׁיר הַשִּׁירִים - פֶּרֶשֶׁה ד פֶּסְקָה כג

"נִפְתַּת תַּטְפְּנָה שְׁפֹתֵיהֶן כְּפֶלֶה" רַבִּי דְרוֹסָא וְרַבִּי יְרֵמְיָה בְּשֵׁם רַבִּי שְׁמוּאֵל בְּרִי יִצְחָק שְׁשִׁים רַבּוּא נְבִיאִים עֲמְדוּ לָהֶם לְיִשְׂרָאֵל בְּיַמֵּי אֱלִיהוֹר' יַעֲקֹב בְּשֵׁם ר' יוֹחָנָן אָמַר מֵאָה וְעֲשָׂרִים רַבּוּא דְאָמַר רַבִּי יוֹחָנָן מַגִּיבִית וְעַד אֲנִיטְפִטְרֵס שְׁשִׁים רַבּוּא עִירוֹת וְאֵין לָהּ עִירוֹת מְקַלְקְלוֹת בְּכָל כְּבֵית אֵל וִירִיחוֹ שְׁאֲרָרָה יְהוֹשֻׁעַ בֵּית אֵל שְׁשִׁים הָיוּ שְׁנֵי עֲגָלֵי זָהָב שֶׁל יְרֵבְעָם עוֹמְדִים כְּתוֹב אֶחָד אוֹמַר (מְלָכִים ב' ב') "וַיֵּצֵאוּ בְנֵי הַנְּבִיאִים אֲשֶׁר בֵּית אֵל אֵל אֱלִישָׁע" נְבִיאִים אֵין פָּחוֹת מִשְׁנַיִם וְלָמָּה לֹא נִתְפָּרְסְמָה נְבוּאָתָן שְׁלֹא הָיָה עֲרֵךְ לְדוֹרוֹת אָמּוֹר מַעֲתָה כָּל נְבוּאָה שֶׁשְׁעָתָה וְהָיְתָה עֲרֵךְ לְדוֹרוֹת נִתְפָּרְסְמָה וְכָל נְבוּאָה שֶׁהָיְתָה שְׁעָתָה וְלֹא הָיְתָה בָּהּ עֲרֵךְ לְדוֹרוֹת לֹא נִתְפָּרְסְמָה אֲבָל לְעֵתִיד לְבֵית הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מְכִיָּאֵן וּמְפָרְסֵם נְבוּאָתָן הַיָּה הוּא דְכִתְיִב (זְכַרְיָה ד') "וַיְבֹא ה' אֱלֹהֵי כָל קְדָשִׁים עִמָּה" רַבִּי בְּרַכְיָה בְּשֵׁם רַבִּי חֲלָבוֹ אָמַר כְּשֵׁם שְׁעָמְדוּ לְיִשְׂרָאֵל שְׁשִׁים רַבּוּא שֶׁל נְבִיאִים כְּךָ עֲמְדוּ לָהֶם שְׁשִׁים רַבּוּא שֶׁל נְבִיאֹוֹת וְכָא שְׁלֵמָה

6 מְדַרְשׁ רַבָּה אֵיכָה פֶּרֶשֶׁה ג' פֶּסְקָה ג'

"גִּדְר דְּרַכִּי בְּגִזִּית" - בְּנוֹת לוֹד הָיוּ לְשׁוֹת עֶסְתָּן וְעוֹלוֹת וּמִתְפַּלְלוֹת וַיּוֹרְדוּת עַד שְׁלֹא הִחְמִיצוּ. בְּנוֹת צִפּוֹרִי הָיוּ סֵלְקוֹן וְשִׁבְחוֹן בְּבֵית מְקִדָּשָׁא וְלֹא הָנָה בְּרֵשׁ קְרִיץ לְתַאֲנָה קְדָמִי מְנָהוּן.

7 אֲפִלוּ הַמִּחְבֵּל שְׁיָרָה בְּנוֹה יַעֲקֹב הוּא לֹא [יָרָה בְּנָשִׁים], הָיוּ שָׁם שְׁתֵּי נָשִׁים, אַחַת אִשָּׁה אַחַת נְפִלָּה, הַיָּה קְבָלָה רָסִים בְּרַגְלֵי מְהִירָיוֹת שְׁלֹו, זֶה פָּגַע בְּמִשְׁהוֹ וּפָגַע בָּהּ רָסֵס, אִזּוּ הַיָּה נְפִלָּה. וְעֲמָדָה לְיָדָה הַבַּת שֶׁלָּהּ בַּת עֲשָׂרִים, אִזּוּ בְּדִיּוֹק הַמִּחְבֵּל עוֹבֵר לְיָדָם, וְהוּא יוֹרָה, אִף אֶחָד לֹא עוֹצֵר אוֹתוֹ, אֵין לָאֵף אֶחָד אֶקְדָּח, זֶה שֶׁבַת קִדְשׁ. הוֹלְכִים בְּלֵי אֶקְדָּחִים, אֵין אֶקְדָּח לָאֵף אֶדָּם בְּאֹוִיר, [ואוֹתָהּ בַּת בְּקִשָּׁה מִמֶּנּוּ שְׁלֹא יֵרָה בָּהּ, וְלֹא יֵרָה]. בְּסוּף הוּא בְּרָה, תְּפַסּוּ אוֹתוֹ. וְהוּא יוֹרָה כְּכָה רַגְלֵי.

הוּא חִיכָה [לַעֲשׂוֹת אֶת הַפִּיגוּעַ] מִשְׁבַּע וְחִצֵּי... הוּא הָיָה כָּא לְשׁוֹבוֹ בְּנִים, אֵנִי לֹא יוֹדַע לָמָּה הוּא לֹא כָּא לְשׁוֹבוֹ בְּנִים, הָיִינוּ מְקַבְּלִים אוֹתוֹ

אז על כל פנים, אִנְחָנו חוֹזְרִים
לספור שְׁלָנו, שְׁאָדָם צָרִיךְ
לְדַעַת שׁוֹבֵית רֵאשׁוֹן לֹא הִיָּה
שְׁעָרוֹת לְאִשָּׁה, שׁוֹם שְׁעָרוֹת, חוּץ
מִבְּרֵאשׁ. כִּי הָיוּ קְדוּשׁוֹת
וְטְהוּרוֹת, לֹא הָיוּ לָהֶם שׁוֹם
הִרְהוּרִים, שׁוֹם מִחֻשְׁבוֹת,
הַתְּחַתְּנוּ בְּגִיל 13, וְלִכְן נִצְחוּ בְּכָל
הַמְּלַחְמוֹת⁸, "אֲרִדּוּף אוֹיְבֵי
וְאִשִּׁיגֶם וְלֹא אָשׁוּב עַד כְּלוֹתֶם"
(תְּהִלִּים יח, לח), "אֲרִדּוּף אוֹיְבֵי
וְאִשִּׁיגֶם וְלֹא אָשׁוּב עַד כְּלוֹתֶם".

"הַמְּלַמֵּד יְדֵי לְקָרֵב אֶצְבְּעוֹתַי
לְמַלְחָמָה" (שֵׁם קִמְד,
א), כְּתוּב לְהַגִּיד אֶת זֶה בְּמוֹצְאֵי

שְׁבַת [תְּהִלִּים מִזְמוֹר] (קִמְד) [קִמְד], כְּתוּב
בְּכָל הַסְּדוּרִים לְהַגִּיד אֶת זֶה
בְּמוֹצְאֵי שְׁבַת — "הַמְּלַמֵּד יְדֵי
לְקָרֵב אֶצְבְּעוֹתַי לְמַלְחָמָה", דָּוִד
הַמֶּלֶךְ אָמַר אֲרִדּוּף אֶלְף, "מְלַמֵּד
יְדֵי לְמַלְחָמָה וְנִחַתְהָ קֶשֶׁת נְחוּשָׁה
זְרוּעֹתַי" (תְּהִלִּים יח, לה), כָּל חֵץ [שֶׁהִיָּה
דָּוִד הַמֶּלֶךְ יוֹרֵה הַיָּד הַיְּמָנִית] אֶלְף אִישׁ, כָּל
חֵץ שֶׁל דָּוִד — אֶלְף אִישׁ! אַחֲרֵי
בַּת שְׁבַע יָרַד לְשִׁמּוֹנָה מֵאוֹת.
כְּתוּב "תִּשְׁמְרֵנִי לְרֵאשׁ גּוֹיִם",
פַּעַם כְּתוּב "תִּשְׁמְרֵנִי" זֶה כְּתוּב
בְּשִׁמוּאֵל ב' (כב, מד) — "תִּשְׁמְרֵנִי",
וּבְתִּהִלִּים (יח, מד) כְּתוּב "תִּשְׁמְרֵנִי"
— פָּחוֹת ר', זֶה פָּחוֹת מֵאֵתִים.

מִרְאֵי מְקוֹמוֹת וְהַעֲרוֹת

מִסְבִּירִים שֶׁ[הִיָּה קְרִיעַת יָם סוּף? כִּי בְּדִיּוּק הִיָּה
גְּאוֹת וְשִׁפְלִי, יֵשׁ גְּאוֹת וְשִׁפְלִי, אִזּוּ הֵם עֲבָרוּ
[בְּשִׁפְלִי] אִזּוּ אַחַר כֵּן הִיָּה גְּאוֹת אִזּוּ בְּלֶם טְבַעוּ...
זֶה כְּאֵלֶּה שְׁטִיּוֹת שְׁאֵי רַק צְחֻקָתִי. אֲמַרְתִּי "זֶה
טוֹב לְפוֹרִים אוֹיְבֵי", זֶה טוֹב לְפוֹרִים.

שֶׁהָאֲפִיקוֹרְסִיּוֹת זֶה הַשְּׁטִיּוֹת הַכִּי הַכִּי בּוֹלְטוֹת
שֵׁשׁ בְּעוֹלָם, אִיךְ אֲנִשִּׁים יְכוּלִים לְהֵאֱמִין בָּזֶה!
אֵלֶּה, זֶה מְרַב תְּמִימוֹת, זֶה מְרַב [שֶׁ]אֲנִשִּׁים
תְּמִימִים אִזּוּ הֵם מְאֻמְנִים בְּכָל שְׁטוּת. אִזּוּ
הַמְּפִגְנִים מְאֻמְנִים בְּכָל שְׁטוּת, [שֶׁהַחֹק
יַחֲיִיב] שֵׁיִסְגְּרוּ לָהֶם אֶת הַחוּפִים, שֶׁכָּל הַנְּשִׁים
יִצְטָרְכוּ לְלַכֵּת עִם מְטַפְחוֹת, זֶה לֹא מַעֲנֵן אוֹתָנוּ
אִיךְ אֲתֵם הוֹלְכִים, זֶה בְּכָלֵל לֹא מַעֲנֵן אִף אֶחָד.

⁸ קִדּוּשֵׁין כֵּט, ע"ב

אִמַּר רַב חֲסֵדָה הָאֵי דְעֵידִיפְנָא מִחֲבֵרָאֵי דְנִסִּיבְנָא
בְּשִׁיתֶסְר וְאִי הוּוּ נְסִיבְנָא בֵּארְבִּיסֶר הוּוּ אִמִּינָא
לְשִׁטְן גִּירָא בְּעֵינִיךְ.

בְּשִׁמְחָה, הֵינּוּ מְכִינִים לוֹ אֶכָּל. כְּמוֹ הַמְּפִגְנִים
הִגִּיעוּ לְבְנֵי בְּרַק, הִבִּיאוּ לָהֶם עוֹגוֹת, אֶכָּל, הֵם
עָשׂוּ תְּשׁוּבָה. הֵם בְּמִקּוֹם שֶׁיְּחַלְלוּ שְׁבַת הֵם נִהְיוּ
שׁוֹמְרֵי שְׁבַת — כָּל הַמְּפִגְנִים בְּבְנֵי בְּרַק, חֵלֶק
עָזְבוּ, בְּרַחוּ כָּל עוֹד נִפְשָׁם, אָמְרוּ: עוֹד מְעַט
אֲנִחְנוּ נִהְיָה קָבֵר תְּרָדִים, נִגְדַל פְּאוֹת. רָאוּ
שֶׁמְכִיבִיָּים לָהֶם עוֹגוֹת אִזּוּ הֵם בְּרַחוּ.

כָּל הַמְּפִגְנִים [נִגְדַל הַרְפּוּרָמָה הַמְּשַׁפְּטִית] זֶה
סֶתֶם אֲנִשִּׁים טַפְשִׁים, הַחֲלוּנֵי — זֶה אָדָם הַכִּי
טַפְשׁ שֵׁשׁ בְּעוֹלָם. אִין יוֹתֵר טַפְשׁ מִהַחֲלוּנֵי,
הוּא מְאֻמֵּן שֶׁהַקּוֹף יוֹצֵא מִהַתּוֹלְעַת, בָּזֶה הוּא
מְאֻמֵּן. אִנִּי קְרֵאתִי אֶת זֶה, אֲמַרְתִּי זֶה מִמֶּשׁ
מְשֻׁעָעִים גְּמוּרִים. הִיָּה סֶפֶר שֶׁהַקּוֹף יוֹצֵא
מִהַתּוֹלְעַת, מַה זֶה?! זֶה לֹא מְשֻׁעָעִים גְּמוּרִים?!
מִדֵּי זֶרְקָתִי אֶת הַסֶּפֶר, כְּאֵלֶּה מְשֻׁעָעִים... יֵשׁ
אֶחָד דְּאָרְיוֹ, הוּא אָמַר שֶׁהַקּוֹף יוֹצֵא מִהַתּוֹלְעַת,
וְהַתּוֹלְעַת יוֹצֵא מִהַעֵץ, וְהַעֵץ יוֹצֵא מִהַאֶבֶן, אִזּוּ זֶה
כְּאֵלֶּה שְׁטִיּוֹת שֶׁיִּשְׁרֹר וְזֹרְקִים אֶת זֶה. וְאִיךְ [הֵם

הַיֵּצֵר הָרַע מִתֵּר, עַד הַיּוֹם [לפני שהתחתנו] הַיֵּצֵר הָרַע אָסוּר, עֲכָשׁוּ הַיֵּצֵר הָרַע מִתֵּר. אָבֵל הַיֵּצֵר הָרַע לֹא מִתֵּר, הַיֵּצֵר הָרַע זֶה יֵצֵר הָרַע, זֶה אָסוּר, זֶה חֲטָא עֵץ הַדַּעַת. כָּל הַמָּאָה עֲשָׂרִים שָׁנָה חַיִּבִּים לְהִלָּחֵם בַּיֵּצֵר הָרַע, כָּל הַמָּאָה עֲשָׂרִים שָׁנָה. אָדָם בָּא לְעוֹלָם, לְהִלָּחֵם עִם הַיֵּצֵר הָרַע! הוּא חוֹשֵׁב שֶׁהַיֵּצֵר הָרַע יֵשׁ לוֹ דְרוֹר, וְזֶה מִתֵּר, וְאִזּוֹ יוֹצֵאִים יְלָדִים בְּעֲלֵי מוּמִים, יְלָדִים אוֹטִיסְטִים, מוֹנַגְּלוֹלִים |⁹...

אז אדם צריך לדעת שאם הוא משתמש באשתו לתאוות — זה זנות ממש! הוא עובר על אסור זנות "לא תהיה קדשה מבנות ישראל ולא יהיה קדש מבני ישראל" (דברים כג, יח), הוא הפך את אשתו לקדשה (כלשון הפלא יועץ שם), כי הוא משתמש בה בשביל היצר הרע שלו, הוא חושב "יש לי עכשיו אשה —

כמו בנימין, קפץ לפני יהודה, רבי מאיר אומר שכלם קפצו לי, רק כל אחד חפש אגיה, חפש רפסודה, אבל כלם רצו לקפץ לי. [על כן זרקו אבנים על שבט בנימין שהקדים וקפץ לפני כולם] מה, אתה מיחס יותר מכלם? ¹⁰

מראי מקומות והערות

⁹ דתנאי היה רבי מאיר אומר בפעמיו ישראל על הים היו שבטים מנצחים זה עם זה זה אומר אני יורד תחלה לים וזה אומר אני יורד תחלה לים קפץ שבטו של בנימין וירד לים תחילה שנאמר "שם בנימין צעיר רד" אל תקרי רודם אלא רד ים והיו שרי יהודה רוגמים אותם שנאמר "שרי יהודה רגמתם" לפיכך זכה בנימין הצדיק ונעשה אושפיזין לגבורה שנאמר "ויבין כתפיו שכן" אמר לו רבי יהודה לא כף היה מעשה אלא זה אומר אין אני יורד תחילה לים וזה אומר אין

אומרים שילד אוטיסט יותר פקח מילד רגיל, עכשיו קראנו מאמר. אז כל אחד יתפלל שיהיה לו ילד אוטיסט... כל אחד צריך להתפלל, כמה שהילד הוא יותר אוטיסט הוא יותר שגון, הוא יותר... מתפתחים לו חושים אחרים, הוא יכול להיות מנהיג... כל הראשי ממשלות הם ילדים אוטיסטים, מה שהוא כותב שם שהילד אוטיסט אז הוא נהיה משגע פנה והוא מתחיל לצעק ולנהם וכלם רצים אחריו.

¹⁰ סוטה לו, ב

אָפֿל הַמְצָרִים אֵין בְּעִיָּה, אָפֿלוּ שְׁהָרָאוּנָה הִיא בְּכוּרָה, הִיא יְכוּלָה לְהִבִּיא עוֹד שְׁמוֹנִים בְּכוּרִים, מְגִיל 13 עַד גִּיל 93 — 80 שָׁנָה, הִיא יְכוּלָה לְהִבִּיא עוֹד שְׁמוֹנִים בְּכוּרִים... אַז פִּתְאֹם אֶשֶׁה רוֹאָה [בְּמִפְתַּת בְּכוּרוֹת] שְׁמַתּוֹ לָהּ שְׁמוֹנִים יְלָדִים, הִיא רָצָה לְמַשֶּׁה [וְשֶׁאֲלָהּ:] לָמָּה זֶה?! הִיא מִמָּשׁ צָעָקָה עָלָיו.

בְּמוֹ שְׁאִיּוֹב צָעַק: "אֲנִי אִמְרַתִּי לְפָרְעָה שְׁאִין לוֹ מִה לְפַחַד

מְכַלוֹם", כִּי הִזְהַר אוֹמֵר שְׁמִי שְׁנַתֵּן אֶת הָעֶצֶה לְהִטְבִּיעַ אֶת הַיְלָדִים זֶה הָיָה אִיּוֹב, לִכֵּן הוּא עָבַר אֶת הַיְסוּרִים הַנוֹרָאִים הָאֵלֶּה, אַז הוּא פִּתְאֹם הוּא רוֹאָה... כִּי מָה הָיָה, פִּרְעָה אָמַר לוֹ: מַה יִּהְיֶה, אוֹלִי בְּסוּף יִטְבִּיעוּ גַם אוֹתִי?! פִּרְעָה הָיָה "יְהוּדִי מֵאֲמִין", הוּא הָיָה...

הַמֶּן, הָיָה יְהוּדִי מִמָּשׁ, הוּא הָיָה עָבַד כְּנַעֲנִי¹¹, עָבַד כְּנַעֲנִי זֶה יְהוּדִי. אָבֵל פִּרְעָה הָיָה אָדָם

❁ מראי מקומות והערות ❁

בעיניהם, שפעם-אחת רבו שנים, ואמרה אחת לחברתה: "מחזיין אפך כיהודיתא" (=פניין נראות כיהודיות), וכאשר נתפייסה אמרה: על כולי מחילנא לך בר (=על הכל הנני מוחלת לך, חוץ) מבזיון הגדול שקראתני יהודיתא!... והנה אמרו חכז"ל (מגילה ט"ו ע"א): כי המן הי' נמכר לעבד למרדכי בעד פת לחם, זה בא בפרוזבולי וזה בא בפרוזבוטי, 'אמר רב פפא: וקרו ליה עבדא דמיזיבן בטלמי' (=וקראו לו עבד שנמכר בככרות לחם), והראה (מרדכי להמן) בכל-פעם שטר מכירה להמן (שהיה על סוליית נעלו - ראה בתרגום דלהלן, ובמדרש אגדת אסתר (בובר) ה', ט' (דף כ"ח.)). וע"ב ברש"י ה', ט'.

ויעויין ב'מנות-הלוי' (אסתר ג', ב'. עמ' קע"ט, ו-ה), י"ג. עמ': רצ"ד-רצ"ה; ובתרגום בפ"ג, פ"ב. ועעו"ש בפ"ה, פ"ט, ובילקו"ש אסתר רמז תתנ"ו) כל המעשה, וגם נוסחת שטר מכירה, ולפי-זה היה המן עבד כנעני מהול שהיב במצות כאשר, ואם-כן גם המן יהודי נקרא!, כי שם יהודי הוא שם כללי, כדאיתא מגילה דף י"ד ע"א. וזהו 'ויגידו להמן לראות היעמדו דברי מרדכי', פירוש: אם יש להם קיום ועמידה, כי הגיד להם אשר הוא יהודי - שהמן יהודי הוא,

אני יורד תחילה לים קפץ נחשונו בן עמינדב ויורד לים תחילה שנאמר "סבבני בכחש אפרים ובמרמה בית ישראל ויהודה עד רד עם אל" ועליו מפרש בקבלה "הושיעני אלהים כי באו מים עד נפש, טבעתי בין מצולה ואין מעמד" וגו' "אל תשפטני שבלת מים ואל תבלעני מצולה" וגו':

¹¹ שיר-מעון' לרבי שמעון סופר מערלוי זצוק"ל (בנו של ה'כתב-סופר', ונכדו של ה'חתם-סופר' ז"ע"א) על מגילת אסתר ('תורת משה השלם' ח"ב, עמ' ע"ג): "ויגידו להמן לראות היעמדו דברי מרדכי כי הגיד להם אשר הוא יהודי" (אסתר ג', ד'), כבר דקדק ב'מנות-הלוי' (ל"מ שם): "אשר הוא יהודי" מיותר, מאי נפקא-מיניה להם לראות היעמדו דבריו על אשר הוא יהודי? ואי קאי שרצה המן להתברר אם מרדכי יהודי הוא, אז יגדל התימה, דהא המן היה עבדו של מרדכי (כדלהלן), והכיר מאז שהוא יהודי.

ויש-לומר: דהנה איתא במד"ר איכה (א', ט"ל) על פסוק: "ראה ה' והביטה כי הייתי זוללה" (איכה ב', כ) - שכל-כך היו ישראל מבוזים

מֵאָמִין, הֵכִי "מֵאָמִין" שֶׁבְּעוֹלָם.
אָמְרוּ לוֹ לְזַרְק אֶת הַיְלָדִים לַיָּאֹר,
הוּא אָמַר: בְּסוּף גַּם אוֹתִי יִזְרְקוּ,
מָה, אֲנִי אֶתְחִיל עִם הָאֱלֹהִים שֶׁל
הַיְהוּדִים?! אִי אֶפְשָׁר לְהִתְחִיל
עִם הָאֱלֹהִים שֶׁל הַיְהוּדִים, אִי
אֶפְשָׁר!

אז איוב הִיָּה אָדָם מֵאָמִין, וְגַם
פָּרְעָה, הוּא אָמַר לְפָרְעָה:
מָמָה אַתָּה מִפְחָד? מִמִּי אַתָּה
מִפְחָד? כָּל הָעוֹלָם יִדַּע אֶת
הַפְּסוּק, כְּמוֹ שֶׁכָּל הָעוֹלָם הַיּוֹם
יִדַּע תַּנ"ךְ, כְּלָם יוֹדְעִים תַּנ"ךְ
הַיּוֹם, כָּל הַכְּמָרִים... אָבֵל אִז
יִדְעוּ אֶת הַפְּסוּק "כִּי גַר יִהְיֶה
זֶרְעֶךָ בְּאֶרֶץ לֹא לָהֶם וְעַבְדוּם וְעִנּוּ
אֹתָם אַרְבַּע מֵאוֹת שָׁנָה" (בְּרֵאשִׁית טו,
א), כְּלָם יִדְעוּ אֶת הַפְּסוּק, זֶה
פְּסוּק שֶׁכָּל הָעוֹלָם יִדַּע אוֹתוֹ —
שֶׁאֶפְשָׁר לְעַנּוֹת אֶת הַיְהוּדִים
אַרְבַּע מֵאוֹת שָׁנָה. מִי שֶׁיִּזְכֶּה
בְּיְהוּדִים, מִי שֶׁהַיְהוּדִים יִבְאוּ
לְגוֹר אֲצִלוּ, הִיָּה רַעֲב, הוּא יְכוּל
לְעַנּוֹת אוֹתָם אַרְבַּע מֵאוֹת שָׁנָה,
זֶה הַפְּסוּק — "אַרְבַּע מֵאוֹת

שָׁנָה".

פְּתָאֵם אִיּוֹב רוֹאֶה שָׁנָה נִהְיָה
מֵאֲתִים שָׁנָה, וּוְאִי, הוּא
הִתְחִיל לְצַעֵק: רַבּוֹנוּ שֶׁל עוֹלָם,
לְמָה סִדַּרְתָּ אוֹתִי?! לְמָה רַמִּיתָ
אוֹתִי?! לְמָה אַתָּה עוֹשֶׂה לִּי
כֵּכָה?! אֲנִי חֲתַמְתִּי... הוּא (- איוב
לפָּרְעָה) חֲתַם אֲצִל עוֹרְךָ דִּין נוֹטְרִיוֹן
עַל אַרְבַּע מֵאוֹת שָׁנָה חֲתַמוּ,
חֲתַמוּ עַל אַרְבַּע מֵאוֹת שָׁנָה,
פְּתָאֵם זֶה נִהְפָּךְ לְמֵאֲתִים וְעֶשְׂר...
הוּא נִפְגַּע קְשׁוֹת, הוּא אָמַר: אֵין
לִי אֲמוּנָה יוֹתֵר, אֲנִי לֹא מֵאָמִין
יוֹתֵר בְּכֹלֹם, כֵּכָה עָשׂוּ לִי, אָמְרוּ
"אַרְבַּע מֵאוֹת" וְהִפְכּוּ אֶת זֶה
לְמֵאֲתִים וְעֶשְׂר, אֲנִי לֹא מוֹכֵן, אֲנִי
לֹא אֶכְנַע, אֲנִי לֹא אֶכְנַע בְּשׁוֹם
אֶפֶן.

אָמַר לוֹ ה' ¹²: "בְּסִכַּת...
בְּסִכַּת... בְּסִכַּת" (ויקרא כג,
מב - מג) — אִז שָׁנֵי הַפְּעָמִים
הִרְאִישׁוֹנוֹת זֶה בְּלִי וַי"ן. הַסִּכָּה
צְרִיכָה לְהִיּוֹת אַרְבַּעַה דְּפָנוֹת, אִז
ה' אָמַר לוֹ [- לְאִיִּב]: אֲנִי אֲמַרְתִּי
אַרְבַּע, וְשִׁנִּיתִי, צִמְצַמְתִּי לְשָׁנִים

מֵרֵאשִׁית מִקוֹמוֹת וְהַעֲרוֹת

חֲמוּה" (שם, שם):

¹² כָּל זֶה פְּתוּב בְּמִדְרַשׁ פְּלִיאָה פְּרִשְׁתִּי אָמַר.

וְהוּא קָאֵי עַל הַמֶּנּוּ! וְזֶה "וִירָא הַמֶּנּוּ כִּי אֵין מִרְדְּכִי
כִּרְעַ וּמִשְׁתַּחֲוִה לוֹ" (אֶסְתֵּר שֵׁם, פְּסוּק ה'),
אֶדְרַבָּה בְּכָל-פַּעַם הִרְאָה לוֹ תַּחַת הַכְּרִיעָה,
שֶׁטֶר מְכִירָה שְׁהוּא עַבְדּוֹ, לִכֵּן "וַיִּמְלֹא הַמֶּנּוּ

וְטַפַּח¹³, כִּי אָמַרְתִּי אַרְבַּע מֵאוֹת
וְאָמַרְתִּי מֵאֲתִים וְעֶשֶׂר, שְׁנַיִם
וְטַפַּח זֶה [מִרְמֵז לְ] מֵאֲתִים וְעֶשֶׂר. אֲזַי
אֵיבֹב נִרְגַע, אֲזַי הוּא הִבִּין אֶת
הַטְּעוֹת שֵׁלוֹ.

**כְּמוֹ נַחֲשׁוֹן, מֹשֶׁה הֵלֵךְ לִכְתֹּב
שִׁנְחֲשׁוֹן קֶפֶץ לַיָּם וְנַחֲשׁוֹן
בְּקַע אֶת הַיָּם, וְנָשִׂיא לְבִנֵי יְהוּדָה
נַחֲשׁוֹן, קָרָאנוּ אֶת זֶה בַּיּוֹם
חֲמִישִׁי, [ונחשון לא רצה שיכתוב עליו בפרשת
הנשיאים 'נשיא' כמו שנכתב אצל שאר הנשיאים].**

**אוֹמְרִים "רִצָּה תִּפְלְתִי כְּמוֹ
קָרְבָן נַחֲשׁוֹן",
לְמָה? כִּי נַחֲשׁוֹן כּוֹן עַל כָּל**

הַדּוֹרוֹת, עַל מִנְשֵׁה... מִנְשֵׁה הָיָה
גַּם הַיִּפְרָאקְטִיבִי קָצַת, אֲזַי הוּא
הַתְּפַלֵּל לְאֱלֹהִים אַחֲרֵים, הוּא
הָיָה הַיִּפְרָאקְטִיבִי, אֲזַי כִּשְׁמוֹ
אוֹתוֹ בְּדוּד עַל הָאֵשׁ לְשֶׁרֶף
אוֹתוֹ¹⁴, לְעִשׂוֹת מִמֶּנּוּ שְׂוֹאֲרָמָה
לְכַבּוֹד מְלִיָּה מְלָכָה, הַכְּבָלִיִּים,
הַכְּשָׁדִים, לְקַחוּ אוֹתוֹ בְּשָׁבִי, שְׂמוֹ
אוֹתוֹ בְּדוּד עַל הָאֵשׁ לְשֶׁרֶף אוֹתוֹ,
וּכְשֶׁהוּא כְּכֹר בְּתוֹךְ הַדּוּד וְהָאֵשׁ
כְּכֹר צוֹלָה אוֹתוֹ, הוּא הַתְּחִיל
לְצַעֵק: "אֱלֹהֵי עֲמוֹן", "אֱלֹהֵי
מוֹאָב", "אֱלֹהֵי צִידוֹן", "אֱלֹהֵי
פְלִשְׁתִּים" — שׁוֹם אֶחָד לֹא עוֹנָה

מֵרָאִי מִקּוֹמוֹת וְהַעֲרוֹת

¹³ סוכה ו, ע"ב

תנו רבנן שתיים כהלכתן ושלישית אפילו טפח רבי שמעון אומר שלש כהלכתן ורביעית אפילו טפח במאי קמיפלגי רבנן סברי יש אם למסורת ורבי שמעון סבר יש אם למקרא רבנן סברי יש אם למסורת בסכת בסכת בסכות הרי כאן ארבע דל חד לגופיה פשו להו תלתא שתיים כהלכתן ואתאי הלכתא וגרעתה לשלישית ואוקמה אטפח רבי שמעון סבר יש אם למקרא בסכות בסכות בסכות הרי כאן שש דל חד קרא לגופיה פשו להו ארבע שלש כהלכתן אתאי הלכתא וגרעתה לרביעית ואוקמתה אטפח

¹⁴ מדרש רבה, דברים סדר ואתחננו פרשה ב כ (דברי תימם ב לג, יא): ויבא ה' עליהם את שרי הצבא אשר למלך אשור, ויאסרוהו בנחשתיים, ועשו לו מולך של נחשת והקניסו אותו לתוכו והיו מדרליקין תחתיו והוא היה נשרף מבפנים, אותה שעה קרא מנשה לכל אלהות שבועולם שנהיה מזבח להם ולא ענו אותו אחד מהם,

שנאמר (ישעיה מו, ז): אף יצעק אליו ולא יענה מצרתו לא יושיענו, בין שראה מנשה צרתו צרה, שלא ענה אותו אחד מהם, התחיל קורא להקדוש ברוך הוא, אומר לפניו רבוננו של עולם, הרי קראתי לכל אלהות שבועולם וידעתי שאין בהם ממלש, רבוננו של עולם אתה הוא אלוה על כל אלהים, ואם אי אתה עונה אותי אני אומר לשמא חס ושלום כל הפגנים שוות, אמר לו הקדוש ברוך הוא הא ראשע בדין הוא שלא אענה אותך שהקצסת אותי, אלא שלא לנעל דלת לפני השבים שלא יהו אומרים הרי מנשה בקש לעשות תשובה ולא נתקבל, לפיכך הריני עונה אותך, מננו, שנאמר (דברי תימם ב לג, א): ויתפלל אליו ויעתר לו, ויחתר לו, מלמד שהיו מלאכי השרת מסתמין את חלונות של רקיע שלא תעלה תפלתו לשמים, מה עשה הקדוש ברוך הוא, חתר את הרקיע מתחת כסא הכבוד וקבל את תפלתו, (דברי תימם ב לג, א): וישיבהו ורושלים למלכותו:

לו, הוא כִּבְר הוֹלֵךְ לְהַצְלוֹת, אֲזִי
הוא [לְפַתַּח נְפָקִי:] אֹי, נִזְכַּרְתִּי
שְׁכַשְׁהֵייתִי יְלֵד בְּגִיל חֲמֵשׁ אָבָא
אָמַר לִי שֵׁשׁ אֱלֹהִים בְּעוֹלָם, אָבָל
הוא לא שָׁם לִב, כִּבְר בְּגִיל חֲמֵשׁ
הוא תִּכְנַן אֵיךְ לְשַׁחַט אֶת אָבָא
שְׁלוֹ לְעִבּוּדָה זָרָה. רַשׁ"י אֹמַר
בְּדָף י' עֲמוּד א' בְּהִגְהוֹת הַבַּיִת
שֶׁהוּא כִּבְר תִּכְנַן אֵיךְ שׁוֹחֲטִים אֶת
הָאָבָא לְכַבּוֹד עֲבוּדָה זָרָה...¹⁵
מְנַשֶּׁה שְׁחַט אֶת הַסֶּבֶא שְׁלוֹ,

אֶת יִשְׁעֵיהָ הַנְּבִיא,
כְּתוּב בִּיבְמוֹת מִט עֲמוּד ב',
שֶׁהוּא רָצָה לַעֲשׂוֹת מִמֶּנּוּ
שְׁוֹאֲרָמָה, שְׁחַט אוֹתוֹ. מְנַשֶּׁה
"אֲשֶׁר צִוִּיתָ בְּיַד עֲבָדֶיךָ הַנְּבִיאִים לֵאמֹר הָאָרֶץ אֲשֶׁר
אַתֶּם בָּאִים לְרַשְׁמָה אָרֶץ נְדָה הִיא בְּנֵדַת עַמִּי
הָאָרְצוֹת בְּתוֹעֵבַת יְהוָה] אֲשֶׁר מְלֹאנָהּ מִפֶּה
אֶל פֶּה בְּטִמְאֹתָם" (עֲזָרָא ט, יא), מִי
זֶה "פֶּה אֶל פֶּה"? זֶה יִשְׁעֵיהָ
הַנְּבִיא — הַסֶּבֶא¹⁶.

בְּמוֹ לְמָךְ, לְמָה קוֹרְאִים לוֹ

מראי מקומות והערות

¹⁵ ברכות י, ע"א

אמר רב המנונא מאי דכתיב מי כהחכם ומי יודע פשר דבר מי כהקדוש ברוך הוא שיודע לעשות פשרה בין שני צדיקים בין חזקיהו לישעיהו חזקיהו אמר ליתי ישעיהו גבאי דהכי אשכחן באליהו דאזל לגבי אחאב (שנאמר וילך אליהו להראות אל אחאב) ישעיהו אמר ליתי חזקיהו גבאי דהכי אשכחן ביהורם בן אחאב דאזל לגבי אלישע מה עשה הקדוש ברוך הוא הביא יסורים על חזקיהו ואמר לו לישעיהו לך ובקר את החולה שנאמר בימים ההם חלה חזקיהו למות ויבא אליו ישעיהו בן אמוץ הנביא ויאמר אליו כה אמר ה' (צבאות) צו לביתך כי מת אתה ולא תחיה וגו' מאי כי מת אתה ולא תחיה מת אתה בעולם הזה ולא תחיה לעולם הבא אמר ליה מאי כולי האי אמר ליה משום דלא עסקת בפריה ורביה אמר ליה משום דחזאי לי ברוח הקדש דנפקי מינאי בנין דלא מעלו אמר ליה בהדי כבשי דרחמנא למה לך מאי דמפקדת איבעי לך למעבד ומה דניחא קמיה קודשא בריך הוא לעביד אמר ליה השתא הב לי ברתך אפשר דגרמא זכותא דידי ודיך ונפקי מנאי בנין דמעלו אמר ליה כבר נגזרה עליך גזירה אמר ליה בן אמוץ כלה

נבואתך וצא כך מקובלני מבית אבי אבא אפילו חרב חדה מונחת על צוארו של אדם אל ימנע עצמו מן הרחמים אתמר נמי רבי יוחנן ורבי (אליעזר) [אלעזר] דאמרי תרויהו אפילו חרב חדה מונחת על צוארו של אדם אל ימנע עצמו מן הרחמים שנאמר הן יקטלני לו איחל:

הגהות הב"ח ש"ח ב'

הן יקטלני לו איחל, לסוף יהב ליה [ישעיה לחזקיהו] ברתיה נפק מינייה מנשה ורבשקה, יומא חדא ארכבניהו [חזקיהו] אכתפיה לאמטויניהו לבי מדרשא, אמר חד מינייהו חזי רישא דאבא למטוי ביה גלדאני, וחד אמר חזי רישא דאבא לאקרובי עליה לעכו"ם, חבטיניהו בארעא מנשה חיה ורבשקה מית, קרי אנפשיה: וכלי כליו רעים [ישעיה לב], אמר רב חנן אפילו בעל.

¹⁶ יבמות מט, ע"ב

מנשה הרג את ישעיה. אמר רבא: מידן דינייה, דן אותו מנשה בדין שיבואר להלן, וקטליה, והרגו. אמר ליה מנשה לישעיה: משה רבך אמר [שמות לג] "כי לא יראני האדם, וחי". ואילו את אמרת [ישעיהו ו] "ויראה את ה' יושב על כסא רם ונשא", ובכל זאת נשארת בחיים! משה רבך

”לִימָךְ“? כִּי הוּא הֶרֶג אֶת הַסֶּבֶא שְׁלוֹ. יֵשׁ אַנְשִׁים, שֶׁהִמְצִיחַ שְׁלֵהֶם זֶה לְהֶרֶג אֶת הַסֶּבֶא, הוּא הֶרֶג אֶת הַסֶּבֶא. מִי אָמַר לוֹ? תוּבֵל. אִזּוֹ לִמָּךְ מִחָה כְּפִים [מְרֻבֵּצֵר שֶׁהֶרֶג אֶת סִבּוֹן] אִזּוֹ הוּא הֶרֶג אֶת תוּבֵל [בְּנוֹ, שֶׁהִיָּה בֵּין יְדִיו, לִמָּךְ הִיָּה עֵינֹר], אִזּוֹ הוּא כָּא הַבֵּיתָה לְעֵדָה וְצִלָּה, הוּא אָמַר: ”לְנִשְׁיוֹ עֵדָה וְצִלָּה שְׁמַעַן קוֹלֵי נָשִׁי לִמָּךְ הַאֲזִנָּה אִמְרָתִי“ [בְּרֵאשִׁית ד, טג], מָה אֹמֵר רִשְׁ”י? שְׁעֵדָה וְצִלָּה אִמְרוּ: אֲנַחְנוּ רוֹצִים גַּט, הֶרְגָתָ אֶת הַסֶּבֶא, הֶרְגָתָ אֶת הַיֶּלֶד שְׁלֵנוּ, הִיָּה לָנוּ יֶלֶד מִתּוֹךְ

חָמוּד, הִיָּה כָּא כָּל שְׁלֵשׁ סְעֻדוֹת הִיָּה כָּא, לֹא הִפְסִיד בְּחַיִּים שְׁלֵשׁ סְעֻדוֹת, בְּסוּף מִי הֶרֶג אוֹתוֹ? לִמָּךְ! מִתֵּר לְהֶרֶג אֶת הַיֶּלֶד? מִי אָמַר לוֹ שְׁמַתָּר לְהֶרֶג? הוּא אָמַר: כֵּן, מִתֵּר. אִזּוֹ עֵדָה וְצִלָּה אִמְרוּ לוֹ: אֲנַחְנוּ לֹא רוֹצוֹת לְגוֹר בְּיַחַד, לְגוֹר [אַתְּךָ], תִּקְנֶה לָנוּ וְיִלָּה בְּאַרְבַּע מִלְיוֹן. כָּל אַחַת רְצָתָה וְיִלָּה לְעִצְמָה.

כִּי הַצִּלְפֻּנִית זֶה גִּלְגוּל שֶׁל צִלָּה, לָכֵן זֶה אוֹתָם הָאוֹתִיּוֹת, כָּל זֶה כְּתוּב בְּגִלְגוּלֵי נְשָׁמוֹת סְעִיף ל¹⁷, כָּל אֶחָד צָרִיךְ

— מוראי מקומות והערות —

אמר [דברים ד] "מי כה' אלהינו בכל קראנו אליו!", שבכל עת שאנו קוראים אליו נשמעת התפילה. ואילו את אמרת [ישעיהו נה] "דרשו ה' בהמצאו". שיש זמן שהוא מצוי לשמוע ויש זמן שאינו מצוי לשמוע את קריאתנו אליו. משה רבך אמר [שמות כג] בלשון ברכה "את מספר ימיך אמלא". שיהיו הימים שנקצבו לאדם שלמים מבלי גרעון עקב החטא. אך משמע מלשון "אמלא", שלכל היותר תהיה הברכה שיהיו ימיו מלאים כמו שנקצבו לו, אך לא תיתכן תוספת של ברכה על מספר הימים שנקצבו לאדם בשעת הוולדו. ואילו את אמרת לחזקיהו [מלכים ב כ] "והוספתני על ימיך [הקצובים בעת הולדתך] חמש עשרה שנה".

אמר ישעיהו: ידענא ביה במנשה, דלא מקבל מה דאימא ליה, שלא יקבל את מה שאומר ואשיב על טענותיו.

ואי אימא ליה אישויה מויד. אם אומר לו ולא יקבל דברי, ויהרגני, אז הוא יהיה מויד בהריגתי, בעוד שעתה הוא בגדר "אומר מותר" להרגני.

שסבור הוא שכדין הוא עושה. ונמצא אני מכשילו להרגני במויד.

אמר ישעיהו שם ואיבלע בתוך עץ ארזא. אתיוה לארזא, הביאו את עץ הארז, ונסרוה. כי מטא, כאשר הגיע המסור המנסר להדי פומא, לפיהו של ישעיהו, ניסר המסור את פיו, ונח נפשיה, נפטר ישעיהו.

והטעם שמת בצורה כזאת, הוא משום דאמר [ישעיהו ו] "ובתוך עם מטא שפתים אנכי יושב". שאמר את גנות ישראל מעצמו, ולא צוה לו הקב"ה לומר זאת, ולא אמר זאת בדרך תוכחה.

¹⁷ גלגולי נשמות - אות ל

[ד] למך נתגלגל באלקנה, ואותיות למ"ך הוא מל"ד, וסימן מאן מלכי רבנן, וצלה אשת למך היא חנה, ומשמעות שמותן שוות, צלה שישבה בצלה של בעלה למך ששתתה [כוס של] עקרין שלא תתעבר, וחנה ישבה בצלו של הקב"ה שהיתה נביאה, וגם מלת חנה לשון חונה ויושבת בצלו, ועדה היא נמי פנינה

— לתקן. "רמה קרני" — היא שפכה קרן של שמן זית¹⁸. **אז** עכשיו אנחנו חוזרים, "רמה קרני בה", שחנה היתה גלגול גם של צלה — לכן היא היתה עקרה, וגם גלגול של רחב, הצללפונית, וגם גלגול של חבר, היא אמרה לעלי הכהן: ["לא אדני" (שמואל א' טו) — אתה, בגלגול הקודם היתה האשה שלי, אתה לא

ללמד גלגולי נשמות, זה עולה 20 שקל, כל אחד. ולכן לא היתה להם (- למנוח ולצצלפונית) ילדים, כי הצללפונית היתה צלה, וחנה גם היתה צלה, אבל חנה היתה גם רחב וגם צלה, [ולכן חנה אמרה:] "רחב פי על אויבי" (שמואל א' ב, א), וגם היא היתה גלגול של חבר, כי רחב זה אותיות חבר, יעל אשת חבר הקיני, אז חנה היתה כל הגלגולים בעולם, היא באה

❁ מראי מקומות והערות ❁

מתחלה והולידה והצמיחה דרך ב' גדולי עולם, ובקושי היה לתקן כוס עקרין דהתם, עד שהוסר כל חולי וכל מה דנשתייר במערה מכוס עקרין, וזהו (וה') (כ"ן) פקד [ה'] את חנה לשון חסרון, שהוסרה ממנה כוס העקרין ותהר ותלד:¹⁸ (אתם תביאו לשבת הגדול קרן עם שמן זית, נראה את מי נמשח למלך, כמו ששמואל משח את דוד, אז צריכים קרן עם שמן זית, כל אחד קנה קרן עם שמן זית וביא... אנחנו אמרנו להביא פרה אדמה, בשבת פרה).

שמותיהן שוות, כי פניה מלשון פנינים, ועדה לשון עדי, ר"ל [אבני] חפץ ומרגליות, וגם לשון פנינה פנה נא כלומר הסר נא, וגם עדה מלשון הסרה, ומה התם (העמדת) [וישבת] בצלו, אף כאן את חנה אהב, ומה התם שתתה כוס [של] עקרין, גם עתה הלוא אנכי טוב לך מעשרה בנים, וצללפונית אמו דשמשון היתה צלה, שהיתה כשני צללים, צלה אשת למך וחנה אשת אלקנה, ותראה כמו דצלה דהתם היא שתתה כוס עקרין כדי שלא להוליד, שכך היה מנהגם, ולכן אתרע מזלה של חנה שהיתה עקרה

מתביש? ...! היא ידעה את כל הגלגולים, חנה ידעה את כל הגלגולים, כל זה מביא החיד"א בדרוש ח' לכלה, זה החיד"א (באשת חיל) [ב"אחבת דוד"] הוא מביא שחנה התוכחה עם עלי, היא אמרה לו: אתה היית יצל פעם, ואני הייתי חבר, כתוב "יעל אשת חבר הקיני", אתה היית האשה שלי, אתה היית האשה שלי, אני הייתי הבעל, אני הייתי הגבר. עכשיו היא באה בתור חנה הנביאה היא כבר עלתה דרגה — מ"חבר" ל"חנה", יצל עלתה בדרגה מ"יעל" ל"עלי".

כי כל אשה יכולה להיות הכהן הגדול, אם היום יבנה הבית השלישי, אז כל אשה שהולכת בצניעות עם רעותה היא יכולה להיות, היא הולכת עם שאל, היא יכולה להיות הכהן הגדול. אז יצל הלכה עם חמש רעות, עם חמש.

היא דקרה אותו (- את סיסרא, ראה שופטים ד'), היא דקרה אותו, כי איך היא לקחה יתד? אז יש פרוש "כלי יקר" פרוש יקר על שפטים, על שמואל, הוא אומר: מה פתאם יתד? יתד זה עבה, זה

לא דוקר — יתד, צריכים לקחת אולר, אולר יפני, סכין יפני, אז מה פתאם יתד? אז הוא אומר: לא, היא פחדה שהוא יתעורר, אז היא תגיד לו "הנה יש לי יתד, זה לא סכין, זה לא עושה כלום, מה אתה מפחד?! לא באתי לדקר אותך, באתי לתקן את האהל, לתקע עוד יתד באהל". אז כל זה אומר ה"כלי יקר", כי זה קשיא אדירה — מה היא לוקחת כזה כלי עבה? יתד זה עבה, מי שהקים אהלים [יודע]. אני הקמתי אהלים, כשהייתי בגיל 17 וחצי הקמתי אהלים, עשינו אהלים, הקמנו אהלים, היה לנו יתדות, הקמנו כמה אהלים, ונסענו לכרמל, נסענו למעין למטה, ועברנו את כל הארץ ברגל, היינו בצמת מגידו, ירדנו מהמוחרקה.

כי אצל הנוצרים כל דבר מסמן, אז האמת שאיפה אליהו הצליח להרג את ה-850. תארו לכם; 850 אנשים קדושים וטהורים, חפים מפשע, למה הוא מתעסק אתם? למה? מה הם עשו לו? 450 נביאי הבעל, 400 נביאי אשרה — אם לוקחים 400 ועוד 450 כמה זה? 850. כפול

25 ? 21,250. הוא קבל בהאג, הוא קבל 21,250 שנה, לכן הוא האריך ימים.

ולא די שהוא רצח 450 ועוד 400, לא די לנו בספור הזה, אז פתאם מגיע קצין עם חמשים חילים, והוא אומר לו: אליהו בא, אליהו בא, אליהו בא, אני מתחנן, איש האלהים תרד. הוא [אליהו] יושב לו על השפיץ שם בכרמל, על ראש ההר, הכרמל זה 540 מטר, והתבור זה 530 מטר, הוא על השפיץ. מה, אתה ויזתא שיושב לי על השפיץ? אז הוא אומר: [אתה שואל אם] אני ויזתא? — "תרד אש מן השמים ותאכל אתך ואת חמשיך" (מלכים ב' א, י). כמה זה חמשים ועוד אחד? חמשים ואחד.

אז לא די לנו הבושה הזאת, לא די לנו הסערה הזאת, המלך היה "ברסלב", המלך למד בשוכו בנים, קראו לו למלך קראו לו אחזיה, הוא לא התיאש, הוא לא נפל ביאוש, אסור לפול ביאוש, הרביה צעק: אין יאוש בעולם כלל! ואז, הוא שלח עוד חמשים חילים, עוד חמשים

סולדטים, אומרים סולדטים, עם אופיצר [=קצין], אופיצר עם שלשה פלאפלים, כמה זה חמשים ועוד אחד? חמשים ואחד. ואז הוא רואה את אליהו יושב על השפיץ של ההר, כמו ויזתא — על השפיץ. הוא אומר לו: ויזתא, תרד! [אמר לו אליהו:] אני ויזתא! "תרד אש מן השמים ותשרף אתך ואת חמשיך" (על פי מלכים ב' א, י). עוד פעם שנה, לא הספיק לנו פעם ראשונה — פעם שנה, ה' ירחם, עוד 51 איש.

כמה זה 51 ועוד 51 ? 102, כמה כפול 25 ? 100 כפול 25 זה 2,500, 2 כפול 5 זה 10, כל זה כבר היה בכריסל, לא בהאג, המשפט הראשון היה בהאג, המשפט השני כבר היה בכריסל, שם זה פשעי מלחמה ממש, זה חמור מאד! ושמה הוסיפו לו ל-21,250 הוסיפו עוד 2,550 יצא 23,800 שנה, אדם נשפט לעשרים ושלש אלף ושמונה מאות שנה! והוא רקד, והוא שמח, אליהו הנביא. הוא אמר: עכשיו אני אחיה עשרים ושלש אלף ושמונה מאות שנה! [עו לעיל

משחררת לגמרי.

כמו בתיה ברג, מספרת ב"יהדות הדממה":
 שאשה אחת בת שבעים, השופט פסק לה עשר שנים בסביר, כי היא עשתה ברית מילה, היא היתה ברוסיה, ושמה צריכים להגיד "זה פצע" ו"זה ככה", ולהביא תעודה מרופא. לא היה לה תעודה מרופא, האמא אמרה שהסתתא עשתה את הברית, הסבתא הזמינה מוהל, אמרו לה: עכשיו את תהיי עשר שנים בסביר! — וואי איך שהיא רקדה, היא היתה ברסלבית אמתית, איזה רקודים... היא עלתה על השלחנות, קפצה על השלחן¹⁹, ורקדה ורקדה ורקדה ורקדה. השופט שאל: מה היא רוקדת? [ענתה לו: היא רוקדת על זה] שהיא קבלה עוד עשר שנים לחיות, היא חשבה שהיא תמות בגיל שבעים, פתאם היא קבלה עשר שנים — השופט פסק לה עשר שנים — איך היא רקדה, איזה רקודים. הוא אמר: משגעת, משחררת לגמרי,

וככה היה גם באחד חסיד חב"ד, שהיה אחד בלונדון חסיד חב"ד, הוא היה חייב איזה מאה אלף פאונד, אז השופט רצה לתת לו עשר שנים, הוא היה חייב ובאו כל הנושים, אז הוא נכנס לתא טלפון למטה והתחיל לרקד שהוא קבל עשר שנים, וזה שמעו את הרקודים עד למעלה — עד בית המשפט. [השופט] שאל: מי רוקד? זה שקבל עשר שנים רוקד בתוך תא הטלפון, עכשיו הוא רוקד משמחה. [אמר השופט]: אז זה כבר משגע גמור, משחרר! ספור אמתי, שעכשיו האשה הזאת תומכת ביצחק ביצחק בזאנסון, כלם יסעו הלילה ליצחק בזאנסון, כלם, גם אתה חייב ליסע, כלם חייבים ליסע, אפשר לשמע דרשות, יש מכתבים שר' לוי יצחק כתב לו, הוא היה חסיד אמתי של ר' לוי יצחק, והוא חזר בתשובה בצרפת והוא הפך את כלם לברסלבים — את כל צרפת. **קוראים** כאן את ה"פלא

¹⁹ (כמו המפגינים שקפצו בנקסת...)

הוא ילד מספן, אמלל. מה הוא עשה?! מה הוא עשה?! הוא בסך הכל ילד בן 13, רק 13.

או זה צריכים לדעת שהאסור הוא אותו אסור — האסור לפני החתנה זה כמו האסור אחרי החתנה, אין שום הבדל! אדם חושב: הנה יש לי יצר הרע, אני צריך לשמר על היצר הרע שלי. היצר הרע אי אפשר שיצא ממנו דבר טוב, היצר הרע הוא יצר הרע, הוא בכל מצב הוא יצר הרע, בין אם זה באסור, בין אם זה בהתר. וכל הילדים... ולכן כתוב שאשה יפת תאר הבן שלה יצא... אתה לקחת אותה בשביל לפי? — הבן יצא סורר ומורה, כל ילד יצא סורר ומורה, הוא יהיה "ילד נפלא", "ילד מתוק"...²⁰.

כמו נחשון, שלא הסכים שיכתבו "נשיא". וכמו משה, שהוא צעק: אני בלעם. שאמרו: מי פה בלעם? בא משה,

יועץ", שאדם שמביא ילדים בגלל התאוה שלו אז יהיה לו ילדים בנים זרים, חובלים, טפשים וחטאים. אדם לא מבין מדוע הילדים שלו נהיים חלוניים, גוויזים את הפאות, כי הכל היה בתאוה, הוא חשב שהתאוה מתרת, התאוה לא מתרת, תאוה — תמיד זה אסור, אפלו ילד בגיל 13, ילד מספן, ילד מתוק, חמוד, עם פאות, הוא אכל ושתה קצת, הוא שתה בקבוק יין — חצי לוג יין, מה זה חצי לוג? רבע לוג זה כוס וחצי, חצי לוג זה שלש כוסות. "בן סורר ומורה", הוא שתה שלש כוסות, רביעית זה כוס וחצי וזה [- מחצית הלוג] זה שלש כוסות — חצי לוג. מה עושים לו, מספן (- סקילה) זורקים סלעים כאלה, עולים לקומה שנייה זורקים אותו למטה, כל סלע שלש טון, כל סלע שלש טון,

❁ מראי מקומות והערות ❁

שקמותה יעבוד עבודה זרה אמר לו מלך שקמותי יהרגו בנו מוטב יעבוד עבודה זרה ואל יתחלל שם שמים בפרהסיא אמר מאי טעמא קנסיבת יפת תאר אמר לו יפת תאר רחמנא שרייה אמר לו לא דרשת סמוכין דסמיה ליה "כי יהיה לאיש בן סורר ומורה" כל הנושא יפת תאר יש לו בן סורר ומורה.

²⁰ סנהדרין קז, א

ואמר רב יהודה אמר רב בקש דוד לעבוד עבודה זרה שנאמר "ויהי דוד בא עד הראש אשר ישתחוה שם לאלהים" ואין ראש אלא עבודה זרה שנאמר "והוא צלמא רישיה די דהב טב" והנה לקראתו חושי הארבי קרוע כתנתו ואדמה על ראשו" אמר לו לדוד יאמרו מלך

אמר: אני הבלעם, אני בלעם. וכששאלו את בלעם: איפה משה? אמר: אני משה, אני יודע דעת עליון, אני יודע הכל, אני יודע את כל הסודות, יודע דעת עליון, אני יודע סודות כאלה שאין בעולם, אני רואה: "דרך כוכב מערב וקם שבט מישראל ומחץ פאתי מואב" (במדבר כד, יז). אז אומר הגאון מוילנא: אם יש פאות — "מחץ פאתי מואב"! אתה יכול להכניס לעזה, לחסל את כל עזה. אם יש לך פאות אתה לא צריך לפחד מכלום! כפר קאסם, רפית, חאן יונס, אתה יכול להכניס עם הפאות, ללכת רגיל בקומה זקופה.

החבר'ה הלכו, הלכו, הלכו ברגל לשכם. לא

כמו היום, באים מתחבאים. הלכו באמצע היום! היה נחמן צוקר ושלמה מחלב. שלמה מחלב קבל עם אבנים או עם גרזן, חתכו לו שלשה עשר חתכים בראש, שלשה עשר חתכים. רצו כבר להרג אותו לגמרי, אז הוא נפצע, ואז בדיוק הגיע האמבולנס של הפלסטנינאים, בנסים, הוא היה

צריך ללכת מן העולם — שלמה מחלב, שלשה עשר חתכים! ואז הביאו אותו לבית חולים בעין כרם, אז הוא אמר, מה הוא אמר? "ש"היה איזה קטטה" הוא אמר, שבכלל הוא לא היה בשכם, אם היו יודעים שהוא [נפצע] בשכם — היה מאסר עולם... מי שנוסע לשכם שידע: זה מאסר עולם. אסור ליסע לשכם, אנחנו לא מרשים, שאף אחד לא יסע לשכם. אז הלכו, הלכו ככה ברחוב, כבר היה יום, וכלם ישבו בבית קפה, ועברו בין כלם, עברו בין כלם. פתאם, יצאו שלשה ארבעה פלסטנינאים עם אבנים ועם סלעים, ופתחו להם את הראשים, לכן יש להם "ראש פתוח" היום.

[מכאן] מקריא לשון הפלא יועזין: אכל אם אדם, אם אדם עושה את הדבר בשביל התאוה שלו, יהיה לו ילדים רעים וחטאים, טפשים, משחיתים, כל מום בם, כל מום בם, ומה יתאונן אדם חי כשהוא בעצמו גרם לילדים שלו להיות חלונים, להוריד את הפאות, כל מום בם. ומה יתאונן אדם חי גבר על

משחית, ילד פושע, ילד שלא יכול לקום בבקר, הקלפה מתגברת עליו.

והוא [- הלל, בראותו כן,] צריך להגיד [לאביו]: למה עכרתנו? אבא אבא, למה עכרתנו ובעון חוללתנו. ומי ישאו את עונם? אב ואם! האבא והאמא יקחו חלק בראש, הם אבות הטמאה — הם גרמו טמאה לילד, והבנים לא אשמים בכלל, שום בן לא אשם. הוא קם ב־12, מה הוא אשם? הוא לא יכול לקום לפני 12! אם הוא רוצה "להדר" אז הוא קם באחד, אם הוא רוצה להיות מהמהדרין מן המהדרין — הוא קם בשתיים או בשלש. מה הוא יכול לעשות? אז בזה אשם האבא והאמא, נוטלים חלק בראש, פי הם אבות הטמאה, ואין על הבנים כל כף אשמה — הבנים לא אשמים. פי היסוד היה רעוע, היסוד היה אבות הטמאה, היסוד היה אב הטמאה, פי היסוד רעוע והשרש רע והקלפה בנפש [ויטה],

חטאו, שהוא גרם רעה לעצמו. וזו רעה ואכזריות, מתר להיות אכזרי?! אכזריות יותר משוחט ילדים. אדם עם תאנה הוא יותר גרוע משוחט ילדים, הוא שחט את הילד שלו, כל פעם שיש תאנה — הוא שחט את הילד שלו. יותר גרוע משוחטי הילדים, והם [- ההורים] הם הגרמא בנזקים. והילד צריך לצעק על האבא שלו, הוא רואה שקשה לו לקום, שהוא קם בשתיים עשרה, באחד^[21]... אז למה זה? כי שמשו בתאנה! אחרי ששמשו בתאנה אז הילד יוצא ילד

❁ מראי מקומות והערות ❁

²¹ יודע, אז שובו בנים הם נוהגים לקום באחד, המהדרין הם קמים בשתיים, והמהדרין מן המהדרין קמים בשלש. אז "אחד מי יודע"...

²¹ (שובו בנים קמים בין אחד לשתיים, פי זה ה' אחד ו' אחד מי יודע? אחד אני יודע, לכן שרים "אחד מי יודע" וקמים באחד, כמו ששרים בשיר "אחד מי

ומה יַעֲשֶׂה אוֹתוֹ הַבֵּן, מַה יַעֲשֶׂה
הַבֵּן הַזֶּה שְׁלֵא יַחֲטֵא?

כִּי "נִפְּשׁ רָשָׁע אוֹתָהּ רַע" (מִשְׁלֵי כ"א,²²)
כְּתוּב בְּשַׁעֲרֵי תְּשׁוּבָה שֶׁר
שְׁנֵי פָּרָק יַחֲ22, מַה הַהֲבִדֵּל בֵּין
הַרָשָׁע וְהַצַּדִּיק, שְׁנֵיהֶם עִם
פְּאוֹת? אָבֵל, הַרָשָׁע הוּא רַק
רוֹצֵה לַעֲשׂוֹת רַע, הוּא רַק רוֹצֵה
תְּאוֹוֹת, אֲפֹלוּ שֵׁישׁ לוֹ פְּאוֹת הוּא
רוֹצֵה תְּאוֹוֹת, זֶה מַה שְּׁבוּעֵר לוֹ
בְּלִב. הַצַּדִּיק, בּוֹעֵר לוֹ לְהִתְפַּלֵּל,
בוֹעֵר לוֹ לְלַמֵּד, בּוֹעֵר לוֹ לְלַמֵּד
עוֹד פָּרָק בְּשַׁעֲרֵי תְּשׁוּבָה... אִזּוֹ זֶה
הַחֲלוּק בֵּין הַרָשָׁע וְהַצַּדִּיק הוּא
אוֹמֵר, שֶׁהַנֶּפֶשׁ בּוֹעֵרֶת לְתְּאוֹוֹת,
הוּא הוֹלֵךְ עִם פְּאוֹת אָבֵל הַנֶּפֶשׁ
בּוֹעֵרֶת לְתְּאוֹוֹת, אִזּוֹ הוּא נִקְרָא
"רָשָׁע", [כְּלוּמֵר שֶׁרָשָׁע הוּא לֹא רַק הַחוּטֵא
בַּחֲטָאִים גְּמוּרִים, אֲלֵא אָדָם "אֲשֶׁר כָּל תְּאוֹוֹתוֹ לַחֲפְצֵי

הַגּוֹף בַּחַיִּי".] (עַן בְּרַפְת אָבוֹת בְּפִרְוֵשׁ דְּבָרֵי
הַמִּשְׁנָה "כָּל שְׂמַעְעֵשְׂיו מְרַבִּין מִחֲקֵמֹתוֹ").

וְיָמִי אָשֶׁם? הָאָבָא וְאָמָא! הֵם
אָבוֹת הַטְּמָאָה, וְהַבְּנִים לֹא
אֲשָׁמִים בְּכָלֵל, שֶׁהִיסוּד רְעוּעַ
וְהַשְּׂרָשׁ רַע וְהַנֶּפֶשׁ — הַקְּלָפָה
בְּנִפְשׁ לִוְטָה.

כְּמוֹ שֶׁעָשׂוּ, אֲלֵיעֶזֶר [עַבְד אַבְרָהָם
כְּשֶׁהֵלֵךְ לַחֲרָם לְהִבְיֵא כְּלֵא לִיעֲחָק]
רָאָה אֶת עָשׂוּ [יֹצֵא מִרְבֵּקָה], אִזּוֹ הוּא
הַתְּקַשֵּׁר אֵלַי, גַּם לִי קוֹרְאִים
אֲלֵיעֶזֶר. אֲלֵיעֶזֶר, רָאִיתִי אֶת עָשׂוּ.
אֲמַרְתִּי: תְּבַטֵּל אֶת הַשְּׂדוּךְ מִיָּד!
מִיָּד לְבַטֵּל אֶת הַשְּׂדוּךְ! הוּא רָאָה
אֶת עָשׂוּ. כְּתוּב "וְכִדְהָ עַל
שְׁכֵמָה" [בְּרֵאשִׁית כ"ד, טו], "וְכִדְהָ" זֶה
[רֵאשִׁי תְּבוֹת] עָשׂוּ. הוּא רָאָה אֶת
עָשׂוּ, הוּא אָמַר: אוֹי וְאָבוֹי, מָה,
אֲנִי אָבִיא לִיעֲחָק אֶת רְבִיקָה? הוּא

מִרְאֵי מִקוּמוֹת וְהַעֲרוֹת

ואת נפש אויביך יקלענה בתוך כף הקלע".
ואמרו רבותינו זכרונם לברכה (קהלת רבה ג כז):
אחת נשמתם של צדיקים ואחת נשמתם של
רשעים עולות למעלה ונידונות שם, נשמותיהם
של צדיקים זוכות בדן וגנוזות תחת כסא
הכבוד, ונשמותיהם של רשעים חוזרות
ויורדות ומטורפות לארץ, שנאמר: "ואת נפש
אויביך יקלענה וגו' ", ונאמר (משלי יא, ז):
"במות אדם רשע תאבד תקוה", כי לא תהיה
תקוה לנפש הרשע לצאת מחשך לאור,
שנאמר על נפש הרשע (תהלים מט, כ): "תבא
עד דור אבותיו עד נצח לא יראו אור":

²² שערי תשובה - שער שני אות יח
ודע כי נפש הרשע אשר כל תאוותה לחפצי
הגוף בחייו, ונפרדת תאוותה מעבודת הבורא
ונבדלת משרשיה, תרד במוותו למטה לארץ אל
מקום תאוותה, ותהי תולדתה כטבע העפר
לרדת ולא לעלות, אבל יעלוה למרום לדין
ולמשפט ולראות איך החליפה מרום בשאול.
כאשר יעלו את האבן על ידי כף הקלע ואחרי
עלותה למרום תרד בטבעה למטה לארץ,
כאשר האבן חוזרת ונופלת לארץ אחרי
הזריקה, שנאמר (שמואל א, כה, ט): "והייתה
נפש אדוני צרורה בצרור החיים את ה' אלקיך

ר' מאיר מדז'יקוב] אָמַר: אַתָּה לֹא רואה פֿלוּם! מָה רְאִיתָ? רְאִיתָ אֶת עֵשׂוֹ, וְאֵת יַעֲקֹב לֹא רְאִיתָ [יוצא מרבהק] אִיזֵה יַעֲקֹב?! אִיפֹה יַעֲקֹב?! הוּא אָמַר: אַתָּה לֹא מִבִּין, פֿתוּב "וְהָאִישׁ מִשְׁתַּאֵה לָהּ מַחְרִישׁ לְדַעַת הַהֲצִלִיחַ ה' דְּרָכּוֹ אִם לֹא" (בְּרֵאשִׁית כד, כא), אַתָּה לֹא מִבִּין?! כַּמָּה זֶה "מַחְרִישׁ"? כַּמָּה זֶה ר' וּש' 500, כַּמָּה זֶה מ' וי' 50, כַּמָּה זֶה 500 וְעוֹד 50? 550, נִשְׁאָר ח', מָה עוֹשִׂים עִם הַח'? מוֹסִיפִים לְחַמֵּשׁ מֵאוֹת וְחַמֵּשִׁים, יְהִיֵּה 558. כַּמָּה זֶה "יַעֲקֹב" וְ"עֵשׂוֹ"? כַּמָּה זֶה יַעֲקֹב? כַּמָּה י' ע' 80, כַּמָּה זֶה ק' 100, כַּמָּה זֶה ב' 2? 182. כַּמָּה זֶה עֵשׂוֹ? כַּמָּה זֶה ע' 70, עִם ו' 76, וּמָה עוֹשִׂין עִם הַשׁ עֲכָשְׁיוֹ? 376, וְעוֹד 182? 300 וְעוֹד 100 זֶה 400, 70 וְעוֹד 80 זֶה 150, זֶה כֶּבֶר 550, נִשְׁאָר לָנוּ ב' וו', כַּמָּה זֶה ב' וו' 8, כַּמָּה זֶה 550 וְעוֹד 8? 558, כַּמוֹ "מַחְרִישׁ".

וְהוּא צָעַק עָלַי וְעָשָׂה לִי בְזִיוֹנוֹת, הוּא אָמַר: מָה, לֹא רְאִיתָ אֶת יַעֲקֹב?! זֶה [- עֵשׂוֹ] רַק קִלְפָּה. אִם אַתָּה רואה אֲבִטִּיחַ מָה אַתָּה רואה? אַתָּה הִקְלַפְתָּ, יִרְק,

מִכִּיר אֶת יַצְחָק. מָה? אֲנִי אָבִיא לְיַצְחָק כֶּזֶה שְׂדוּף? תְּבִיא כּוֹשִׁית, תְּבִיא מָה שְׂאֵתָה רוֹצֵה, אָבֵל לֹא כֶּזֶה [שתלד רשע], אָבֵל לֹא אֶת עֵשׂוֹ. מָה? אֲנִי אָבִיא לְיַצְחָק אֶת עֵשׂוֹ? ! הוּא הִתְקַשֵּׁר אֵלַי, אָמַרְתִּי לוֹ: מִיֵּד לְבִטֵּל!

אז נִסְעַתִּי לְחָרֵן, בִּטְלִיתִי אֶת הַשְׂדוּף. עַד חָרֵן הִגַּעְתִּי, הָיָה לִי מְרָצֵדס, הִגַּעְנוּ לְחָרֵן, נִכְנַסְתִּי לְבֵית שֶׁל בְּתוּאֵל עֲשִׂיתִי צְעָקוֹת: מָה זֶה כָּאֵן?! מָה עוֹשִׂים שְׂדוּכִים?! מָה אַתֶּם מַפְתִּים אֶת אֲלֵיעֶזֶר?! מִסְכִּימִים לְשְׂדוּף? ! הִנֵּה יוֹצֵא עֵשׂוֹ, יוֹצֵא פֹה, עֵשׂוֹ! עֲשִׂיתִי צְעָקוֹת עַד לֵב הַשָּׁמַיִם, הִזְמִינוּ לִי מִשְׁטָרָה, וְאִזּוּ יִשְׁבְּתִי שְׁלֹשׁ שָׁנִים בְּפֶלֶא, כִּי הִתְעַרְבֹתִי לְרַבֵּקָה, וְאַחֲרַי שְׁלֹשׁ שָׁנִים מִי מִגִּיעַ? ר' מֵאִיר מְדִז'יקוב! יֵשׁ אַחַד קוֹרְאִים לוֹ ר' מֵאִיר מְדִז'יקוב, נִכְדֵּי שֶׁל רַבִּי נִפְתָּלִי [מְרופְשִׁין], וְהוּא, אָמַרְתִּי לוֹ: אֲנִי יוֹשֵׁב כָּאֵן כֶּבֶר שְׁלֹשׁ שָׁנִים עַל שְׂרָאִיתִי אֶת עֵשׂוֹ, אֲלֵיעֶזֶר אָמַר שְׂהוּא רָאָה "וּכְדָה עַל שְׁכָמָה" — אַז הוּא רָאָה עָלֶיהָ אֶת עֵשׂוֹ, אֶת הַנְּשָׂמָה שֶׁל עֵשׂוֹ [יוצאת מרבהק, ועל כן הִתְנַגַּד לְשִׂדּוּךְ עִם יַצְחָק].

אתה לא רואה אדם. אתה בכלל לא רואה כלום, הוא עוד רואה אדם קצת, הוא חותך טפה והוא רואה שזה אדם, אתה לא רואה אתה רק רואה שזה ירק, אז לא תקנה את זה כי זה הכל ירק? אז עשו זה הקלפה, זה ירק, אבל בפנים בתוך יש אדם ענק שמספיק למאה איש, אז אדם קונה אבטיח — הוא לא קונה בשביל הירק, בשביל האדם הוא קונה, אבל מה הוא רואה? הוא רואה ירק.

אסתר ירקרקת היתה, למה היא היתה ירקרקת? קו ירק מחדש חדשים! כי דבר הראשון זה לאכל כרפס, עוד שבועים [בליל הסדר] כלם לאכל כרפס, אז יש כאלה שאוכלים כרפס ממש, לא תפוח אדמה, יש ירק שקוראים לזה "כרפס" — זה הירק, אבל הכרפס מרמז על הקו ירק שזה ירק, ולפני שמתחילים את ליל הסדר אוכלים ירק — קו ירק, קו ירק זה ספירת הבינה. מה הפרוש "אסתר ירקרקת", כתוב (אסתר ב, ז) שהיא היתה "יפת תאר וטובת מראה"? אלא, הכוונה שהיא זכתה לספירת הבינה! אסתר

זכתה לספירת הבינה, לשער החמשים! [עזר מחלק המאמרים בגליון משבוע העבר מאמר "סוד אכילת הכרפס"]. איך אסתר המתיקה את כל הדינים? כי היא זכתה לשער החמשים!

אז זה מה שהוא כותב כאן, לכן פורים זה שער החמשים, פורים יותר גדול מיום כפור כי זה שער החמשים ממש, מתגלים — כל סודות התורה מתגלים אז.

[חוזר] לדברי הפלא יועז: **כי מאחר** שהיסוד רעוע והשרש רע והקלפה בנפש לזטה, מה יעשה אותו הבן ולא יחטא?! מה יהיה עם הבן הזה?! מה יהיה עם הבן הזה?! זה הבן החמשי, שנמצא עכשיו בתאילנד, בנפאל, בפרו. איך מחזירים אותו מפרו? יש בן חמישי, אנחנו מכירים רק ארבע בנים [בהגדה], אבל היום יש את הבן [שלא רשע, ולא תם, ולא שאינו יודע לשאול...]. שנסע לתאילנד עם המרצדס, אז זה הבן החמשי, שהוא נוסע לתאילנד "לכבוד" חג הפסח, יש כאלה שעושים סדר שני בחו"ל, סדר ראשון עושים עם האשה עם הילדים, וסדר שני עושים עם ההורים, בתאילנד או במיאמי. היה לי

היום היארצייט של האוהב ישראל שהוא אהב את כל עם ישראל אהבת נפש, כזו אהבה לא היה מבריא את העולם. קראו לו יהושע אשל מאפטא, כל אחד יקנה היום את הספר אוהב ישראל ששים שקל |²³.

ועבשיו אנחנו נמצאים בהיכלות של האימהות הקדושות - חודש ניסן, היום ה' ניסן זה כנגד חודש אב. כל יום זה כנגד חודש, ה' זה חודש אב, מחר יהיה כבר ו' זה חודש אלול, ז' זה כנגד תשרי, יהיה קידוש לבנה, נעשה קידוש לבנה בז' - קידוש לבנה עד הבוקר, ריקודים עד הבוקר.

בי רק על ידי ריקודים אפשר להיכנס עם הגוף לגן עדן, ולכן מי שנכנס להיכלות של האימהות הקדושות, שרה רבקה רחל ולאה, זה רק על ידי ריקודים ומחולות.

יום שני ליל ו' ניסן צו־הגדול לאחר תפילת מעריב

אחד שהגיע בליל הסדר שני, ליל הסדר שני זה גם צריכים להיות עם ההורים. מה אתה חושב? אתה עושה את זה עם אבא ואמא את הליל הסדר? בטוח? אז אתה לא צריך ליסע לתאילנד, אתה פטור, אבל מי שיש לו הורים בתאילנד מה הוא יעשה? אז הוא נוסע לתאילנד. אז זה הבן החמשי, זה הבן הכי מתוק, הבן הכי מתוק. והוא צריך עמל, עמל גדול, לצאת מהקלפה.

וזה עשו, זה הקלפה, עשו זה הירק של האבטיח. תקנה אבטיח - אל תקנה ירק, רק את האדם תקנה. אז פל אחד יקנה אבטיח לליל הסדר, אבל לא את הירק.

וצריך עמל ועמל, וכולי האי ואולי יצא ילד צדיק.

• השיעורים היומיים שאחר תפילת מעריב •

יום ראשון ליל ה' ניסן צו־הגדול לאחר תפילת מעריב

מראי מקומות והערות

הנחה חמש עשרה שקל.

²³ ואחרי זה כל אחד יסע לאומן בעשרים שקל כל כיוון, ביחד זה ארבעים שקל, מי שאין לו אז יעשו לו הנחה. דיברתי עם יגאל אליה שיעשה

ערבית

הבטן, עכשיו זה ירד. אמרו שקרניות אתם היהודיות שקרניות מלידה, אתם יונקות את השקרים עם חלב אם שלכם! משקרות את פרעה משקרות אותנו, איפה הילדים שלכם איפה? תגידו איפה אתם מחביאים אותם? הילדים היו נבלעים באדמה, ואז היו באים עם מחרשות של מאה אמה, מאתיים אמה שלוש מאות אמה. מחרשות יותר ארוכות, זה לא עזר כלום, הילדים היו נבלעים באדמה. "ויציצו מעיר כעשב הארץ" ואז הם צצו כמו פטריות, כל הילדים, צצו כמו פטריות.

ואז פרעה החליט להרוג את כל הנשים. להרוג את מרים ואז יוכבד, אבל הם נהפכו לדקורציות נהפכו לנברשות נהפכו לעמודים. "ויעש להם בתים" שנהפכו לעמודים.

ומרים שרה את השירה שלה, את שירת הים, כל חצות היא שרה את שירת הים! היום זה כבר אחד בלילה חצות - אחד וחצי. ואז היא שרה את שירת הים וכל הצדיקים והצדיקות [מגיעים] לשמוע את

בגיל מאה עשרים וארבע יוכבד הביאה את מרים, מאה עשרים ושבע את אהרן, מאה שלושים את משה, ואז היא התגרשה מעמרם. כי אסור להתגרש לפני גיל מאה שלושים, מי שרוצה להתגרש שיחכה עד גיל מאה שלושים. אבל בגלל זה כל המצרים טבעו בים, הם לא עשו תשובה. כי אם עמרם לא היה מגרש את יוכבד, כולם היו עושים תשובה. לא היה לו אמונה שיהיה פה ניסים והילדים יוולדו, ויבואו מלאכים ויעבירו אותם את היאור את הנילוס, את הים הגדול ים-סוף, ויביאו אותנו אל המדבר "ויניקוהו דבש מסלע".

כתוב "ויציצו כעשב הארץ" שכל הילדים, הנשים היו רצות לשדות יולדות בשדות. ושם [התינוקות] היו נבלעים באדמה. כי המצרים רדפו אחריהם כלבי גיטוש, מה, איפה התינוקות שילדתם? אמרו לא ילדנו, זה היה איזה מחלה הבטן התנפחה, סתם היה איזה... שתינו משהו, התנפחה לנו

ט"ו ט"ז, לפי רש"י גם ט"ז זה היום השמיני, כי לפי רש"י צמו י"ד ט"ו ט"ז [ניסן], מוצאי ט"ז - אז תלו את המזן - ליל י"ז, יוצא שמי"ד [אולי צ"ל: י"א] ועד י"ז זה שמונה ימים. אז עכשיו זכינו, בזכות המשנה בזכות רבינו הקדוש לשמונה ימי פורים.

וההילולא תהיה הילולא מיוחדת, יהיה מאה אוטובוסים, יסיעו לשושן וזה מחיר חמישים שקל לכל אחד, זה ההילולא של המזן הצדיק שהוא נתן לנו את חג הפורים - "לא ימוש זכרם מזרעם" עד סוף כל הדורות. כי כל פורים זה - הרב'ה אומר - זה רק ריקודים ושמחה, עכשיו הפורים נמשך שזה רק ריקודים ושמחה בזכות זה נזכה להכנס עם הגוף לגן עדן ממש.

יום רביעי ליל א' ד"ה ניסן ויקרא לאחר תפילת מעריב

או יש עשרה היכלות, ארבע היכלות שרה רבקה רחל ולאה, שהנר לא כבה לעולם, שרק מי שמת על קידוש ה',

השירה והמחולות שלה. וכל מי שמחולל כמו מרים, זוכה להכנס להיכל של מרים הנביאה.

יום שלישי ליל כ"ט אדר ויקרא לאחר תפילת מעריב

עוד שבועיים יהיה הילולא מאוד גדולה, ידליקו פה המזן מדורות לכבוד המזן הצדיק, שהוא זכה להביא את חג הפורים. אבל הוא היה קמצן בן קמצן, רשע בן רשע, הוא רק נתן לנו יום אחד, ביקשנו ממנו שיעשה פורים שמונה ימים, כמו חנוכה כמו אנטיוכוס הצדיק עשה לנו שמונה ימי חנוכה, כמו פרעה נתן לנו שבע ימי פסח שמונה ימי סוכות, ואפילו שבועות זה בזכות פרעה. המזן לא הסכים, לכן קוראים לו המזן הרשע, למה [קוראים לו] המזן הרשע? כי במקום שיהיה שמונה ימים פורים, הוא עשה רק יום אחד פורים.

אבל המשנה אומרת - המשנה במסכת מגילה שפורים זה חל ב"א י"ב, שם אפשר להגיד בברכה ב"א ב"ב ב"ג י"ד

מעריב

אז שרח בת אשר עשתה דבר נורא ואיום, הכי איום שיכול להיות – היא גילתה את כל הסוד. שזה מי שמגלה את הסוד, יכול למות על המקום. את הסוד שמכרו את יוסף הצדיק. מכיון שהיא גילתה את הסוד, היא הייתה בחרם מאתיים חמישים שנה. אומר בעל הטורים: ממתי שהיא גילתה – שירדו ממצרים, ועד שיצאו – שנכנסו לארץ ישראל. לקח מאתיים חמישים שנה, שהיא הייתה בחרם גמור, היה אסור לדבר אתה, כי היא גילתה את הסוד הכי נורא. והיה אסור לדבר גם עם אשר, "ברוך מבנים אשר" כל אחד יקרא את בעל הטורים "ברוך מבנים אשר"²⁴. שמשה התיר את החרם, אמר היא לא גילתה את הסוד היא הייתה נביאה. לא שגילו לה את הסוד, לא שאבא שלה גילה

יכולה להכנס להיכל הזה. ויש היכל של שרח בת אשר ומרים הנביאה, שרוקדת שהיא רק שרו שירת הים, "אשירה לה' כי גאה גאה סוס ורוכבו רמה בים" מרים זכתה להביא את הבאר, להביא את הבאר להביא את המים לעם ישראל לכל הדורות. הבאר של מרים שותתת כל מוצאי שבת, לכן צריכים לשתות מים גם מהברז. גם מים מהמעיינות, ומרים משקה את כולם.

והאר" הקדוש השקה את ר' חיים ויטאל מהבאר של מרים, אז התגלו לו כל החכמות שבעולם. כל החכמות שאנחנו לומדים, בהאר"י הקדוש, מהעץ חיים, זה הכל מבארה של מרים שיצאה בתופים ובמחולות ועל ידי זה זכתה להכנס עם הגוף לגן עדן.

יום חמישי ליל ב' ניסן ויקרא לאחר תפילת

מראי מקומות והערות

להתירו אמר ברוך מבנים. היו אחיו בדילין ממנו, אמר יהי רצוי אחיו. היה אסור בסיכה, אמר וטבל בשמן רגליו שיהא מותר לסוך בשמן. היה אסור בנעילת הסנדל, אמר ברזל ונחושת מנעלך. מבנים אשר יהי רצוי. ר"ת מאיר. על שם שהשמן שהוא מאיר פניהם ומאיר למנורה:

²⁴ בעל הטורים דברים לג, כד

"ברוך מבנים אשר" – לכך בירכו משה בדברים הללו לפי שכשמכרו השבטים את יוסף החרימו שלא יגלו אותו וסרח בת אשר ידעה במכירתו בנבואה ואמרו השבטים מהיכן ידעה אם לא מאביה דשותא דינוקא או מאבא או מאמא ועמדו ונדוהו ובא משה רבינו ע"ה

נביאה. בת הייתה נביאה, וזה שכתוב במיכה פרק ג' לעתיד לבוא "נבאו בניכם ובנותיכם" שכל הבנות יהיו נביאות. לעתיד לבוא כל בת תראה מסוף העולם, ועד סופו. כל בת תהיה נביאה, הכל זה בזכות הריקודים והמחולות. שמי שרוקד ומחולל כל הזמן, יזכה להיות נביא עד כל הדורות.

לה, האחים היו בטוחים שאשר שהיה במכירה, הוא לא עמד בניסיון, צריכים לעמוד בניסיון. צריכים להתמודד עם הניסיונות לא להכנע, למה הוא נכנע? למה הוא נפל? אז האחים שמו אותו בחרם שהוא נפל שהוא לא עמד בניסיון.

אבל באמת הוא לא גילה שום דבר כי פעם כל בת הייתה

שְׁעוֹד שְׁגִמְסוֹד בְּסֵעוּדָה שְׁלִישִׁית שִׁבַּת קֹדֶשׁ וַיִּקְהַל פְּקוּדֵי

סְכוּת, הוּא בָּא הַבֵּיתָה [בניסין], הוּא לֹא יוֹדֵעַ לְלַמֵּד כְּלוּם. [שָׁאַל אוֹתוֹ:] אִיפֹה הָיִיתָ? [עֲנֶה לוֹ:] הָיִיתִי בְּאַנְגֹ'ל, עֲזַרְתִּי לָהֶם שֶׁם לַעֲשׂוֹת עוֹגוֹת... אִז אָדָם צָרִיךְ לְדַעַת, שְׁמִיד אַחֲרֵי הַתְּפִלָּה הוֹלְכִים הַבֵּיתָה.

אז רַבִּי יַעֲקֹב בֵּר אַחָא הֲגִיעַ הַבֵּיתָה, [בְּאֵהוּ אָבִיו שֶׁ] הוּא לֹא יוֹדֵעַ לְלַמֵּד, הָאֲבָא [- רַבִּי אַחָא בֵּר יַעֲקֹב]

רַבִּי אַחָא בֵּר יַעֲקֹב שְׁלַח אֶת הַבֵּן שְׁלוֹ [- רַבִּי יַעֲקֹב בֵּר אַחָא] לְלַמֵּד²⁵, אִז הוּא הֵלֵךְ לְאַנְגֹ'ל, הוּא שְׁלַח אוֹתוֹ לְלַמֵּד... הִישִׁיבָה חֶבְרוֹן הָיָה לִיד אַנְגֹ'ל פְּעַם, כָּל הַיּוֹם הוּא יֹשֵׁב בְּאַנְגֹ'ל, אַכֵּל עוֹגוֹת, אַכֵּל כֶּכָּה, עֲזַר לָהֶם קֶצֶת בְּאַנְגֹ'ל, קֶצֶת נִכְנַס לוֹ כֶּסֶף מְזֵה גַם כֵּן. וְהוּא חוֹזֵר הַבֵּיתָה אַחֲרֵי חֲצִי שָׁנָה, הוּא שְׁלַח אוֹתוֹ אַחֲרֵי

מראי מקומות והערות

אבוי דקא הוה אתי הוה ההוא מוויק בי רבנן דאבוי דכי הוה עיילי בתרין אפי' ביממא הוו מיתוקי אמר להו לא ליתיב ליה אינש אושפיזא אפשר דמתרחיש ניסא על בת בההוא בי רבנן אידמי ליה כתנינא דשבעה רישוותיה כל כרועה דכרע נתר חד רישיה אמר להו למחר אי לא איתרחיש ניסא סכינתין.

²⁵ קדושין כט ע"ב

ת"ר הוא ללמוד ובנו ללמוד הוא קודם לבנו ר' יהודה אומר אם בנו זריז וממולח ותלמודו מתקיים בידו בנו קודמו כי הא דרב יעקב בריה דרב אחא בר יעקב שדריה אבוה לקמיה דאבוי כי אתא חזייה דלא הוה מיחדדין שמעתיה א"ל אנא עדיפא מינך טוב את דאיזיל אנא שמע

לַעֲשׂוֹ. אָדָם בָּא לְעוֹלָם לְהַכְנִיעַ
 אֶת עֲשׂוֹ, אֲסוּר לְהַשְׁתַּחֲוֹת אֵלָיו,
 אֵל תִּשְׁתַּחֲוֶה לַעֲשׂוֹ. כָּל אֶחָד
 יִלְמַד עַל הַנְּחֻשׁ (קדוּשִׁין כט: מובא
 בהערה).

כְּתוּב שָׁעַל (- כלומר, שעם) סִסְרָא
 בָּאוּ אַרְבַּע מְלִיאָרְד²⁶,
 סִסְרָא בָּא עִם אַרְבַּע מְלִיאָרְד
 חִילִים. כְּתוּב בִּילְקוּט שְׁמַעוֹנִי,
 שְׁאַרְבַּעִים אֶלֶף גְּנָרְלִים כָּל אֶחָד
 עַל מֵאָה אֶלֶף, אוּ מֵאָה אֶלֶף
 גְּנָרְלִים כָּל אֶחָד עַל אַרְבַּעִים
 אֶלֶף, מֵאָה אֶלֶף אַרְבַּעִים אֶלֶף זֶה
 בְּדִיּוּק אַרְבַּע מְלִיאָרְד [27].

כִּי אֵיּוֹב הִבְטִיחַ לְפָרְעָה, הִבְטִיחַ
 לוֹ שְׁלֹא יִקְרָה לוֹ שׁוֹם דְּבָר [אם
 ישׁעבד את עם ישראל]²⁸, פָּרְעָה הָאֱמִין

אָמַר: עַכְשָׁיו אֲנִי אֶלֶף, אֶתָּה
 תִּשָּׂאָר בְּבֵית, תַּעְזוֹר לְאִמָּא. דְּבָר
 רֵאשׁוֹן זֶה לַעְזוֹר לְאִמָּא, זֶה דְּבָר
 רֵאשׁוֹן, לְהִבְיָא לָּהּ אֶת
 הַשׁוֹקוּלָדִים, אֶת הַסְּכָרִיּוֹת, זֶה
 הַכֹּל לְאִמָּא, כָּל אֶחָד צָרִיךְ לַעְזוֹר
 לְאִמָּא, כָּל אֶחָד בְּלִי יוֹצֵא מֵהַכֶּלֶל
 חֵיב לַעְזוֹר לְאִמָּא, כָּל אֶחָד!
 עַכְשָׁיו פֶּסַח — לְנִקּוֹת אֶת
 הַחֲדָרִים מִחֶמֶץ, הַכֹּל, שְׁלֹא יִהְיֶה
 שׁוֹם חֶמֶץ בַּחֲדָרִים.

פְּתָאם בָּא נְחֻשׁ עִם שְׁבַע
 רָאשִׁים [לר' אחא בר יעקב],
 לְמָה שְׁבַע רָאשִׁים? כִּי יַעֲקֹב
 הִשְׁתַּחֲוֶה שְׁבַע פְּעָמִים לַעֲשׂוֹ,
 אוֹמֵר הַזֶּה: שְׂזָה הִיָּה חֲטָא מְאֹד
 גְּדוֹל, הַחֲטָא הַזֶּה נִמְשָׁךְ לְכָל
 הַדּוֹרוֹת, כִּי אֲסוּר לְהַשְׁתַּחֲוֹת

מראי מקומות והערות

בְּדִיּוּק אַרְבַּע מְלִיאָרְד.

²⁸ זהר ח"ב לג, ע"א

וְכֹלָא בְּדִינָא אֶתָּא. (ס"א לגביה) כְּמָה דְּאִיהוּ דְּן,
 הִכִּי אֶתְדָן. בְּגִין דְּאֵיּוֹב מִקְרִיבֵי עֵיטָא דְּפָרְעָה
 תְּוִה, וְכֵן קָם פְּרַעָה עֲלֵיהּוֹ דִּישְׂרָאֵל, בְּעֵא
 לְקִטְלָא לֹון. אָמַר לִיה לָא, אֵלָא טוֹל כְּמוֹנְהוֹן
 וְיִשְׁלוּט עַל גּוֹפִיָּהוֹן, כְּפּוֹלְחֵנָא כְּשִׂיאָ, וְלֹא תִקְטוֹל
 לֹון. אָמַר לִיה קוֹדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, חֲטִיבָּה, בְּהִיּוּא
 דִּינָא מְמִשׁ, תְּהֵא דְּאִין, מַה פְּתִיב, (אֵיּוֹב ב') אוֹלָם
 שְׁלַח נָא יָדְךָ וְגַע אֶל עַצְמוֹ וְאֶל בְּשָׂרוֹ וְגו'. בְּמָה
 דְּאִיהוּ דְּן, הִכִּי אֶתְדָן. וְאִף עַל גַּב דְּבִכְל שְׂאָר תְּוִה
 דְּחִיל לְקוֹדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא.

[תרגום: והכל בא בדין (אצלו). כמו שהווא דן - כד
 נדון. משום שאֵיּוֹב מִקְרִיבֵי הַעֲצָה שֶׁל פְּרַעָה הָיָה,

²⁶ ילקוט שמעוני שופטים - פרק ד - רמז מג
 ויזעק סיסרא. סיסרא בא עליהם בארבעים אלף
 ראשי גייסות וכל אחד היה עמו מאה אלף וכן
 שלשים שנה היה וכבש כל העולם בכחו ולא
 היה כרד שלא היה מפיל חומה בקולו ואפילו
 חיה שבשדה כיון שהיה נותן עליה קולו לא
 היתה זזה ממקומה. אמרו כשהיה יורד לרחוץ
 בנחל קישון היה עולה בזקנו כמה מאכל בני
 אדם הגים. ותשע מאות סוסים במרכבתו
 ובחזרה לא היה אחד מהם חוזר בשלום:

²⁷ כִּי אַרְבַּעִים אֶלֶף זֶה אַרְבַּע אֶפְסִים, אַרְבַּע
 מֵאוֹת אֶלֶף זֶה חֲמֵשׁ אֶפְסִים, מֵלִיוֹן זֶה שֵׁשׁ
 אֶפְסִים, מְלִיאָרְד זֶה תֵּשַׁע אֶפְסִים, זֶה בְּדִיּוּק
 מְלִיאָרְד. אוּ אַרְבַּעִים אֶלֶף כְּפּוֹל מֵאָה אֶלֶף זֶה

אָמַר שֶׁהוּא יָכוֹל לְזַרֵּק אֶת הַיְלָדִים לִיאֹר — מֵה אֲכַפֶּת לָךְ מִמָּה שֶׁיְהִיָּה בְּעוֹד 20 דּוֹרוֹת, זֶה נֶכֶד שֶׁל נֶכֶד שֶׁל נֶכֶד שֶׁל נֶכֶד, מֵה זֶה עֲנִין שְׁלָךְ. אַתָּה — תַּעֲשֶׂה אֶת שְׁלָךְ! לָךְ יֵשׁ מִצְוָה לְזַרֵּק יְלָדִים לִיאֹר, תַּעֲשֶׂה אֶת הַמִּצְוָה הַזֹּאת! כָּל אֶחָד חַיֵּב לַעֲשׂוֹת אֶת הַמִּצְוָה, וְאִז הִגִּיעוּ מִלְאָכִים [וְהִצִּילוּ אֶת הַיְלָדִים שֶׁזָּרְקוּ לִיאֹר].

פְּרַעָה שָׁאֵל אֶת אִיּוֹב: וַיִּמָּה יִהְיֶה אִם אוֹתִי יִזְרְקוּ לַיִם? פְּרַעָה מִסְכֵּן, זָרְקוּ אוֹתוֹ לַיִם... "פְּרַעָה וַחֲלִילוּ יָרֵה בַיָּם" (שְׁמוֹת טו, ד), הוּא יָרֵה אוֹתוֹ, זָרַק אוֹתוֹ, כְּמוֹ שְׁיֹרֵים כְּדוֹר, שְׁיֹרִים פָּגוּז, זֶה הָיָה פָּגוּז, אֲבָל אֵיזָה פָּגוּז זֶה הָיָה... פְּרַעָה בַּעֲצָמוֹ עָף לַתּוֹךְ הַיָּם, מִסְכֵּן, טִבַּע בַּיָּם.

וְהוּא צָעַק "מִי כִמְכָה בְּאֵלֶם ה'" (שָׁם, שָׁם יא), מִי שֶׁאָמַר אֶת הַפְּסוּק "מִי כִמְכָה בְּאֵלֶם ה'" מִי כִמְכָה נֶאֱדָר בְּקֹדֶשׁ", אִז אִז פְּרַעָה אָמַר אֶת הַפְּסוּק "מִי כִמְכָה בְּאֵלֶם ה'" בְּלִי דַגֵּשׁ, מִשֶּׁה אָמַר "מִי

לִאִיּוֹב, אִיּוֹב הָיָה צָדִיק, כָּל מְלָה שֶׁל אִיּוֹב הָיָה קֹדֶשׁ קֹדֶשִׁים, מֵה שֶׁאִיּוֹב אָמַר זֶה הָיָה קֹדֶשׁ קֹדֶשִׁים, כָּל מְלָה שֶׁל אִיּוֹב זֶה קֹדֶשׁ קֹדֶשִׁים, אִיּוֹב אָמַר לְפָרַעָה שְׁאִין לוֹ מֵה לְפַחַד, [גּוֹיֵרֵת הַשַּׁעֲבּוּד שֶׁעַל עִם יִשְׂרָאֵל] זֶה עֲשָׂרִים דּוֹרוֹת. כָּל דּוֹר זֶה עֲשָׂרִים שָׁנָה — מֵה אַתָּה דוֹאֵג? ! מֵה אַתָּה דוֹאֵג? ! עֲשָׂרִים דּוֹרוֹת, אִין לָךְ מֵה לְדַאֵג, אִסוֹר לְדַאֵג, אֵל דַּאֲגָה! שְׁאֵף אֶחָד לֹא יִדַּאֵג. 20 דּוֹרוֹת, אִין מֵה לְדַאֲגָה לֹא צָרִיכִים לְדַאֵג מִמָּה שֶׁיְהִיָּה בְּעוֹד 20 דּוֹרוֹת. פְּתָאֵם הוּא (- אִיּוֹב) רוֹאֶה שֶׁהוּא (- פְּרַעָה) טוֹבֵעַ בַּיָּם, וּוְאִי, הוּא (- אִיּוֹב) כָּל כֶּף כְּעֵס. הוּא אָמַר: רְבוּנוֹ שֶׁל עוֹלָם, לְמָה הוּא טוֹבֵעַ בַּיָּם? הַבְּטַחְתִּי לוֹ שֶׁלֹּא יִטְבַּע...

[בתחילת] שַׁעֲבּוּד עִם יִשְׂרָאֵל] פְּרַעָה אָמַר לִאִיּוֹב: אֲבָל מֵה יִהְיֶה אִם יִזְרְקוּ גַם אוֹתִי לִיאֹר? הוּא אָמַר לוֹ: תִּזְרַק אֶת הַיְלָדִים לִיאֹר, אִין לָךְ מֵה לְפַחַד. לְכֵן הוּא (- אִיּוֹב) קִבֵּל שַׁחֲזִין, כִּי הוּא

מֵרֵאִי מְקוֹמוֹת וְהַעֲרוֹת

אוֹלָם שֶׁלַח נָא יָדְךָ וְגַע אֶל עֲצָמוֹ וְאֵל בְּשָׂרוֹ וְגו'. כִּמָּה שֶׁהוּא דָן - כֶּף נִדוּן. וְאֵף עַל גֵּב שֶׁבָּכַל הַשָּׂאֵר הָיָה יָרָא מִתְקַדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא.

וּכְשֶׁמֻּד פְּרַעָה עַל יִשְׂרָאֵל, רָצָה לְהַרְגֵּ אֹתָם. אָמַר לוֹ, לֹא, אֲלֵא קַח מִמּוֹנָם וּשְׁלַט עַל גּוֹפֵם בְּעַבְדוּתָה קִשָּׁה, וְאֵל תְּהַרְגֵ אֹתָם. אָמַר לוֹ הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, חַיִּיד, בְּאוֹתוֹ דִּין מִמֶּשׁ תְּהִיָּה נִדוּן. מֵה כְּתוּב? (אִיּוֹב ב)

הילדים לא מתאפקים], צָרִיכִים לְלַכֵּת כָּל יוֹם לִפְתָּל, לִבְכוֹת לַה', לִבְכוֹת לַה', לִבְכוֹת לַה'. אָדָם בָּא לְעוֹלָם בְּשִׁבִיל לִבְכוֹת לַה', כְּמוֹ מְרֻדְכִי — "וַיִּזְעַק זַעֲקָה גְדוֹלָה וּמְרָה, וַצּוֹם וּבְכִי וּמִסְפָּד" (אֶסְתֵּר ד, א - ג).

אָדָם בָּא לְעוֹלָם רַק לִבְכוֹת.

אז הַנְּשִׁים תִּקְנּוּ אֶת חֲטָא הַעֲגָל, הַשְּׁלִ"ה הַקְּדוֹשׁ אוֹמֵר שֶׁהַנְּשִׁים תִּקְנּוּ אֶת חֲטָא עֵץ הַדַּעַת, לְכֵן הַנְּשִׁים אָסוּר לָהֶם לְקַדֵּשׁ אֶת הַלְּבָנָה. הַשְּׁלִ"ה הַקְּדוֹשׁ מְבִיא בְּחַיֵּי שָׂרָה שֶׁהַנְּשִׁים תִּקְנּוּ אֶת חֲטָא עֵץ הַדַּעַת, הֵם לֹא הִסְכִּימוּ לְתַת אֶת הַנְּזָמִים, אִזּוֹ קָרְעוּ לָהֶם אֶת הָאֲזָנִים, "וַיִּתְּפָרְקוּ" (שְׁמוֹת לב, ג).

"אלה אֱלֹהֵיךָ יִשְׂרָאֵל" (שָׁם, שָׁם ד). מַה הֵם אָמְרוּ? — "אֵלֶּה אֱלֹהֵיךָ יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר הָעֵלּוּף מְאַרְץ מִצְרַיִם". "אֵלֶּה" — הַנְּזָמִים, הַעֲגִילִים [מֵהֶם נִעְשָׂה הַעֲגָל], הוֹצִיאוּ אוֹתָנוּ מֵאַרְץ מִצְרַיִם. אֵיךְ אֶפְשָׁר לְהַגִּיד כְּזֶה שְׁטוּת? ! אֲבָל, זֶה מֵה שְׁקוּרָה, שְׁפָל הָאֶפִיקוֹרְסִים זֶה הַשּׁוֹטִים הַכִּי גְדוֹלִים, הַטְּפָשִׁים הַכִּי גְדוֹלִים. אָדָם נִהְיָ אֶפִיקוֹרְס — הוּא נִהְיָ הַשּׁוֹטָה הַכִּי גְדוֹל, הַטְּפָשׁ הַכִּי

כְּמִכָּה" עִם דְּגֶשׁ. לְכֵן כְּתוּב שְׁנַיִם, פַּעַם אַחַת אוֹמְרִים "מִי כְּמִכָּה" בְּלִי דְּגֶשׁ, אַחֲרֵי זֶה "מִי כְּמִכָּה", אִזּוֹ הַדְּגֶשׁ אָמַר מִשֶּׁה רַבְּנוּ, "מִי כְּמִכָּה נֶאֱדָר בְּקֹדֶשׁ". אֶת הַנְּסִים שְׁאָדָם רוֹאֶה אֶת ה' פְּנִים אֶל פְּנִים. קָרְאָנוּ בְּפִרְשָׁה הַקְּוֹדֶמֶת "פְּנִים בְּפְנִים דְּבַר ה' עִמָּכֶם" (דְּבָרִים ה, ד), "וְדַבֵּר ה' אֶל מִשֶּׁה פְּנִים אֶל פְּנִים כְּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ אֶל רֵעֵהוּ" (שְׁמוֹת לג, יא).

כָּל הַעֲבוּדָה שֶׁל הָאָדָם זֶה לְדַבֵּר פְּנִים בְּפְנִים, לְרֹאוֹת אֶת ה' פְּנִים בְּפְנִים, לְכֵן אָדָם מִתְחַתֵּן — לְרֹאוֹת אֶת ה' פְּנִים בְּפְנִים, לֹא בְּשִׁבִיל הַיִּצָּר הָרַע. הַפֵּלֵא יוֹעֵץ אוֹמֵר: הַיִּצָּר הָרַע גּוֹרֵם לוֹ טְפָשׁוֹת וְסִכְלוֹת, הַיִּלָּד יִהְיֶה טְפָשׁ, יִלְמַד בְּסִלָּם, יִלְמַד בְּרִב שִׁיח', אִזּוֹ הוּא גּוֹרֵם לוֹ לְטְפָשׁוֹת וְלִתְפִלוֹת וְהַיִּלָּדִים הֵם כָּל הַזְּמַן, הֵם כָּל הַזְּמַן הֵם מְרִטִיבִים, מְרִטִיבִים בְּלִילָה, הֵם קָמִים רְטִיבִים, הֵם הוֹלְכִים לִישִׁיבָה הֵם מְמַשִּׁיכִים לְהִרְטִיב, זֶה הַכֹּל כִּי הָאָבִא לֹא הִתְאַפֵּק, כִּי הָאָבִא בָּרַח, הָאָבִא בָּרַח מֵהַיִּצָּר טוֹב, הוּא בָּרַח לְאִשְׁתּוֹ, כִּי הוּא לֹא הִתְאַפֵּק, הוּא לֹא הִתְאַפֵּק [וּלְכֵן

מְשֹנָה אֶת הַדְּבֹר שְׁלוֹ. [עֲנֵה לוֹ ה':] לֹא, אֲנִי רַק הוֹרְדְתִי אֶת הַקֶּץ [190] מִיִּצְחָק = 210 הֵם מִסְפַּר הַשָּׁנִים שֶׁהָיוּ עִם יִשְׂרָאֵל בְּמִצְרַיִם]. כְּתוּב "קֶץ כָּל בְּשָׂר", הוֹרְדְתִי מֵאַרְבַּע מְאוֹת - קֶץ, נִהְיָה מֵאַתִּים וְעֶשְׂרִים, אֲנִי לֹא שְׁנֵיתִי שׁוּם מְלָה. ה' לֹא מְשֹנָה שׁוּם דְּבֹר, ה' אָמַר: "וְעַבְדּוֹם וְעַנּוּ אֹתָם אַרְבַּע מְאוֹת שָׁנָה" (בְּרֵאשִׁית טו, יג), אִז "קֶץ כָּל בְּשָׂר בָּא לְפָנָי", שֶׁהוֹרִיד קֶץ, אִז הוֹרִידוּ "קֶץ". כָּל הָעֲנִיִן לְהוֹרִיד אֶת הַקֶּץ, כָּל מִה שֶׁאָדָם בָּא לְעוֹלָם זֶה לְהוֹרִיד אֶת הַקֶּץ.

לְבֹן יִצְחָק — הַגְּאֻלָּה תִּהְיֶה

גָּדוֹל, כִּזֶּה טַפְּשׁ עוֹד לֹא הָיָה בְּעוֹלָם כְּמוֹ הָאֲפִיקוֹרְסִים, טַפְּשִׁים כְּאֵלֶּה זֶה אִי אֶפְשָׁר לְתַאֲרֵם אִיזֶה טַפְּשִׁים אֱלֹהִים, זֶה הַכֹּל הַפֶּךָ הַשְּׂכָל, כָּל מִה שֶׁהֵם אוֹמְרִים זֶה לֹא רְצִינָנָאֵלִי, זֶה הַפֶּךָ הַשְּׂכָל.

עֲבָשׂוּי זֶה חֲדָשׁ הַנְּסִים, עֲכָשׂוּי זֶה קְרִיעַת יַם סוּף. בְּמוֹלָד מִתְחִיל הַנְּסִים, הַמוֹלָד יִהְיֶה בְּיוֹם שְׁלִישִׁי בְּלֵילָה בְּאַחַד בְּלֵילָה, כָּלֵם יִגִּידוּ תַקוּן הַכְּלָלִי, בְּשְׁלִישִׁי בְּאַחַד בְּלֵילָה יָבֹאוּ לְכָאן לְהַגִּיד שְׁלֹשׁ תַקוּן הַכְּלָלִי, יִתְחִילוּ בְּאַחַד יִגְמְרוּ בְּאַחַד וְחֲצִי, חֲתִיבִים לְהַגִּיד בְּשְׁלִישִׁי בְּלֵילָה, אַחֲרֵי זֶה יִסְעוּ לְפַנְרַת, יִטְבְּלוּ בַכְּנָרַת.

כְּתוּב "וּמַחָה עַל כְּתָף יָם כְּנָרַת" (בְּמִדְבָּר לז, יא), "מַחָה" — שְׁמֵי שְׁטוּבֵל בַּכְּנָרַת נִמְחָלִים [לז] כָּל הָעוֹנוֹת מִכָּל הַגְּלֹגוּלִים. כָּל מִי שְׁטוּבֵל בַּכְּנָרַת, נִמְחָלִים לוֹ כָּל הָעוֹנוֹת שֶׁבְּעוֹלָם מִכָּל הַגְּלֹגוּלִים, מַחְטָא אָדָם הָרָאוּשׁוֹן.

"קֶץ כָּל בְּשָׂר" (בְּרֵאשִׁית ו, יג) — קֶץ, מְגִיעִים לְקֶץ, קֶץ זֶה 190, כִּי אִיּוֹב שָׁאַל אֶת ה': מַדּוּעַ הוּא

להוריד את ה-190 מ-400, זה כזה נס גדול להוריד 190 מ-400, זה כזה נס עוד לא היה מבריאת העולם, להוריד 190 מ-400, מי שיודע להוריד 190 מ-400 — אז הוא יכול לעשות את כל הנסים, נהיה 210. נהיה 210.

איוב שואל את ה': למה, למה שנית? "ידע תדע כי גר יהיה זרעך בארץ לא להם ועבדום וענו אתם ארבע מאות

בזכות יצחק²⁹, כי יצחק זה ק"ץ, [יצחק אותיות] ק"ץ — ח"י, יצחק הוריד ק"ץ, יצחק הוא אשם בכל מה שקרה כאן, כל מה שפרעה טבע בים — זה יצחק אשם, בגלל יצחק פרעה טבע בים, הכל בגלל יצחק, יצחק זה ק"ץ ח"י, ירד 190, 190 מארבע מאות, כל הענין — להוריד 190 מארבע מאות. אדם זוכה להוריד 190 מארבע מאות, הוא זכה

מראי מקומות והערות

²⁹ שבת פט, ע"ב

הקדוש ברוך הוא בעינייהו מיד נשאו עיניהם למרום ואומרים "אתה ה' אבינו גאלנו מעולם ושמה".

סוכה נב ע"ב

"והיה זה שלום אשור כי יבוא בארצנו וכי ירדך בארמנותינו ונקמנו עלייך שבעה רעים ושמונה נסיכי אדם" מאן נינהו שבעה רועים, דוד באמצע, אדם שנת ומתושלח מימינו, אברהם יעקב ומלשה בשמאלו. ומאן נינהו שמונה נסיכי אדם, ישי ושאול ושמואל עמוס וצפניה צדקיה ומשיח ואלהו:
פרש רש"י:

שבעה רועים ושמונה נסיכים — לא ידעתי בהם טעם, כמדמה לי דאמרין בעלמא ויצחק להיכן אזל להציל בניו מדינה של גיהנם, כדכתיב "כי אתה אבינו" (מדרש ילקוט מ"ה ה): עמוס וצפניה — מן הנביאים היו: אדם שנת ומתושלח — מן הצדיקים שהיו קודם המבול, שלא חטאו עד דור אנוש, כדכתיב (בראשית ד) "אז הוהל" וגו', מתושלח צדיק גמור היה, כדאמרין בחלק (סנהדרין קח, ב) שבעת ימים שנתלו לדור המבול, הו ימי אכלו של מתושלח:

אמר רבי שמואל בר נחמני אמר רבי יונתן מאי דכתיב "כי אתה אבינו כי אברהם לא ידענו וישרא' לא יכירנו אתה ה' אבינו גאלנו מעולם שמה" לעתיד לבא יאמר לו הקדוש ברוך הוא לאברהם בניה חטאו לי אמר לפניו רבונו של עולם יפחו על קדושת שמה אמר אימר ליה ליעקב דהוה ליה צער גדול בנים אפשר דבעי רחמי עליהו אמר ליה בניה חטאו אמר לפניו רבונו של עולם יפחו על קדושת שמה אמר לא בסבי טעמא ולא בדרדמי עצה אמר לו ל'יצחק בניה חטאו לי אמר לפניו רבונו של עולם בני ולא בניה בשעה שהקדימו לבניה נעשה לנשמע קראת להם "בני בכרי" עכשיו בני ולא בניה ועוד כמה חטאו כמה שונותיו של אדם שבעים שנה דל עשרין דלא ענשת עליהו פשו להו חמשין דל עשרין וחמשה דלילותא פשו להו עשרין וחמשה דל תרתי סרי ופלגא דצלוי ומיכל ורבית הכפא פשו להו תרתי סרי ופלגא אם אתה סובל את כולם מוטב ואם לאו פלגא עלי ופלגא עליה ואם תמצא לומר כולם עלי הא קרביית נפשי קמך פתחו ואמרו "כי אתה אבינו" אמר להם יצחק עד שאתם מקלסין לי קלסו להקדוש ברוך הוא ומחיו להו יצחק

מפני יעקב]: "כי היה רכושם רב משבת יחדו ולא יכלה ארץ מגוריהם לשאת אתם מפני מקניהם" (בראשית לו, ז), לא יכלו לשבת יחדיו, אי אפשר לשבת יחדיו, אי אפשר, רוצים לשבת יחדיו — אי אפשר, איך יושבים יחדיו? אז "וילך אל ארץ מפני יעקב אחיו" (שם, שם ו) — הוא הלך לגור בארץ אחרת, הוא השאיר את הארץ ליעקב אבינו. כל הענין שהארץ תשאיר רק ליעקב, רק 'לזרע יעקב אשר בם בחרת', "יגל יעקב ישמח ישראל" (תהלים יד, ז), כל הענין זה "יגל יעקב ישמח ישראל" — שממתיקים את כל הדינים בשניה אחת.

וְלִבּוֹ, "וניתן על תנוף און המטהר הימנית ועל בהן ידו הימנית ועל בהן רגלו הימנית", כי עכשיו למדנו על רחל, למדנו בפרשת תצוה למדנו על רחל. איך למדנו? שצרכים להזות על תנוף און ימנית ועל בהן יד ימנית ועל רגל ימין, למה על תנוף און ימנית? למה בהן ימנית? למה מזים על המצרע? על אהרן ועל בניו? כי זה הסימנים שיעקב מסר לרחל, ורחל מסרה את זה

שנה" אמרת לאברהם אבינו. אברהם זה קץ כל חי, לכן אברהם הוא רק הביא את הילד [יצחק] בגיל מאה, שאין כבר פגם ברית, אין כבר תאוה. כמו הבעל שם טוב — נולד לאבא שלו כשהוא היה בגיל מאה, אבא שלו — רבי אליעזר — הוא היה תלמיד של 'אדם', אז הוא הביא את הבעל שם טוב בגיל מאה, אדם לא צריך ללדת לפני מאה, אדם יכול להתחתן בגיל מאה — זה מספיק, זה מספיק. נח התחתן בגיל 500, 500 זה גם תאריך טוב לתנה, אדם יכול להתחתן בגיל 500, לפני זה לא צריך בכלל להתחתן, אז אין כבר יצר הרע, אין פלוג, ולכן נולד לו (- לנח) שלשה צדיקים; שם חם יפת. כי זה מחלקת מי הזיק לנח, אם חם הזיק או כנען, [ולשיטה שכנעו הזיק חם היה צדיק], כי כנען אמר אני לא רוצה שיהיה [לנח] בן רביעי, פשוט לא היה מקום בכדור הארץ, בכל כדור הארץ לא היה מקום. היה רביעי כבר לא יהיה מקום... איפה נגור? איפה נלך?

בְּתוֹב אצל עשו [שעוב את ארץ ישראל

לְלֹאָה !

ממנו שהכוונה אולי למשה אחר, לא ענה, שלא עלה על דעתו הק' שייחד ה' אליו דיבור, והראיה שלעוד יהודים היה שם זה הוא] כְּתוּב שֶׁהָיָו שְׁמוֹנִים אֶלֶף יְלָדִים בְּשֵׁם "אֶהְרֶן", כְּתוּב בְּמִסְכַּת כְּלָה פָּרָק ג' שֶׁהָיָה שְׁמוֹנִים אֶלֶף יְלָדִים בְּשֵׁם "אֶהְרֶן", כִּי כָּל אִמָּא נִתְנָה לְיֵלֵד אֶת הַשֵּׁם "אֶהְרֶן", כִּי אֶהְרֶן עָשָׂה אֶת הַשְּׁלוֹם בֵּית, כִּי לְכָל אֶחָד יֵשׁ גִּוְקִים בְּרֹאשׁ וְאֶהְרֶן הָיָה מוֹצִיא אֶת הַגִּוְקִים, הָיָה עוֹשֶׂה מְלוּהַ מְלָכָה וּמוֹצִיא אֶת הַגִּוְקִים מִהָרֹאשִׁים שֶׁל הָאֲנָשִׁים, [ועושה שלום בית, והמשפחות שעשה בהם שלום בית קראו לבנם אהרון].

לְמָה אִישׁ וְאִשָּׁה רְבִים? או שֶׁהוּא חוֹשֵׁב שֶׁהוּא יִתְאַמֵּן עָלֶיהָ, וְהִיא אוֹמֶרֶת: תִּלְךָ לְמִכּוֹן כֶּשֶׁר — מַה אַתָּה מִתְאַמֵּן עָלַי? אֲנִי אֵינְ לִי כֶסֶף לְמִכּוֹן כֶּשֶׁר, אֲזוּ טוֹב, אֲזוּ תִקְנֶה לְךָ קְפִיצִים כְּאֵלֶּה, תַעֲשֶׂה אֲמוֹנִים, לֹא עָלַי. אָדָם חוֹשֵׁב לַעֲשׂוֹת אֲמוֹנִים עַל אִשְׁתּוֹ... וְהָאִשָּׁה, יֵשׁ לָהּ גִוְקִים אַחֲרַי, אֲזוּ מִתִּי יוֹצֵאִים הַגִּוְקִים? בְּמְלוּהַ מְלָכָה! בְּמְלוּהַ מְלָכָה שְׁשָׂרִים אֶת "אֲלֵיהֶו הַנְּבִיא" וְאֵת כָּל הַזְּמִירוֹת, בְּכָל הַזְּמִירוֹת —

כִּי אָדָם צָרִיךְ לְפָשֵׁט אֶת הַגּוֹף שְׁלוֹ, כְּמוֹ אֶהְרֶן — פָּשֵׁט אֶת כָּל הַגּוֹף, אֲלַעְזוֹר וְאִיתְמַר צָרִיכִים לְהִזּוֹת עַל הָאֲזָן, כָּל הָעֲנָיִן זֶה "וְלִמְעַן תִּסְפַּר בְּאֲזַנִּי בְּנֶךְ וּבֶן בְּנֶךְ" (שְׁמוֹת י' ב). [ולכאורה קשה] מַה זֶה "בְּאֲזַנִּי"? אַתָּה מְסַפֵּר, לְאִיפֹה אַתָּה מְסַפֵּר? לְעֵינַיִם?! אַתָּה מְסַפֵּר לְאֵף?! אַתָּה מְסַפֵּר לְאֲזַנִּים... כִּשְׂאָדָם מְסַפֵּר הוּא רוֹצֵה שְׂיִקְשִׁיבוּ, אֲזוּ מַה זֶה "וְלִמְעַן תִּסְפַּר בְּאֲזַנִּי בְּנֶךְ וּבֶן בְּנֶךְ"? "כְּתַב זֹאת זְכֵרוֹן בְּסִפְּרִי וְשִׁים בְּאֲזַנִּי יְהוֹשֻׁעַ", מַה זֶה "בְּאֲזַנִּי יְהוֹשֻׁעַ", אֲלֹא מַה, בְּעֵינַיִם שֶׁל יְהוֹשֻׁעַ?! בְּשָׁנִים שֶׁל יְהוֹשֻׁעַ?! לְתַת לוֹ בְּשָׁנִים?! מַה זֶה "בְּאֲזַנִּים"?! מַה זֶה "וְלִמְעַן תִּסְפַּר בְּאֲזַנִּי בְּנֶךְ וּבֶן בְּנֶךְ", "וְשִׁים בְּאֲזַנִּי יְהוֹשֻׁעַ". לְמָה?! אֲלֹא, כָּל הָעֲנָיִן זֶה תִּקּוֹן הָאֲזַנַּיִם — שְׂאָדָם יִשְׁמַע מַה שְׂמַדְבְּרִים אֵלָיו, מַה שֶׁה' מְדַבֵּר אֵלָיו. "וַיִּקְרָא אֶל מֹשֶׁה" — אֲזוּ ה' קוֹרֵא לְכָל אֶחָד.

כְּתוּב "וַיִּקְרָא", מֹשֶׁה אוֹמֵר: אוֹלֵי יֵשׁ עוֹד מֹשֶׁה... [על כן עד שה' לא קרא למשה באופן שאינו משתמע

לְחִידָר, חִיבִים...

כָּל אֶחָד חִיב לְלַכֵּת לְחִידָר, חִיבִים לְלַכֵּת לְחִידָר אוֹ לְבֵית סֵפֶר, שָׁם לומְדִים שָׁם מִתְמַטִּיקָה, קֶצֶת גְּאוּגְרַפִּיָּה, שְׂאָדָם יֵדַע אֵיפֹה זֶה צְרַפְתָּ. כִּי לֹאֵן הֵלֶךְ אֲלֵיהוּ הַנְּבִיא? לְצַרְפַּת הוּא הֵלֶךְ! לֹא כִּמוֹ שׁוֹבוֹ בְּנִים, הוּא הֵלֶךְ לְצַרְפַּת, "צְרַפְתָּה" (מְלָכִים א' יז, ט), [ה' אִמְר לוי:] תִּלְךָ לְצַרְפַּת, אָבֵל; יֵשׁ כִּמֹּה צְרַפְתָּ, אֲנִי לֹא יוֹדַע לְאֵיזֶה "צְרַפְתָּ" הוּא הֵלֶךְ, לֹא בְּדַקְתָּ... אָבֵל, הוּא הֵלֶךְ לְצַרְפַּת. וְשָׁמָּה הוּא הִחְבִּיא אֶת הַכֹּד קִמַּח וְאֶת צַפְחַת הַשֶּׁמֶן, בְּצַרְפַּת. אִזּוֹ מִי שְׂיִמְצָא אֶת הַכֹּד קִמַּח וְאֶת הַפַּח שֶׁמֶן, מִי שְׂיִמְצָא אֶת זֶה, אִזּוֹ יִהְיֶה לוֹ שֶׁמֶן לְכֹל הַחַיִּים, לְכֹל הַדּוֹרוֹת³¹, שֶׁמֶן זֵית! "קוֹם לֶךְ צְרַפְתָּה", אַתֶּם לֹא קוֹרְאִים אֶת הַתּוֹרָה, אַתֶּם חַיִּים בְּדַמְיוֹנוֹת, הוּא נֹסַע צְרַפְתָּה, אֲלֵיהוּ הַנְּבִיא נֹסַע לְצַרְפַּת, הִיא

יוֹצְאִים הַגְּוֹקִים מִהָרֶאֱשׁ, פְּשוּט כִּפְּשׁוּטוֹ, זֶה הַמְּלוּהַ מְלֻכָּה מְסֻגָּל לְיִשְׂרָאֵל אֶת הַשְּׂכָל, זֶה מוֹצִיא אֶת הַגְּוֹקִים מִהָרֶאֱשׁ.

כָּל אֶחָד נוֹלָד עִם הַמוֹן גְּוֹקִים, כִּי אָדָם [אם] לֹא מְנַקֵּים אֶת הַדִּירָה מִהַגְּוֹקִים אִזּוֹ הֵם נִכְנָסִים בְּרֶאֱשׁ בְּסוּף, אָדָם צָרִיךְ לְנַקוֹת אֶת הַדִּירָה שְׁלֵא יִהְיֶה גְּוֹקִים בְּדִירָה, אִם לֹא — הַגְּוֹקִים יִכְנָסוּ לְמַח (עַן סֵפֶר הַמִּדּוֹת אַהֲבָה חֶלֶק שְׁנֵי אוֹת ב)³⁰, אִזּוֹ בְּמְלוּהַ מְלֻכָּה זוֹרְקִים אֶת כָּל הַגְּוֹקִים. לְכֵן צְרִיכִים לְבֹא לְמְלוּהַ מְלֻכָּה, לְשִׁיר, לְבֹא הַבִּיתָה, לְשִׁיר שִׁירִים, לְפִתַח קֶסֶטָה, דִּיִּסְקִים מִהָרֶב, אִי אֶפְשָׁר לִישֹׁן לְפָנָי 12 בְּלִילָה (עַן לְקוּטִי מוֹתֵר"ן קי"ז "הַעֲנֵן שְׁקֵשָׁה לִישׁוֹן בְּמוֹצָאֵי שַׁבַּת"), הֵינּוּ עוֹשִׂים מְלוּהַ מְלֻכָּה עַד אֶחָד בְּלִילָה, אָבֵל צְרִיכִים לְלַכֵּת לְחִידָר, יֵשׁ חִידָר וַיֵּשׁ כָּל מִינֵי דְבָרִים בְּעוֹלָם, חִיבִים לְלַכֵּת

מוראי מקומות והערות

וְהוֹצֵאתָ לִי וְלְךָ וְלְכָל הַבְּנֵי בְּאֶתְרָנָה: (יד) כִּי כֹה אָמַר יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל כִּד הַקְּמוֹת לֹא תִכְלֶה וְצַפְחַת הַשֶּׁמֶן לֹא תִחָסֵר עַד יוֹם תִּתֵּן [תֵּת] יְהוָה גֶּשֶׁם עַל פְּנֵי הָאֲדָמָה: (טו) וְתִלְךָ וְתַעֲשֶׂה כְּדַבַּר אֱלֹהֵינוּ וְתֵאכַל הוּא וְהִיא [הִיא וְהוּא] וּבִיתָה יָמִים: (טז) כִּד הַקְּמוֹת לֹא כִלְתָה וְצַפְחַת הַשֶּׁמֶן לֹא תִחָסֵר כְּדַבַּר יְהוָה אֲשֶׁר דִּבֶּר בְּיַד אֱלֹהֵינוּ:

³⁰ סֵפֶר הַמִּדּוֹת עֵרַךְ אַהֲבָה חֶלֶק שְׁנֵי ב. אַהֲבַת אִשָּׁה לְבַעֲלָהּ נִכְרַ בְּזוֹבוּכִים וִיתוּשִׁים שְׁבִיבִית גַּם עַל יְדֵי אַהֲבַתָּם יִכּוֹלִין לִידַע כֹּחַ הַיִּצְרָר הָרַע אִם כֹּחַ נִחְלָשׁ אִם לֹא:

³¹ מְלָכִים א פֶּרֶק יז

(יג) וַיֹּאמֶר אֱלֹהֵינוּ אֲלֵיהוּ אֵל תִּירָאֵי בְּאֵי עֲשִׂי כְּדַבְּרֵךָ אִךְ עֲשִׂי לִי מִשֶּׁם עֲנֶה קִטְנֶה בְּרֶאֱשִׁנָה

אָמֵן.

שְׁעוֹר שְׁנִמְסָר בְּמִלּוֹחַ מַלְכָּה מוֹצְאֵי שַׁבַּת קֹדֶשׁ וַיְקַהֵל פְּקוּדֵי

כָּל הַעֲנִינֵי שֶׁל הַרְבֵּיָה זֶה
הַגְּנוּנִים³², כָּל מֵה שֶׁרַבְנוּ

מֵרָאִי מִקוֹמוֹת וְהֵעֵרֹת

זאת, אָזִי מִתְבַּטְּלִים מִמֶּשׁ בְּכֻלּוֹת הַנֶּפֶשׁ מִגְדֵּל
עֵצִים הַתְּעַנּוּג הַמִּפְלָא.

וְזֶהוּ הַתְּעַנּוּג הַגְּדוֹל מִכָּל הַתְּעַנּוּגִים, וְאִין תְּעַנּוּג
גְּדוֹל מִזֶּה, וְמִי שֶׁלֹּא טָעַם זאת אֵינוֹ יוֹדֵעַ כָּלֵל
מִתְעַנּוּג. אֲשֶׁרֵי עֵזֶר רִאֲתָהּ זֹאת, כִּי גַם בְּעוֹלָם הַבָּא
אִין הַכֵּל זֹכֵר לְשִׁמְעוֹ וְרִאֲאוֹת זֹאת, רַק מִי שֶׁשָּׂרַח
בְּעֵרֶב-שַׁבַּת וְכוּ'. וְאֵלוֹ הַעוֹמְדִים סְבִיבֵי, אִין
יְכוּלִין וַיּוֹדְעִין מֵה לַעֲשׂוֹת, רַק יֵשׁ לָהֶם כְּלוֹת
הַנֶּפֶשׁ וְהַשְׁתַּוְקוּת בְּפִלֵּא מֵעַצֵּם הַתְּעַנּוּג, וְהוּא
עוֹמֵד בְּאִמְצַע עוֹשֵׂה פְּנִ"ל. (וְהֵבֵן הַעֲנִינֵי הַיִּטֵּב,
כִּי אִי אֶפְשָׁר לְבָאֵר זאת בְּכֻתָּב, וְמִי שֶׁהוּא יוֹדֵעַ
גִּנּוּן וְרִקּוּד, יוֹכֵל לְשַׁמְעַת מַעֲט בְּלִבּוֹ עֵצִים נְעִימוֹת
עֲנֵג וְהַשְׁתַּוְקוּת הַנִּי"ל בְּכֻלּוֹת הַנֶּפֶשׁ מִמֶּשׁ, עַד
לְשִׁמְתְּבַטְּלִים לְגַמְרֵי, וְהֵבֵן.)

גַּם כֵּל מִי שֶׁסָּמוּךְ וּמִקְרָב יוֹתֵר, נַעֲשֶׂה אֲצִלוֹ כֵּל
הַתְּעַנּוּת מִמִּילָא, פְּנִירָאָה בְּחוּשׁ בְּמִשְׁלַל הַנִּי"ל,
לְשִׁמֵי שֶׁסָּמוּךְ יוֹתֵר אֵל הַגְּנוּן וְהַרְקוּד וּמִבֵּין
בְּיוֹתֵר, נַעֲשִׂין אֲצִלוֹ מִמִּילָא כֵּל הַתְּעַנּוּת שֶׁל
הַגְּנוּן וְהַרְקוּד מִחֻמַּת גְּדֵל הַתְּעַנּוּג, פְּנִירָאָה
בְּחוּשׁ, שֶׁכְּשֶׁאֲדָם שׁוֹמֵעַ גִּנּוּן וְרִקּוּדִים, מִחֻמַּת
הַתְּעַנּוּג שֶׁמִּשְׁמַע אַחֵר הַגְּנוּן, הוּא עוֹשֶׂה אַחֲרָיו
גַּם-כֵּן אוֹתָן הַתְּעַנּוּת, וְהוּא מִגְּנוּן וּמִרְקוּד גַּם-כֵּן
קִצְתָּה, כִּי נַעֲשֶׂה אֲצִלוֹ מִמִּילָא תְּעוּעוֹת הַגְּנוּן
וְהַרְקוּד; כִּמוֹ כֵּן בְּשִׁמְקְרָב יוֹתֵר אֵל הַקְּדוּשָׁה, כֵּל
מֵה שֶׁסָּמוּךְ יוֹתֵר אֵל הַתּוֹרָה וְהַגְּנוּן וְהַרְקוּד,
נַעֲשֶׂה גַם-כֵּן אֲצִלוֹ הַתְּעוּעוֹת שֶׁל כֵּל הַנִּי"ל שֶׁל
הַקְּדוּשָׁה מִמִּילָא.

כֵּל זֶה שֶׁמִּעֲתִי בַעֲצָמִי. וּבְלִשׁוֹן אֲשַׁכְּנֵי שְׁמִעֲתִי,
שֶׁאֲמַר בּוֹ הַלְשׁוֹן: "זֵי וְאֵלָן מִיַּד הָעָרוֹן אִין
תּוֹרָה מִיַּד דַּעַם גִּנּוּן אִין מִיַּד אִין טַאנִין, וְאֵלָט

לוֹ שֶׁם דִּירָה, וְשֶׁם "כֵּד הַקֶּמַח לֹא
כִלְתָּה וְצַפַּחַת הַשֶּׁמֶן לֹא חָסַר",
וְכִכָּה הוּא הַשְּׁפִיעַ לְכָל הַדּוֹרוֹת,
וְלָכֵן אֲנַחְנוּ נִשְׁרֵי אֶת "אֵלֵיהוּ
הַנְּבִיא", אֶת כָּל הַשִּׁירִים שֶׁל
אֵלֵיהוּ הַנְּבִיא, וְאִזּוֹ יִהְיֶה שֶׁפַּע
לְכֻלָּם, וְיִהְיֶה פְּרִנְסָה לְכֻלָּם, אָמֵן

³² חיי מוהר"ן מעלת תורתו וספריו הקדושים, שם

(א) אָמַר: הַעוֹלָם לֹא טָעַמוּ אוֹתִי כְּלוּם עַדְיוֹ;
אֵלוֹ הֵיטְ שׁוֹמְעִין רַק תּוֹרָה אַחַת, שֶׁאֵינִי אוֹמֵר עִם
הַגְּנוּן וְהַרְקוּד שְׁלָהּ, הֵיטְ בְּלָם בְּטָלִים בְּבִטּוֹל
גְּמוּר, הֵיטְ כֵּל הַעוֹלָם כֵּלֵּו אֶפְלוֹ חֵיט וְעֵשְׂבִים
וְכָל מֵה שֶׁיֵּשׁ בְּעוֹלָם, הַכֵּל הֵיטְ מִתְבַּטְּלִין בְּכֻלּוֹת
הַנֶּפֶשׁ מִגְדֵּל עֵצִים הַתְּעַנּוּג הַמִּפְלָא וְהַמִּפְלָג מֵאֵד
מֵאֵד.

וְאֶפְשָׁר לְהִבְיֵנוּ, כִּי מִי שֶׁהוּא יוֹדֵעַ גִּנּוּן וְרִקּוּד,
הֵיטְ מִי שֶׁמִּגְנוּן מִטְּבַע הַגְּנוּן, שֶׁנִּמְשָׁךְ נֶפֶשׁ
הַשׁוֹמֵעַ אַחֵר הַגְּנוּן וּמִתְבַּטֵּל בְּכֻלּוֹת הַנֶּפֶשׁ אַחֵר
תְּעוּעוֹת הַגְּנוּן כִּפִּי כֵּל תְּעוּעָה וְתַעוּעָה שֶׁל הַגְּנוּן
כִּפִּי מֵה שֶׁיֵּשׁ כֹּחַ לְאוֹתָהּ הַתְּעוּעָה לְשַׁבֵּר וְלַעֲזוֹר
הַנֶּפֶשׁ לְהַמְשִׁיכָה אַחֲרֶיהָ, מִכָּל-שָׁנוֹן מִי שֶׁיְכוּל
לְרַקֵּד שִׁיחָהּ הַרְקוּד מִכֵּן מִמֶּשׁ כִּפִּי תְּעוּעָה
הַגְּנוּן, כִּי יֵשׁ תְּעוּעוֹת כֵּלֵּו אֵיבֵר וְאֵיבֵר שֶׁשֶׁמֶךְ
לְתַעוּעוֹת הַגְּנוּן, שֶׁאֲצִל זאת הַתְּעוּעָה צְרִיכִין
לְנַעֲנֵעַ בְּרִאשׁוֹ אוֹ לְכַפֵּל עֲצָמוֹ וְכִיּוֹצֵא בְּשֶׁאֵר
אֵיבֵרִים וּבְרַגְלִים, שֶׁצְרִיכִין לַעֲשׂוֹת תְּעוּעָה בְּגוּפוֹ
וּבְרַגְלָיו כִּפִּי תְּעוּעוֹת הַגְּנוּן מִכֵּן מִמֶּשׁ.

וּבִפְרָט מִי שֶׁמִּגְנוּן גִּנּוּן עִם דְּבוּרִים וְשִׁיר, שֶׁמִּסְדֵּר
שִׁיר וְדְבוּרִים עִם תְּעוּעָה הַגְּנוּן, שֶׁהַשִּׁיר
וְהַדְּבוּרִים שְׂכִיבִים בְּכוּנוֹ גְּדוֹל הַגְּנוּן, שֶׁמִּשְׁכֵּל
הַשִּׁיר מִכֵּן מִמֶּשׁ כִּפִּי נְעִימוֹת הַגְּנוּן, וְגַם הַרְקוּד
מִכֵּן מִמֶּשׁ כִּפִּי נְעִימוֹת הַגְּנוּן וּמִשְׁכֵּל הַשִּׁיר, כִּי
כֵּלֵּו אַחַד, כְּשֶׁאֲכִינֵי לְשַׁמְעַת גִּנּוּן כִּזֶּה עִם שִׁיר
וְדְבוּרִים וְעִם רִקּוּד כִּזֶּה, שֶׁכְּלָם שְׂכִיבִים זֶה לְזֶה
בְּכוּנוֹ גְּדוֹל מִמֶּשׁ, כִּי הַדְּבוּרִים, דְּהֵינּוּ הַשִּׁיר
וְהַגְּנוּן וְהַרְקוּד כֵּלֵּו אַחַד מִמֶּשׁ, כְּשֶׁאֲכִינֵי לְשַׁמְעַת

שֶׁהָאֲחִים מְכָרוּ אֶת יוֹסֵף, וְשָׁקְרוּ עָלָיו שֶׁהוּא נְטָרָף],
 לֹא הָיָה נִשְׁאָר זִכָּר מִכָּל הָאֲחִים,
 אִם לִיעֶקֶב הָיָה עוֹלָה רַגַע אֶחָד
 הִרְהוּר שֶׁהָאֲחִים מְכָרוּ אֶת הַבֶּן
 שְׁלוֹ, אֶת הַבֶּן הַהֵכֵי הָאֱהוּב שְׁלוֹ,
 אֶת הַבֶּן הַהֵכֵי יָקָר, שֶׁהוּא יוֹסֵף
 הַצַּדִּיק, לֹא הָיָה נִשְׁאָר זִכָּר מִכָּל
 הָאֲחִים. וְכֵכָה עִם הַנְּגוּנִים שֶׁל
 שְׂרַח בֵּת אֲשֶׁר לֹאט לֹאט הוּא
 קָלֵט, הוּא קָלֵט אֶת זֶה בְּרוּחַ
 טוֹבָה, בְּלִי הַקְּפָדָה עַל הָאֲחִים
 שֶׁמְכָרוּ אֶת הַבֶּן שְׁלוֹ.

בִּי לִכְן [– בַּעֲוֹן מִכִּירַת יוֹסֵף] יֵשׁ שׁוֹאֵה,
 לִכְן הָיָה אוֹשְׁוִיץ, כָּל מָה
 שֶׁעָשׂוּ לִיוֹסֵף — עוֹשִׂים לָנוּ,
 זוֹרְקִים יְלָדִים, שְׂמִים אוֹתָם
 בְּבוֹרוֹת חַיִּים, כְּמוֹ שֶׁלְּקַחוּ אֶת
 יוֹסֵף שְׂמוֹ אוֹתוֹ חַי בְּתוֹךְ בּוֹר עִם
 נְחָשִׁים וְעַקְרָבִים. כָּל הַנְּאֻצִּים זֶה
 נְחָשִׁים וְעַקְרָבִים.

וְרַק עַל יְדֵי נְגוּן אֶפְשָׁר לְכַפֵּר,
 תוֹרָה ס"ד: "אֲזַי יִשִּׁיר
 מִשֶּׁה" (שְׁמוֹת טו, א) — שֶׁעַל יְדֵי
 הַנְּגוּן מוֹצִיאִים אֶת כָּלֵם
 מֵאֶפְיִקוֹרְסִים³³, כָּל תוֹרָה שֶׁל

בָּא לְעוֹלָם — לְגַלוֹת אֶת הַנְּגוּן
 שִׁיְהִיָּה לְעֵתִיד לְבָא, הַרְבֵּה אָמַר:
 אֲנִי כָּבֵר יוֹדַע אֶת הַנְּגוּן שִׁיְהִיָּה
 לְעֵתִיד לְבָא, אֲנִי כָּבֵר יוֹדַע אוֹתוֹ
 בְּחַיִּי, וְכָל תְּנוּעָה שְׁלִי זֶה בְּעֵצָם
 נְגוּן. כָּל תְּנוּעָה שֶׁהַרְבֵּה אוֹמֵר זֶה
 בְּעֵצָם הַנְּגוּן, וּמִי שִׁיּוֹדַע נְגוּן
 וְרָקוּד אֲזַי הוּא יִתְבַּטֵּל לְגַמְרֵי
 בְּכָלוֹת הַנְּפֶשׁ, כָּל תְּנוּעָה שְׁלוֹ זֶה
 לֹא הַפְּלֹפּוּלִים בְּתוֹרָה, זֶה
 הַנְּגוּנִים שֶׁבְּתוֹרָה! כָּל מְלָה שֶׁל
 הַרְבֵּה זֶה נְגוּן, לְכָל תְּנוּעָה לְכָל
 אוֹת, לְכָל מְלָה יֵשׁ אֶת הַתְּנוּעָה
 שְׁלָה, כְּמוֹ מְלִים שֶׁל שִׁיר. אֲזַי לְכָל
 מְלָה יֵשׁ אֶת הַנְּגוּן שְׁלָה, בְּשִׁיר
 אֶחָד יֵשׁ אֶלֶף נְגוּנִים. אוֹתוֹ דְּבָר
 הַרְבֵּה, כָּל הַתּוֹרוֹת שְׁלוֹ, שְׁזֶה
 אֶלֶף מְלִים בְּתוֹרָה אַחַת, אֲזַי זֶה
 אֶלֶף נְגוּנִים בְּתוֹרָה אַחַת.

הַרְבֵּה זֶה הַכָּל נְגוּן, כָּל הָעֲנִיָּן
 שֶׁל הַרְבֵּה זֶה שֶׁצָּרִיכִים
 לְנַגֵּן 24 שְׁעוֹת בְּלִי הַפְּסֵק. כְּמוֹ
 שְׂרַח בֵּת אֲשֶׁר שְׁנַגְנָה 24 שְׁעוֹת,
 עַד שִׁיעֶקֶב קָלֵט [שִׁיוֹסֵף ח"ו]. כִּי אִם
 יַעֲקֹב הָיָה קוֹלֵט מִקְדָּם [בְּפִתְאוּמִיּוֹת

מֵרֵאֵי מִקוֹמוֹת וְהַעֲרוֹת

וְעֹשִׂבִים" וְכוּ', כָּל הַנְּזָר לְעִיל:

³³ לִיקוּשֵׁי מוהר"ן תוֹרָה סד

זֶה, וְיָבֵא מִשֶּׁה אֶל פְּרֻעָה וְכוּ', הַנְּנִי מִבֵּיא מְחָר

דִּי גַאנְצֵעַ וְעֵלְט אוֹים גִּיאַנְגְעוֹ". וְחֹזֵר וְשֹׂאֵל:
 "וְאוֹס הָאֵב אִיךְ גִּזְאָגֵט". וְהַשִּׁיב לוֹ הַרְבֵּה רַבִּי נֶתָן
 זְכוּנוֹ לְבָרְכָה, שֶׁאִמַּר כָּל הַנְּל. וְאָמַר לוֹ רַבֵּנוּ
 זְכוּנוֹ לְבָרְכָה: "וְאוֹס מִיִּינְסְטוֹ, אֶפְלוֹ חֵיוֹת

וְהַעֲקָרָה זֶה הַתּוֹרוֹת שֶׁל הַרְבֵּיהַ, זֶה מַחְזִיר בְּתִשּׁוּבָה אֶת כָּל הָעוֹלָם. אָדָם הֵיךְ צָרִיךְ לְהַגִּיד תּוֹרָה בְּלִקּוּטֵי מוֹהֲרָ"ן שֶׁכָּל הָעוֹלָם יַחְזֹר בְּתִשּׁוּבָה, אֲפֹלוּ עֲרַבִּים יַחְזֹרוּ בְּתִשּׁוּבָה, וְקָבַע אֶת קִבְעֵיהֶם נֶפֶשׁ" (משלי כב, כג), כְּמוֹ שֶׁרַבִּי נִתָּן כּוֹתֵב. עֲכָשְׁיוּ הָרְאוּ לִי אֶת זֶה (ימי מוהרנ"ת חלק שני קנח)³⁴, שֶׁהוּא הֵיךְ בַּחִפָּה. עֲכָשְׁיוּ נִקְרָא מֵה שֶׁרַבִּי נִתָּן זָכָה: "הִלְכֹתֵי

הַרְבֵּיהַ, כָּל נִגּוּן שֶׁל הַרְבֵּיהַ, כָּל דְּבוּר שֶׁל הַרְבֵּיהַ זֶה מוֹצֵיא אֶלְפֵי נִשְׁמוֹת מֵהָאֶפִיקוֹרְסוֹת, וּבִפְרָט עֲכָשְׁיוּ שְׂרוּאִים אֶת כָּל הָאֶפִיקוֹרְסִים מִשְׁתוֹלְלִים בְּרַחוּבוֹת, זֶה רַק מֵרַב תְּמִימוֹת, שֶׁבְּמִקּוֹם שֶׁהֵם יֵאֱמִינוּ בְּהֵשֵׁם הֵם מֵאֱמִינִים בְּשִׁטִּיּוֹת שֶׁלָּהֶם, אֲבָל בְּרַגַע שֶׁהֵם יַעֲשׂוּ תִשּׁוּבָה הֵם יִהְיוּ הַתְּמִימִים הַכִּי אֱמֵתִיִּים, הֵם יֵאֱמִינוּ בְּהֵשֵׁם יוֹתֵר מֵאֲתָנוּ.

מראי מקומות והערות

אֲמִוּנָה הַנִּל, שֶׁעַל יָדוֹ נִתְבַּטַּל כָּל הַמִּבּוֹכוֹת שֶׁל חֲלָל הַפְּנוּי פִּנְ"ל. וְזֶה הַיְנִי מְבִיא מִחֵר אַרְבָּה, רֵאשִׁי תְבוֹת אֲכֹן רוּחַ הוּא בְּאִנּוּשׁ (איוב ל"ב): בְּחִינַת נְגִינָה, שֶׁהוּא בְּחִינַת רוּחַ. הַיְנִי, שֶׁאֵין יִתְגַּלֶּה הַנִּגּוּן וְהַזְמֵר שֶׁל רֵאשׁ אֲמִוּנָה פִּנְ"ל, וְעַל יָדוֹ יִתְבַּטַּלוּ כָּל הָאֶפִיקוֹרְסִיּוֹת, אֲפֹלוּ שֶׁל חֲלָל הַפְּנוּי פִּנְ"ל:

³⁴ ימי מוהרנ"ת - חלק שני אות קנח

בְּיוֹם חֲמִישִׁי הַלְכְּנוּ עַל הַבֵּית הַחַיִּים עַל קִבְר רַבִּי יִצְחָק נֶפֶחָא, וְגַם מִנְחָ שֵׁם ר' יִרְמְיָה דְּמִן חִיפָה מִשֵּׁם הַלְכְּנוּ עַד שֶׁבָּאנוּ לְמַעֲרַת אֱלֹהֵינוּ, וְלֹא רָצוּ לְהַנִּיחַ אוֹתָנוּ לְכַנֵּס וְהֵיךְ פָּמָה מִנִּיעוֹת עַל זֶה וְהַיֵּשׁ יִתְבַּרַךְ עֲזָרְנִי וְנִצַּחְתִּי אוֹתָם וְנִכְנְסֵנוּ בְּלִנּוּ לְשֵׁם, וְהַמַּעֲרָה חֲדוּשׁ נִפְלָא וְשִׁמְחָנוּ שֵׁם מֵאֵד וְאַחֵר כִּף כְּשֶׁצָּבָאנוּ עַד שֶׁבָּאנוּ עַל פֶּתַח הַחֲצֵר שֶׁל הַמַּעֲרָה, הַתְּחִילוֹ לִישִׁיר וְלִזְמֹר עַד שֶׁבָּאנוּ לְתוֹף שִׁמְחָה גְדוֹלָה וְנִקְרְנוּ שֵׁם בְּשִׁמְחָה בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרַךְ מִשֵּׁם הַלְכְּנוּ עַד שֶׁבָּאנוּ עַל קִבְר אֱלִישָׁה בֶן שַׁפְט, אֲשֶׁר עַד הֵנָּה עֹמֵד שֵׁם בֵּית תַּפְּלָה שֶׁלָּהֶם, וְזֶה סְמוּךְ סִתְרֵי אוֹתָהּ הַפּאֲשִׁי (מוֹשֵׁל תּוֹרָפִי), וְעַתָּה יִכְלֹים לִיָּד עַל קִבְרוֹ הַקְּדוֹשׁ וְתַהֲלָה לֹאֵל הַיְנִי שֵׁם אֲנַחְנוּ בְּלִנּוּ בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרַךְ:

אַרְבָּה בְּגוּלָה. מִחֵר, הוּא בְּחִינַת לְעֵתִיד לְבוֹא, כִּי מִחֵר לְקַבֵּל שִׁכְר (עַרְוִיבִין כ"ב): בְּחִינַת (בְּרֵאשִׁית ל): "וְעַתָּה כִּי צְדָקְתִי בְּיוֹם מִחֵר", הַיְנִי בְּחִינַת קְבוּל הַשִּׁכְר לְעֵתִיד לְבוֹא, וְאֵין יְבִינוּ בְּחִינַת הַחֲלָל הַפְּנוּי שֶׁהוּא עַל יְדֵי הַצְּמִצּוּם, אִיךְ אֲפִשֶׁר לְהִיּוֹת, שֶׁבְּאֱמַת יֵשׁ שֵׁם אֱלֹקוֹת, וְאִף עַל פִּי כּוֹ הוּא חֲלָל הַפְּנוּי פִּנְ"ל. וְזֶהוּ בְּעִצְמוֹ הַקְּבוּל שִׁכְר, כִּי עַקֵר הַקְּבוּל שִׁכְר לְעֵתִיד הוּא, שִׁישִׁיגוּ הַשְּׂגוּת, וְיְבִינוּ מֵה שֶׁהֵיךְ אִי אֲפִשֶׁר לְהִבִּין בְּעוֹלָם הַזֶּה. וְאֵין יָדְעוּ שֶׁהַחֲלָל הַפְּנוּי הוּא בְּבְחִינַת אַרְבָּה, כִּי הוּא קוֹמָצָא דְּלְבוּשָׁה מִנְה וְבֵה (בְּרֵאשִׁית רַבָּה פְּרָשָׁה כ"א), (פְּמוּבָא בְּכָל סִפְרֵי קַבְלָה שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת טוֹד חֲלָל הַפְּנוּי). לְבוּשׁ, הוּא בְּחִינַת הַצְּמִצּוּם שֶׁל חֲלָל הַפְּנוּי, שֶׁעַל יָדוֹ בְּחִינַת הַלְּבוּשִׁין. יְבִינוּ שֶׁהוּא מִנְה וְבֵה, שֶׁבְּאֱמַת יֵשׁ שֵׁם אֱלֹקוֹת. וְאִף עַל פִּי כּוֹ הוּא בְּחִינַת לְבוּשׁ, בְּחִינַת צְמִצּוּם. בְּחִינַת חֲלָל הַפְּנוּי:

וְזֶה בְּחִינַת: "וְעַתָּה כִּי צְדָקְתִי בְּיוֹם מִחֵר". 'צְדָקְתִי', בְּחִינַת לְבוּשִׁין, בְּחִינַת (איוב כ"ט): "צְדָק לְבִשְׁתִּי". שֶׁאֵין בְּיוֹם מִחֵר, שֶׁיִּהְיֶה הַקְּבוּל שִׁכְר, יִתְגַּלֶּה טוֹד בְּחִינּוֹת הַלְּבוּשִׁין, בְּחִינַת הַצְּמִצּוּם שֶׁל חֲלָל הַפְּנוּי פִּנְ"ל. כִּי אֵין יִתְגַּלֶּה רֵאשׁ אֲמִוּנָה הַנִּל, בְּחִינַת: "תְּבוֹאֵי תִשּׁוּרֵי מוֹרָאשׁ אֲמִוּנָה" הַנִּל, בְּחִינַת הַנִּגּוּן הַעֲלִיּוֹן שֶׁל רֵאשׁ

עַל קֶבֶר רַבִּי יִצְחָק נִפְחָא, וְגַם מִנְחָ שָׁם רַבִּי אַבְדִּימִי דְּמִן חִיפָּה, הוּא אוֹמֵר "רַבִּי יִרְמְיָה" אֲבָל זֶה רַבִּי אַבְדִּימִי. מִשָּׁם הִלְכְנוּ [עד שְׁבָאנוּ] לְמַעְרַת אֱלִיהֶו, וְהַעֲרַבִיִּים לֹא רָצוּ לְתַת לָנוּ לְהַכְנִס, אֲבָל נִצְחָנוּ אוֹתָם — הַנִּצְחוֹן זֶה שֶׁל רַבִּי נִתָּן. אָדָם הוֹלֵךְ בְּקִדְשָׁה אִזּוּ הוּא מְנַצֵּחַ. כִּי הֵם לֹא נִתְּנוּ לְהַכְנִס...

או גַּם כְּשֶׁרַבִּי נִתָּן הִגִיעַ זֶה הָיָה מִלֵּא מְסַלְמִים, אִיךְ רַבִּי נִתָּן הִצְלִיחַ לְהַכְנִס? הוּא אוֹמֵר: "נִצְחָתִי אוֹתָם". וְהִתְחִילוּ לְשִׁיר וְלִרְקֹד, אִיזָה רְקוּדִים הֵם עָשׂוּ, 24 שְׁעוֹת רְקוּדִים, זֶה הָיָה... הִגְעָנוּ לְכֹזָה שְׁמֻחָה עֲצוּמָה, שֶׁהִגְעָנוּ לְמַעְרַת אֱלִיהֶו, וְרְקוּדְנוּ... כֹּל הָעֲנִין שֶׁל הַרְבֵּי זֶה הַרְקוּד וְהַנְּגוּן. הַרְבֵּי אוֹמֵר: אִנִּי יוֹדֵעַ כְּכֹר אֶת הַנְּגוּן שֶׁזֶה יִהְיֶה הָעוֹלָם הַבָּא שֶׁל כֹּל הַצְדִיקִים. [וְרְקוּדֵי שָׁם בְּשֻׁמְחָה] בְּעִזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ.

אַחֲרֵי זֶה הִלְכוּ לְ[צִיּוֹן הַנְּבִיא] אֱלִישָׁע, יֵשׁ שָׁם כְּנִסְיָה, יֵשׁ שָׁם מְנֹזֵר, בְּנוּ מְנֹזֵר. אִזּוּ אִיךְ רַבִּי נִתָּן הִגִיעַ? הֲרִי יֵשׁ שָׁם מְנֹזֵר — אִי אֶפְשֶׁר לְהִגִיעַ? אִזּוּ בְדִיּוּק שָׁם בָּא הַפֶּאֶשָׁא הַמְּסַלְמִי, הַפְּחָה, הָרַס אֶת כֹּל הַמְּנֹזֵר. הַמְּסַלְמִי הִתְקוּטֵט אִתָּם.

בְּשִׁתְרַבְּהָ הָיָה בְּחִיפָה וּבְעֵכוּ, חִיִּים פְּרָחִי הוּא הָיָה הַנְּזִיר הַגְּדוֹל, פְּעַם לֹא הָיָה

עַל קֶבֶר רַבִּי יִצְחָק נִפְחָא, וְגַם מִנְחָ שָׁם רַבִּי אַבְדִּימִי דְּמִן חִיפָּה, הוּא אוֹמֵר "רַבִּי יִרְמְיָה" אֲבָל זֶה רַבִּי אַבְדִּימִי. מִשָּׁם הִלְכְנוּ [עד שְׁבָאנוּ] לְמַעְרַת אֱלִיהֶו, וְהַעֲרַבִיִּים לֹא רָצוּ לְתַת לָנוּ לְהַכְנִס, אֲבָל נִצְחָנוּ אוֹתָם — הַנִּצְחוֹן זֶה שֶׁל רַבִּי נִתָּן. אָדָם הוֹלֵךְ בְּקִדְשָׁה אִזּוּ הוּא מְנַצֵּחַ. כִּי הֵם לֹא נִתְּנוּ לְהַכְנִס...

בְּזִמְן רַבִּי אַהֲרֹן מְבַעֲלָזָא הוּא שָׁלַח מִישָׁהוּ בְּעָרֵב רֵאשׁ הַשָּׁנָה לְמַעְרַת אֱלִיהֶו, וּבְדִיּוּק הַנוֹצְרִים הִשְׁתַּלְטוּ עַל הַמַּעְרָה, לֹא נִתְּנוּ לוֹ לְהַכְנִס, זֶה סְפוּר שְׁלָם מִהַרְבֵּי מְבַעֲלָזָא, שֶׁהוּא שָׁלַח מִישָׁהוּ, הוּא הַרְגִישׁ שֶׁעֲכָשִׁיר הַנוֹצְרִים הוֹלְכִים לְהִשְׁתַּלֵּט עַל הַמַּעְרָה וְלִסְגֹר אֶת הַמַּעְרָה לְיִהוּדִים, אִזּוּ הוּא שָׁלַח מִהַר אֶת הַגְּבֵאֵי שְׁלוֹ, הוּא הִגִיעַ לְמַעְרָה — כְּכֹר הַנוֹצְרִים הָיוּ בְּתוֹךְ הַמַּעְרָה, וְהוּא לֹא יָדַע מֶה לַעֲשׂוֹת, אִיךְ הוּא יִכְנִס, אָמְרוּ אִתָּהּ יִהוּדֵי אִתָּהּ לֹא נִכְנָס. וְהוּא נִעְמַד לְיַד הַמַּעְרָה וְהוּא הִתְחִיל לַעֲצֵק וְלִבְכּוֹת וּלְהַגִיד פְּרָק תְּהִלִּים וּפְתָאם נִפְלַע עֲלֵיהֶם אִימָה וּפְחָד, אִזּוּ כֹל הַנוֹצְרִים בְּרָחוּ

שֶׁר פָּנִים וְשֶׁר חוּץ, הִיָּה נֹזֵר גְּדוֹל [שְׁנִיחַל הַכֹּל]. חַיִּים פְּרָחֵי הוּא הִיָּה הַנֹּזֵר הַגְּדוֹל, וְהִילְדִים שִׁחְקוֹ שָׁמָּה, בִּינִיָּהם הִיָּה שְׁמוּאֵל אִיזִיק לְיַד הַחֲלוֹן שְׁלוֹ (- שֶׁל הַשֵּׁיחַ) אִז הוּא הִתְעַצְבֵן, תִּפְס אֶת שְׁמוּאֵל אִיזִיק וְאֶת נַחְמָן, תִּפְס אוֹתָם, שֶׁם אוֹתָם בְּכֹלָא. אִז אִמָּא שְׁלֵהֶם בָּאָה, וְהִלְכוּ, הִלְכוּ לַפְּתָחָה, וְהִתְחַנְּנוּ לַפְּנֵי שִׁישְׁחַרֵר אֶת הִילְדִים, הֵם שִׁחְקוּ הֵם לֹא הִתְכַּוְּנוּ... לֹא מְשַׁנָּה, אֲנִי לֹא מְשַׁחֵרֵר אוֹתָם. עַכְשָׁיו הֵם יִהְיוּ כְּאֵן בְּכֹלָא כְּכָה עַד שֶׁהֵם יִהְיוּ בְּגִיל עֶשְׂרִים, אִז אֲנִי אֲשַׁחֵרֵר אוֹתָם, רַק בְּגִיל עֶשְׂרִים.

אז הִיא הִלְכָה לְחַיִּים פְּרָחֵי, שְׁתִּי הָאִמָּהוֹת הִלְכוּ, סִפְרוּ לוֹ אֶת הַסְּפּוֹר הַמְּלֵא מַה הִיָּה, בְּשַׁנְיָה אַחַת הוּא מְשַׁחֵרֵר אוֹתָם. מִיָּד הוּא לְקַח שְׁרִשְׁתָּה (- "זַבְחָה", שְׁבָה הַעֲרַבִּים מִשְׁחָקִים בְּתַלְמוֹתֵיהֶם). עַכְשָׁיו זֶה רְמָדָן, בְּיוֹם חַמִּישִׁי מִתְחִיל הַרְמָדָן, אִז כָּל הַעֲרַבִּים הוֹלְכִים עִם שְׁרִשְׁרָאוֹת, יֵשׁ שְׁרִשְׁרָאוֹת שֶׁל 33 וְשֶׁל 66 וְשֶׁל 99, אֲצֵל הַעֲנִיִּים [חֲרוֹזֵי הַשְּׁרִשְׁרָאוֹת] זֶה זְכוּכִית, אֲצֵל הַעֲשִׂירִים זֶה כְּכָר חֲרוֹזִים יוֹתֵר יְקָרִים, מְבַדִּיל, אֲצֵל

הַעֲשִׂירִים הַגְּדוֹלִים זֶה כְּכָר יִהְלָמִים. אִז הוּא לְקַח שְׁרִשְׁתָּה שֶׁל 99, כְּלָה יִהְלָמִים, וְהוּא הוֹצִיא יִהְלָם אַחַד, וּבָא לַפְּתָחָה, הַפְּתָחָה שֶׁל דְּמָשֶׁק, כָּל זֶה הִיָּה בְּדְמָשֶׁק וְלֹא בְּחִיפָה. הוּא הִגִּיעַ לְדְמָשֶׁק, וְשֶׁם הוּא הִבִּיא לוֹ אֶת הַשְּׁרִשְׁתָּה. אַבְל, הוּא הוֹצִיא יִהְלָם אַחַד, וְהַפְּתָחָה סוֹפֵר אֶת הַיִּהְלָמִים, הוּא אוֹמֵר: לֹא, זֶה לֹא 99, זֶה 98! זֶה לֹא שְׁוֵה כְּלוּם! קַח אֶת זֶה בְּחִזְרָה! אוֹ שְׁתַּבִּיא שֶׁל 99 אוֹ שְׁלֹא תַבִּיא כְּלוּם.

חַיִּים פְּרָחֵי אִמָּר: לֹא, אֵינְ בְּעֵיָה, הוּא אוֹמֵר, זֶה בְּמַכָּה, יֵשׁ אֶת זֶה בְּמַכָּה, כְּנִרְאָה שְׁזָה נָפַל לִי, לֹא שְׁמַתִּי לֵב שְׁזָה נָפַל לִי הַיִּהְלָם, שָׁמָּה בְּחִנּוֹת בְּמַכָּה, שָׁמָּה בְּרַחוּב צִלְאָח אַ דִּין 148 קוּמָה שְׁלִישִׁית כְּנִיסָה רְבִיעִית.

כִּי הַשֵּׁיחַ הַזֶּה שְׁשֶׁם אֶת שְׁמוּאֵל אִיזִיק וְאֶת נַחְמָן בְּכֹלָא, אִז הוּא הִיָּה אוֹמֵר שְׁכָל יוֹם שְׁשִׁי הוּא טָס לְמַכָּה, הִיָּה לוֹ אִיזָה חֲלָלִית כְּזֹאת שֶׁהוּא הִיָּה טָס אֶתָּה לְמַכָּה, הוּא הִיָּה אוֹמֵר אֶת הַשֵּׁם הַמְּפָרֵשׁ, [בְּאִמָּת בְּזִמּוֹ שְׁמַאֲמִינִי חֲשַׁבּוּ שְׁוֵהוּא טָס לְמַכָּה] הוּא הִיָּה יוֹשֵׁב בְּמַרְתָּף וּמַעֲשֵׂן נְרַגְלָה, כָּל הַיּוֹם

עכשיו הוא [הפחה] יתלה אותך, כי עכשיו הפחה יקלט את הספור שלך אז הוא יתלה אותך על המקום. אז הוא הבטיח שהוא יותר לא נוגע בילד יהודי.

אז בדיוק — רבי נתן אומר — שברו את המנזר, הפחה, הפחה המסלמי של חיפה בדיוק הוא נפץ את [המסגד] [המנזר]. עכשיו הם בנו כנסיה שמה, על הקבר. כי איפה שיש מקום קדוש הם בונים קברים ובונים כנסיות, והם מאמינים שהצדיק יעזר להם. אבל הצדיק הוא מפיל אותם מפלה אחרי מפלה. אז "משם הלכנו עד שבאנו על קבר אלישע בן שפט, אשר עד הנה עמד שם בית תפלה שלהם, עד עכשיו הוא אומר עמד שמה הכנסיה שלהם, המנזר, וזה סמוך [סתר אותה הפאשי (מושל תרבי)]".

כי בית חולים רמב"ם זה היה מנזר, רמב"ם זה היה מנזר של הפרמליסטים, זה היה מנזר של נשים, בית חולים רמב"ם זה בנוי בצורה של מנזר. בזמן

ששי. ובלילה הוא היה יוצא, ואומר: "עכשיו חזרתי ממכה".

הוא [חיים פרחי] אמר [לפחה]: הנה הוא טס למכה, תרוץ אליו מהר מהר לפני שהוא יוצא מהבית, תתן לו את השרשרת שביא לנו את היהלם [35]. אז הפחה קרא לשייח, אמר: עכשיו עוד שעה אתה טס לאומן, נכון? למכה? אז תשלים לנו את היהלם החסר, הנה הכתבת: "צלאח אדין 148 קומה שלישית כניסה רביעית", שמה יש חנות של יהלמים, תביא.

והוא (- השייח' המעופף) קלט את כל המרמה, שחיים פרחי תפס אותו "על חם", שהוא יודע את כל המזמות שלו. מיד הוא קרא לו, הוא אמר: חיים פרחי, תסלח לי, אני עושה תשובה, אני משחרר אותם, אני משחרר אותם. [אמר לו חיים פרחי:] בתנאי שתבטיח לי שיותר אתה לא נוגע בילד יהודי, עד סוף החיים שלך אתה לא נוגע בילד יהודי, אם לא — אני לא משחרר אותך, אתה

מראי מקומות והערות

ימי הצום, לא זוכר את הספור מה זה בדיוק, יש של 33 של 66 ושל 99.

³⁵ [כאן הגישו לרב שרשרת "זבחה" והרב החזיקה בידו], הנה השרשרת, שרשרת של 99 יהלמים, יש לכל ערבי יש כזה שרשרת, יש של 33 כנגד

חולים רמב"ם זה הֵיָה מְנֹר, וְהֵם
בְּנוּ פְּנִסְיָה מִמֶּשׁ עַל הַקֶּבֶר [שֶׁל
אַלְיָשָׁע]. "אָבֵל עֲכָשְׁיוּ יְכוּלִים לִילֵךְ
עַל קִבְרוֹ הַקָּדוֹשׁ, וּתְהִלָּה לְאֵל
הַיְיָנוּ גַם בְּמַעֲרַת אֱלֹהָיו וְגַם עַל
הַקֶּבֶר שֶׁל אֱלִישָׁע בְּעֶזְרַת הַשָּׁם
יִתְבָּרֵךְ".

הַתְּרָכִים קָנוּ אֶת זֶה, קָנוּ אֶת זֶה
מִהַנוֹצְרִים בְּזִמְן הַתְּרָכִים, עָשׂוּ
אֶת זֶה בֵּית חוֹלִים, אָנִי חוֹשֵׁב
שֶׁהָאֲנָגְלִים קָנוּ וְאַחֲרֵי זֶה קָנוּ אֶת
זֶה מִהָאֲנָגְלִים, אִז הֵם שָׁלְטוּ כָּאֵן
הַכְּרַמְלִיסְטִים, שָׁלְטוּ כָּאֵן עַל כָּל
הַכְּרַמְל, [עַל קִבְר אֱלִישָׁע] וְגַם בֵּית

ויקהל פקודי

במחצית השקל (הספורנו) עד שהם
בנו את המשכן ואז הגברים
הגיעו לדרגה של הנשים כל אחד
נתן כפי מתנת לבו. את המשכן
סיימו בכ"ג אדר ובנו אותו בכ"ה
ניסן (סיון) וכשבנו את המשכן כל
אחד הביא כמתנת לבו ובזה לא
היה שום חטא זה היה לשם
שמים בלבד ובזכות זה הגברים
הגיעו לדרגה של הנשים ורק אז
נכנסו לבית שלהם בחזרה.

נותנים מחצית השקל בגלל
שהגברים חטאו ולכן
רק הם צריכים להביא מחצית
השקל.

האשה אין לה שום תאווה רק
הבעל מחטיא אותה,
ומאיפה לומדים את זה כי
הגברים תלשו לנשים את
האוזניים כי הן לא הסכימו

קדושה רבא

הרב דיבר על המראות
הצובאות שכל הנשים
הביאו מראות ומהמראות שלהם
עשו את הבאר, וכשהיו צריכים
להביא קרבן היו צריכים
להסתכל על המראה ואם הפנים
היו מטושטשות הוא לא יכול
להביא קרבן והוא היה צריך
לעשות תשובה, עדיין יש לו
איזה עבירה עד שהפנים שהיה
מסתכל היה רואה פנים ואז היה
יכול להביא את הקרבן ואז לא
היה צריך לעשות שוב תשובה.

הנשים לא חטאו בעגל ולא
בחטא המרגלים ולא
בחטא קורח ולא בשום חטא.

הנשים הוציאו את הגברים
מהבתים שלהם עד
שהם תקנו את חטא העגל

את הצדיק, אף אחד לא דחף כולם יצאו בדרך ארץ, והרב הזכיר את רבא, שרבא הולך אחורה עד שכל המשקופים התמלאו דם מהרגליים שלו כשכיבד את רב יוסף.

בל מה שקורח הפסיד בגלל שהוא לא חיכה לצדיק, אם הוא היה מחכה לצדיק היה יכול לזכות להיות יותר ממה ש כמו שאול שלא חכה לשמואל שדואג אמר לו כבר דקה ל-12 הוא חכה 7 ימים וב-12 הוא הגיע "כל מה שאדם בא לעולם זה לחכות לצדיק, כל מה שאדם זוכה זה על ידי שהוא מחכה לצדיק, אם שאול היה מחכה לצדיק היה מקבל מלכות עולם, כי מי שמחכה לצדיק זוכה למלכות עולם.

להביא את הנזמים.

מתחת להר הבית יש הרבה זהב, הטורקים חפרו שמה ורצו לקחת את זה והכל נפל עליהם ובסוף הבריטים באו וכבשו את ירושלים ואז הוציאו רק חלק מהזהב.

אלנבי ראה את ר' יוסף חיים זוננפלד, הוא ראה כזה אור ואז הוא השתחוה לו ואמר שעשה לו את הקבלת פנים הכי יפה.

לפני שנכנס

כתוב שויצא העם לפני משה, ודאי שיצאו שהרי לא נשארו שם כל היום אלא לומדים שיצאו בדרך ארץ, אף אחד לא דחף את משה כמו שדוחפים פה

והתקדשתם

כתר עם יהלומים

אומר הרמב"ן³⁶ מזה הפירוש קדושים תהיו? שְׁפַל אֶחָד חָיֵב לְהִיּוֹת קְדוֹשׁ,

מראי מקומות והערות

³⁶ "קדושים תהיו". הוּו פְּרוּשִׁים מִן הַעֲרִיּוֹת וּמִן

³⁶ רמב"ן וְיִקְרָא קְדוֹשִׁים י, ב

המצוה זה רק להביא ילדים, ולא לשעשועים, כל מי שרוצה שעשועים הוא ילך לרחוב יפו יש שם בתי שעשועים אנחנו נסדר לו הנחה, נתן לו חפשי חופשי, אבל אשה זה לא לשעשועים ולא להנאות, האשה זה החלק השני של הבן אדם, זה הכתר שלו, "אשת חיל עטרת בעלה", ואדם צריך להתיחס

לאשה כמו לכתר שמשפצים אותו עם יהלומים, עם מרגליות, שמים אותו בכספת מיוחדת, את האשה צריכים לשמור בכספת מיוחדת, ולא להפוך את זה לשעשועים, לדברי תועבה, דברים מגנים, על דברים מגנים הכחידו שבט שלם - שבט בנימין (שופטים יט-כ), רחל ראתה את ה"בן אוני" (בראשית לה, יח) - את שבט בנימין

מראי מקומות והערות

העברה, שכל מקום שאתה מוצא גדר ערוה אתה מוצא קדושה, לשון רש"י. אבל בתורת פנהים (פרשה אב) ראיתי סתם, פרושים תהיו. וכן שנו שם (שמיני פרק יב א), "והתקדשתם והייתם קדשים כי קדוש אני". כשם שאני קדוש כך אתם תהיו קדושים, כשם שאני פרוש כך אתם תהיו פרושים:

הארץ מדרס לפרושים, וכמו שנקרא הניזר קדוש (במדבר ו ח) בשמרו מטמאת המת גם כן. וגם ישמור פיו ולשונו מהתגאל ברבוי האכילה הגסה וימנע הדבור הנמאס, כענין שהזכיר הפתוב (ושעיה ט טז) "וכל פה דבר נבלה", ויבדש עצמו בזה עד שיעזיב לפרושות, כמה שאמרו על רבי חייה שלא שח שיחה בטלה מימיו:

ולפי דעתי אין הפרושות הא לפרש מן העריות כדברי הרב, אבל הפרושות היא המזקרת בכל מקום בתלמוד, ושבעליה נקראים פרושים:

באלו ובכיוצא בהן באה המצוה הזאת הפללית, אחרי שפרט כל העברות שהן אסורות לגמרי, עד שיכנס בכלל זאת הצוואה הנקמית בדין וגופו, כמו שאמרו (ברכות נג) "והתקדשתם" אלו מים ראשונים, "והייתם קדשים" אלו מים אחרונים, כי קדוש" זה שכן ערב. כי אף על פי שאלו מצוות מדבריהם, עימך הפתוב בכיוצא בזה זיהיר, שנהיה נקיים וטהורים ופרושים מהמון בני אדם שהם מלכלכים עצמם פמותרות ובקיעורים:

והענין כי התורה הזהירה בעריות ובמאכלים האסורים והתירה הביאה איש באשתו ואכילת הבשר והיין, אם כן ימצא בעל התאונה מקום להיות שטוף בזמת אשתו או נשוי הרבות, ולהיות "בסבאי יין בוללי בשר למו", וידבר פרוצונו בכל הנבלות, שלא הזכיר אסור זה בתורה, והנה יהיה נבל ברשות התורה:

זה דרך התורה לפרש ולכלול בכיוצא בזה, כי אחרי אזהרת פרטי הדינו בכל משה ומתן שבין בני אדם, לא תגנב ולא תגול ולא תונו ושאר האזהרות, אמר בכלל "ועשית הישר והטוב" (דברים ו יח), שיתקיים בפעולה הישר והטובה וכל לפנים משורת הדין לרצון חבריו, באשר אפשר (שם) בהגיעו למקומו ברצון הקדוש ברוך הוא. וכן בענין השבת, אסר המלאכות בלאו והטרחים בעשה כללי שאמר "תשבת", ועוד אפשר זה (להלן כג כד) בעזרת ה':

לפיכך בא הפתוב, אחרי שפרט האסורים שאסר אותם לגמרי, וגנה בדבר כללי שנהיה פרושים מן המותרות. יעזב במשגל, כענין שאמרו (ברכות כב.) שלא יהיו תלמידי חכמים מצויין אצל נשותיהן כתרנגולין, ולא ישמש אלא כפי הצורך בקיום המצוה ממנו. ויקדש עצמו מן היין כמעוטו, כמו שקרא הפתוב (במדבר ו ה) הניזר קדוש, ויזכר הקעות הנזקרות ממנו בתורה בנה ובלוט. וכן יפריש עצמו מן הטומאה, אף על פי שלא הוזכר ממנה בתורה, כענין שהזכירו (חגיגה יח) בגדי עם

ט, כי כל אחד חייב להיות קדוש, אף אחד לא יכול להגיד אני פטור מלהיות קדוש, זה קשה לי, אין קשה, זה מצות עשה כמו כל המצוות, על כן "דבר אל כל עדת בני ישראל", עכשיו הולכים לחייב כל יהודי להיות קדוש, כל יהודי להיות טהור, מחר בשש בבוקר מתחיל שחרית, וכלם חייבים להיות פה בלי יוצא מן הפלל, אין שום פטור, ובחמש כלם קמים מהמיטות, יוצאים מהמיטות. (ארזי הלבנון רמג)

נהרג ויעקב קרא לו "בנמי" (שם) כי ראה את השש מאות איש שיצאו ממנו וביניהם שאול שהיו צדיקים גמורים, שיקימו את שבט בנימין מחדש. אדם צריך לדעת שאשה זה לא לשעשוע, ולא לעשות דברים מגנים אתה, זה רק בשביל שלמות הנשמה, ולכן צריכים ללמוד אתה כל יום שעה, כל יום ללמוד את השיעור של הרב.

ולכן משה קרא לכל עם ישראל, ואמר להם: "דבר אל כל עדת בני ישראל ואמרת אליהם קדשים תהיו כי קדוש אני ה' אלקיכם" (ויקרא יט).

שבת הגדול

חשך, היה שלושה ימים חשך, לא יכלו לזוז בכלל, גמרנו, נמאס כבר, די! די! די! די מספיק! מספיק! די כבר מספיק! אי אפשר לסבל את המכות האלה, פמה מכות נקבל, "שלח את עמי" (שמות ט, יא), שלח כבר את היהודים.

כל הבכורות באו, מליוני בכורות, הבכורות עשו מרד, אמרו זה לא יתכן דבר כזה, זה לא יתכן שאתה לא משלח את היהודים, כבר לא נשאר פלום, היה ברד לא נשאר

עכשו שבת הגדול נהרגו מליון בכורות במצרים, כי במצרים ממש עפו ראשים וידיים ורגלים, כל הרחובות היו שלוליות דם, זה היה מכת דם נוראה, נהרגו ממש יותר ממליון בכורות, כי הבכורות באו לעשות מרד, להגיד לפרעה שישלח את היהודים, הרי משה אמר דם נהיה דם, אמר צפרדע נהיה צפרדע, כנים נהיה כנים, ערב נהיה ערב, דבר שחין ברד, הפל נהיה, עכשו כבר הולכים למכה העשירית, כבר נהיה

הכל זה עברות, בלי סוף עברות, המצריות עשו בלי סוף עברות, לכל אחת היתה ארבעים בכורים, חמשים בכורים, שמונים בכורים, הם באו למשה ואמרו, אתה אמרת רק בכור ימות הנה מתו לי שמונים, משה אמר שמונים ילדים נפטרו לך? בת כמה את? בת תשעים, מגיל עשר את כבר עושה עברות, כל שנה נולד לה בכור, אז התגלה הקלון של מצרים, כל הקלון.

שבת הגדול זה השבת שמתגלית אלקות, גלוי אלקות כזה שלא היה באף פסח, כי לקחו את הכבשים, קשרו את הכבשים, משה לקח את כל הכבשים קשרו אותם לכרעי המטה, "ואמרתם זבח פסח הוא לה'", חנניה אומר שזה יותר גדול מפסח, יותר גדול מליל הסדר, ולכן שבת הגדול זה היום הכי גדול בשנה, יותר גדול מיום כפור אפילו, כי מתפפרים כל העוונות, כי עם ישראל התכפר להם כל העוונות, כי כלם גלגולים מדור אנוש מדור הפלגה, ולמה העיבדו אותם בחמר ובלבנים כי הם היו גלגולים של דור אנוש ודור הפלגה, שהם בנו את מגדל בבל, זה רבי חנניה שהוא אומר ששבת הגדול יותר גדול מליל הסדר.

(הרב שליט"א על שאר האסירים) החלטנו לשמור שבת, מהשבת הזאת גמרנו, מתחילים לשמור שבת, שבת של

הרבה, ארבה אכל את הכל, הברד שבר את הכל, מצרים היתה כלה קרחת, בלי פרות, בלי אכל, בלי כלום, בלי חלב, אין פרות, כל הפהמות בשדות נהרגו מהברד, רק מי שהכניס את הפרות לבתים נשאו לו פרות, כמה כבר הכניסו פרות לבתים? קצת, זה לא הספיק למצרים, לא היה חלב, לא היה ביצים, לא היה תרנגולות, לא היה כלום, לא נשאר שום דבר, מצרים נהיתה קרחת מכאן ומכאן, הרוסה והרוגה, ורצוחה, והבכורים רצו לחיות, תן לחיות, פרעה תרחם עלינו, פרעה תרחם עלינו, רוצים לחיות.

פרעה אמר: לא, אותי לא מעניין, אני מצדי שכלם ימותו, אני לא משלח את היהודים, עד הסוף אני ילך, אני יהיה פה עד הסוף, הפעם אני הולך עד הסוף, אני לא אותר, שום יהודי לא יוצא. ואז כל הבכורים התנפלו על הבית של פרעה, והגיע כל הצבא של מצרים, הגיע כל הצבא, האחים המסלמים, כלם הגיעו, והיה מלחמת אחים, שפיכות דמים, יוצא שבשבת הגדול ב' ניסן היה כאלה נסים, יותר גדולים מאשר ממפת בכורות, לא כל בית היה בכור.

למצריות היה להם הרבה בכורים, כי מכל גבר זה נקרא בכור, אשה אם היא מתחתנת פעמים, יש לה שתי בכורים, אבל המצרים הכל זה נאוף,

בזכות הנשים הצדקניות שהם לא ותרנו, הגברים אמרו הכי טוב שנתגרש אין יותר טוב מלהתגרש כל אחת תלך לבית הוריה וזהו וככה התגרשו כל עם ישראל כתוב בסוטה דף י"ב עד שבאה מרים דפקה על השלחן של הסנהדרין היה שם גם סנהדרין ואמרה בשום אפן לא אני לא מסכימה שיהיה גרושין, אבא התגרש מאמא זה לא שיד, אמא בוכה ואני בוכה אהרן בוכה משה עוד לא נולד, כי יוכבד היתה צריכה ללדת כי היא היתה כבר מעברת שלשה חדשים ושהוא החזיר אותה בז' אלול היא היתה כבר מעברת כי ה' עשה שהיא תהיה מעברת בלי שעמרם ידע מזה שאפילו שהוא יתגרש, משה יולד³⁷, השבת הגדול זה הזמן של הלדת משה, הזמן שמשה רבנו מתגלה שזה ההתגלות של משה רבנו שהודיע שיהיה מכת בכורות הוא אמר את זה כבר בא' ניסן זה החדוש בא' ניסן כבר משה הודיע שיהיה מכת בכורות וששוחטים שה וכבש אנחנו נקח את הכבש אנחנו נשחט את הכבש ב-י"ד בלילה יהיה ליל הסדר ואז ימותו כל הבכורות הכל הוא אמר בדיוק את השעה את השניה. אנחנו אומרים כחצות, מה זה כחצות? כי החצות שלנו

נסים שבת של נפלאות, אפילו החלטתי לשמור שבת, אפילו אני שומר, שבת הגדול זה יותר גדול מיום הכפורים, כתוב שלעתיד לבוא יום כפור יהיה כמו פורים, כתוב תקוני זהר דף ג"ח אחרי נלמד מהתקוני זהר אז כתוב בתקוני זהר שיום כפור יהיה כמו פורים לעתיד לבוא כי הקדשה של פורים ב"ג בליל הסדר כבר אז התחילו כבר לצום י"ד בלילה זה ליל הסדר לכן תענית אסתר מתחיל ב"ג קראתי שגם שני חמישי שני זה לזכר השלושה ימים שצמו מה זה שני חמישי שני? זה לזכר שלושה ימים שצמו הם צמו שלושה ימים רש"י י"ד ט"ו ט"ז בליל י"ז תלו את המן זהו עכשו הדלקנו גרות של שבת אז עכשו אנחנו נמשיך עוד איזה עשר דקות אז אמרנו ששבת הגדול יותר גדול מיום כפור יותר גדול מליל הסדר כי בשבת הגדול זוכים להשגות כאלה שלא היה מבריאת העולם כאלה השגות שלא היה מבריאת העולם השגות משער החמשים כתוב "וחמשים עלו בני ישראל" (שמות יג, יח) מה זה וחמשים? למדתי עם הרבנית כלם זכו לשער החמשים כל עם ישראל עמד במתן תורה כל עם ישראל שמע את עשרת הדברות כל עם ישראל, ודוקא

שְׁאֵפֶשֶׁר אֶת הַכֹּל לַעֲשׂוֹת, מְכַלִּים אֶת כָּל הַטְּמְאוֹת אֶת כָּל הַסְּטָרָא אַחְרָא, הַכֹּל מְכַלִּים, מְכַלִּים אֶת כָּל הַסְּטָרָא אַחְרָא לֹא נִשְׂאָר שׁוּם זָכָר לֹא נִשְׂאָר שׁוּם זָכָר מִהַסְּטָרָא אַחְרָא, הַיּוֹם הַזֶּה זֶה כְּזֶה יוֹם גְּדוֹל שְׁלֹא נִשְׂאָר שׁוּם זָכָר מִהַסְּטָרָא אַחְרָא הַיּוֹם נִכְרַתְתָּ לְגַמְרִי, לֹא נִשְׂאָרְתָּ בְּכֻלָּל אֵין לָהּ שׁוּם מְצִיאוֹת, כִּי הַמְּצָרִים אֵין לָהֶם שׁוּם מְצִיאוֹת.

כְּתוּב שְׁמַכַּת בְּכוֹרוֹת הַתְּחִלָּה לַעֲשֹׂרָה סוּגִים הֵן בְּבִכּוֹר הַגְּדוֹל שְׁבִבִית וְאִם יֵשׁ עֹשֶׁר בְּכוֹרוֹת אִז עֹשֶׁר בְּכוֹרוֹת מֵתִים, אִם יֵשׁ בְּכוֹר מִמְדִּינָה אַחֲרַת גַּם הוּא מֵת, אִם מְצָרִי מִמְדִּינָה אַחֲרַת גַּם הוּא מֵת, וְאַחֲרֵי זֶה אֱלֹהִים שֶׁנִּלְדוּ מִטָּו עַד קְרִיעַת יַם סוּף נִלְדוּ עוֹד בְּכוֹרוֹת עוֹד מְלִיּוֹן בְּכוֹרוֹת הֵם טְבָעוּ בֵּינָם, גַּם הֵם הָכּוּ, וּבְכוֹר בְּהֵמָה וּבְכוֹר הַשְּׂבִי וּבְכוֹר הַשְּׁפָחָה, שֶׁהַשְּׁפָחָה לֹא תִגִּיד שְׂזָה הָאֱלֹהִים שְׁלָה הֵכָּה בְּמְצָרִים, כִּי מְצָרִים שְׁלֹטָה בְּכָל הָעוֹלָם אִז זֶה יְדוּעַ, בְּבָבֶל הִיא שְׁלֹטָה, בְּכָל הָעוֹלָם, אוֹמֵר ר' יִשְׁמַעֵאל בֶּן אֱלִישֶׁע שֶׁהִיא לֹא תִגִּיד שְׂזָה הָאֱלֹהִים שְׁלָה הֵכָּה בְּמְצָרִים גַּם בְּכוֹר הַשְּׁפָחָה וּבְכוֹר הַשְּׂבִי וּבְכוֹר הַפֶּסֶל, וְאִם לֹא הִיָּה יְלָדִים בְּבֵית רַק אָבָא וְאִמָּא אִז אוֹ אָבָא מֵת אוֹ אִמָּא מֵתָה, וְהַפֶּסֶלִים אִם הֵיוּ מֵעֵץ הֵיוּ נִרְקָבִים, מִתְחִיל לֶאֱכֹל אוֹתָם תּוֹלַעַת וְזִיקִית, וְאִם זֶה מִמְתַּכֶּת אִז הִיא הִיָּתָה נְמֹסָה. פַּעַם

וְהַחֲצוֹת שֶׁל מְצָרִים זֶה הַבְּדֵל שֶׁל עֲשָׂרִים וְאַחַד דְּקוֹת, כְּתוּב שְׁצָרִיכִים לְהוֹרִיד עֲשָׂרִים וְאַחַד דְּקוֹת מִהַלּוּחַ הַרְגִיל כִּי הַלּוּחַ הַרְגִיל נַעֲשֶׂה בְּזִמְן הַטּוֹרְקִים שִׁדְעָנוּ שְׁעוֹן שֶׁל קְהִיר בְּזִמְן הַטּוֹרְקִים, קְהִיר זֶה הִיָּה הַמְּרֻכָּז, אִז זֶה עֲשָׂרִים וְאַחַד דְּקוֹת אַחֲרֵי יְרוּשָׁלַיִם, צָרִיכִים לְהַקְדִּים הַרְגַע הַכִּי גְבוּיָה שְׁיִכּוֹל לְהִיּוֹת זֶה הַרְגַע הַזֶּה הַתְּגַלּוֹת הַשְּׂכִינָה כָּל אַחַד מִקְּבֵל לְשִׁמּוֹר שְׁבֵת כָּל עִם יִשְׂרָאֵל מִקְּבֵל לְשִׁמּוֹר שְׁבֵת עַכְשָׁו כָּל עִם יִשְׂרָאֵל כִּי רוֹאִים שִׁישׁ מַגְפָּה בְּכָל הָעוֹלָם בְּאַרְגָּנְטִינָה בְּגוֹאֹטְמָלָה בִּיְהוֹנְסְבוֹרְג בְּצ' יְלִי בְּפָרוּ. אִז עַכְשָׁו אֲנַחְנוּ מְדַבְּרִים עַל שְׁבֵת הַגְּדוֹל שְׂזָה הַכִּי גְדוֹל מְכַל הַשְּׁבֵתוֹת, עִם יִשְׂרָאֵל כְּבָר הַתְּכּוֹנֵן לַצֵּאת מִמְצָרִים כְּבָר אֲרִזוֹ אֶת הַמְּזוֹדוֹת אֲרִזוֹ אֶת הַכֹּל וְאֶת הַכְּבָשִׁים קָשְׁרוּ לְכַרְעֵי הַמַּטָּה "אֲסָרוּ חַג בְּעֵבְתִים עַד קְרַנּוֹת הַמְּזֻבָּח" כָּל הַכְּבָשִׁים קָשְׁרוּ אוֹתָם, הַכְּבָשִׁים הֵיוּ מִסְכָּנִים, הַמְּצָרִים הַתְּעַלְפוּ זֶה הִיָּה עֲבוּדָה זָרָה זֶה הָאֱלִילִים שְׁלָהֶם, לּוֹקְחִים אֶת הָאֱלִיל שְׁלָהֶם קוֹשְׂרִים אוֹתוֹ לְכַרְעֵי הַמַּטָּה, מִקְּשֵׁי הַמְּצָרִים הַשְּׁתַגְעוּ, הַמְּצָרִים רָצוּ לְהַרְגַּ אֶת הַיְהוּדִים אוֹ הַתִּיבְשָׁה לָהֶם הַיָּד, מִי שֶׁנִּסָּה לְפַגַּע בִּיהוּדֵי הַתִּיבְשָׁה לוֹ הַיָּד, מִרְאוֹת אֱלֹהוֹת, רָאוּ אֶת זֶה עֵין בְּעֵין מִי שֶׁנִּסָּה לְפַגַּע בִּיהוּדֵי הַתִּיבְשָׁה לוֹ הַיָּד. אוֹמֵר הַתְּקוּנֵי זֶה־ר שְׂזָה הַיּוֹם הַכִּי גְדוֹל בְּשָׁנָה, שְׁבֵת הַגְּדוֹל זֶה הַיּוֹם הַכִּי גְדוֹל בְּשָׁנָה

מת או אמא מתה. כתוב שבתיה
היתה בכורה והיא לא מתה, ויש
שיטה שגם הבכורות צמות כי גם
הבכורות מתו, מביא את זה המשנה
ברורה. וכשמגיע השבת הגדול שאז
מתחיל יציאת מצרים אז כל אמות
העולם מקבלים את המכה שלהם,
בא השבת הגדול כל אמות העולם
נכנעים כלם. (באר בשדה קסח)

היו עושים פסל לכל בכור ושמים
אותו במרכז הבית, אז הפסלים היו
קמים ונמסים והיו מרתכים אותם,
פתאום היתה באה אש ומרתכת
אותם. אז יש כאן שתיים עשרה סוגי
מכת בכורות אלה שבמצרים ואלה
שמחוץ למצרים ואלה שמעמים
אחרים וממדינות אחרות וגדול
הבית ואם אין גדול הבית אז אבא

הזספות ממזדינו הרב שליט"א

יתברך, ומחשבה טובה הקדוש ברוך
מצרפה למעשה, ונמצא שאינו שוכב
ויושב במל, רק מקיים מצות עשה
דאורייתא.

ב. בפסוק ראשון של קריאת שמע
וברכה ראשונה של שמונה עשרה
יהרהר בנזפר לעיל, ועוד יכון אם
יענו אותו כל אומות העולם בכל
עינוים קשים ויפשטו עורו מבשרו
להכחיש חס ושלום ביחודו, יסבול
כל היסורים ולא יודה להם חס
ושלום, ויצויר בדעתו ומחשבתו
כאלו עושין לו בנזפר לעיל, ובזה יצא
ידי חיוב קריאת שמע ותפלה כדון.

ג. גם בשעת אכילה ותיחוד הקדוש
יכון בנזפר לעיל, ובשיתחיל להרגיש
תענוג גשמי יצויר במחשבתו בנזפר
לעיל, ותיכף ומיד יאמר בפיו ובלבבו

פלא יועץ – ערך זיוג

נמצא בתחילת השיעור הראשון

צעטיל קטן

מדינו הרב רבי אלימלך מליזענסק
זצוק"ל זיע"א

אלה הדברים אשר יעשה אותם
האדם וחי בהם:

א. בכל עת ורגע שהוא פנוי מן
התורה, ובפרט שהוא יושב במל
לכדו בחדר או שוכב על מטתו ואינו
יכול לישן, יהיה מהרהר במצות עשה
זו של ונקדשתי בתוך בני ישראל,
וידמה בנפשו ויצויר במחשבתו
כאילו אש גדול ונורא בוער לפניו עד
לב השמים, והוא בשביל קדושת
השם יתברך שוכר את טבעו ומפיל
את עצמו להאש על קידוש השם

עליונה חס ושלום.

שבחי הר"ן יז

גם אמר שהזיווג של הצדיק האמת, קשה עליו עניו זה. ולא די שאין לו שום תאוה כלל, כי אם אדרבא יש לו יסורין מזה ממש כמו יסורי התינוק בשעת מילה. כי ממש יסורין אלו יש להצדיק בשעת זיווג ויותר מזה. כי התינוק אין לו דעת, על בן אין תיסורים שאלו גדולים כל כך, אבל הצדיק שיש לו דעת יסוריו גדולים מהתינוק. וזה היה אצלו דבר פשוט ואמר שכל אדם יכול לזכות לבוא למדרגה זו. וכפי הנראה מדבריו היה שקדשתי של עצמו גבה עוד יותר ויותר

שיותר היה לו תענוג ושמחה בעשיית מצות עשה של ונקדשתי באופן הנזכר לעיל מהרגשת תענוג גשמי הזה שהוא מהצרת משכא דחויא, וכך יאמר. וראיה לדבר שיותר היה לו תענוג ושמחה בעשיית מצות עשה של ונקדשתי באופן הנזכר לעיל שאפילו היו חוטפין אותו רוצחים באמצע אכילה והיחוד הקדוש לעשות לו העיניים קשים היתי משמח את עצמי על קידוש השם ותברך יותר מתענוג גשמי הזה, אך יזהר שיהיה דובר אמת בלבבו ושיהיה אז בשעת מעשה תקוע על לוח לבו בתוכיות ובפנימיות הלב באמת גמור, ולא ישטה את עצמו להיות פגוע דעת

תפילות

תפלה א — למוד

שְׁאוּזָה לדעת את כל הש"ס, 14 פרקים של הרמב"ם, 4 טורים, 4 חלקי שלחן ערוך, מנן אברהם, ט"ו, ש"ד, סמ"ע, חלקת מחוקק, בית שמואל, פסח משנה, מגיד משנה, לחם משנה, מהר"י קורקוס, משנה למלך, רבינו מנחם, הגהות מובחרות.

ר"ת, רא"ש, רמב"ן, רשב"א, רימב"א, יד רמיה, מאירי, בית יוסף, ב"ח, פרישה, דרישה, הרבי משה, אורחות צדיקים, מסלת ישרים, מנורת המאור, חובת הלבבות.

תפלה ב

כָּל הַזֹּהָרִים, תְּקוּנֵי זֹהַר, עֵין חַיִּים, פְּרֵי עֵין חַיִּים, שְׂרָף עֵין חַיִּים, שְׁמוֹנֶה
שְׁעָרִים, שְׁעַר הַפְּסוּקִים, סֵפֶר הַלְקוּטִים, סֵפֶר הַגְּלִגּוּלִים.

קְצוֹת הַחֶשֶׁן, נְתִיבוֹת הַמְּשַׁפֵּט, תְּקִיפוֹ כְּתוּב, בֵּית מְאִיר, שׁו"ת רַבֵּנוּ עֲקִיבָא
אֵיגָר, גְּדוּעַ בִּיהוּדָה, מַתְרִי"ט, רִיב"ש, שׁו"ת הַרְרִיף, שׁו"ת הַרְא"ש,
דְּבָרֵי רִיבּוֹת. וְהַבֵּל בְּעַל פֶּה, מִלָּה בְּמִלָּה, בְּקִיאוֹת וְעֵינוֹן, יֵשֶׁר וְהַפְּקֵד.

תפלה ב

רַבּוֹנוּ שֶׁל עוֹלָם כֹּל יָבוֹל, וַבְּנֵי לְהוֹת הַצְּדִיק הַכִּי גָדוֹל בְּעוֹלָם, וְלִדְעַת כָּל
חַשׁ"ם בְּעַל פֶּה וְכָל הַגְּמָרוֹת. וְ-14 בְּרָכִים שֶׁל הַרְמָב"ם, וְכָל הַשְּׁלַחַן עָרוּךְ,
וְכָל הַמְּזוּרִים, וְכָל הַבְּסָפֵי מִשְׁנֵה וְכָל הַלְחָם מִשְׁנֵה, וְכָל מִשְׁנֵה לְמַלְךְ, וְכָל הַמְּגִיד מִשְׁנֵה,
וְכָל הַבֵּית יוֹסֵף וְכָל הַב"ח, וְכָל הַפְּרִיָּשֶׁת וְהַדְּרִיָּשָׁה, וְכָל מַתְר" קוֹרְקוֹס, וְכָל מַגְדֵּל עֵז,
וְכָל הַגְּהוֹת מִיּוֹמֵנוּת, וְכָל רַבֵּנוּ מְנוּחָה, וְכָל הַשֵּׁד וְהַט"ו
וְהַמְּגִן אֲבָרְהָם וְהַסְּמ"ע, וְכָל הַחֲלֻקָּת מְחֻקָּק.

וְכָל הַלְקוּטֵי מוֹתְר"ן, וְכָל בֵּית שְׁמוּאֵל, וְכָל הַלְקוּטֵי הַלְבוֹת, וְכָל בֵּית ה', וְכָל
מַסֵּל יִשְׂרָאֵל, וְכָל הַשְּׁעָרֵי תְּשׁוּבָה, וְכָל הָאֲרֻחוֹת צְדִיקִים, וְכָל מְנוּרַת
הַמְּאִיר, וְכָל חוֹבַת הַלְבָבוֹת.

וְהַבֵּל מִלָּה בְּמִלָּה, אוֹת בְּאוֹת, יֵשֶׁר וְהַפְּקֵד, בְּקִיאוֹת וְעֵינוֹן. וְהַבֵּל בְּעַל פֶּה,
מִלָּה בְּמִלָּה, אוֹת בְּאוֹת.

תדושת הפראשה

| הסימנים שמסר יעקב |

לאה, יעקב כותב ללאה יקירתתי ארוסתי, ולכן היה הדור, הוא העביר את המכתבים, היה לו מוחק טוב – מחק את השם רחל וכתב לאה, וככה שבע שנים לאה יודעת שהיא השדוך, עד שמשעה רבנו גלה, לכן מכרו את יוסף, לכן קראו לבנימין 'גנב בן גנבה', בזכות שמצאו אצלו את הגביע הוא קבל בית מקדש, הגביע - כי הגביע לשון גבעה – "גבעת המור הר הלבונה", "אלף לי אל הר המור ואל גבעת הלבונה" (שיר השירים ד, ו). (באר בשדה קסו)

עכשו שבת הגדול, פרשת צו, "על תנוף און אהון הימנית", כל אחד יבדק אם יש לו תנוף, כל אחד בודק אם יש לו תנוף, אם יש לו בהן, גם בהן ברגל צריך שיהיה – חייב, כמו הפהן גדול, שיש לו גם תנוף גם בהן ימין גם בהן ברגל, ואז מוזים עם הדם. כי זה היה הסמנים שיעקב מסר לרחל, מה אומר הבן איש חי? זה הסימנים שיעקב מסר לרחל, כי לבן במשך שבע שנים היה מוחק את השם רחל כותב

קדושת הצדיקים

| ר' נחמן שלמה יצחק שפירא |

י"ד בניסן

עליה חופשית, בזה לספר הלבן. הספר הלבן, כל הזמן היו גוזרים גזרות שלא יעלו לארץ, ושהערים יקבלו את הארץ. היינו אומרים את זה כל היום כשהיינו ילדים, האנגלים היו מתעצבנים מזה, מדינה עברית, עליה חופשית, בזה לספר הלבן.

אז ישראל ליפל עצר את הכביש בשבת כדי לתלות את השלט, אני לא יודע אם זה מתד בשבת, כלם שאלו, יולדת? יולדת? ככה הוא עצר את הכביש, ואז ר' אריה לויין ראה אותו מהחלון ואמר לו זה לא ענין שלנו, אז הוא עזב את הכל, הענין שלנו זה לקום חצות, להתפלל, על ידי חצות אחד אפשר לפעול הכל, אפשר לבטל את כל הציונים. (ארוי הלבנון רלו)

היארצייט של ר' נחמן שלמה יצחק שפירא (גלבע י"ד ניסן), הבן של ר' שמואל שפירא, הוא היה היחיד שלא הלך לאצ"ל, כי באותו זמן כל הבחורי ושיבות התגייסו לאצ"ל או ללח"י, הוא היחיד שהצליח להתפטר מהם, כי היו אומרים שכל אחד חייב לעשות משהו, כמו הבן של ר' הירש ליב, אמרו לו שהוא חייב לעשות משהו, והם היו הכל עושים בשבת, כי האנגלים לא שמרו שבת, אז הוא אמר אני רק יתלה את השלט, זה היה באגריפס ליד בצלאל, תלו שם שלט: מדינה עברית,

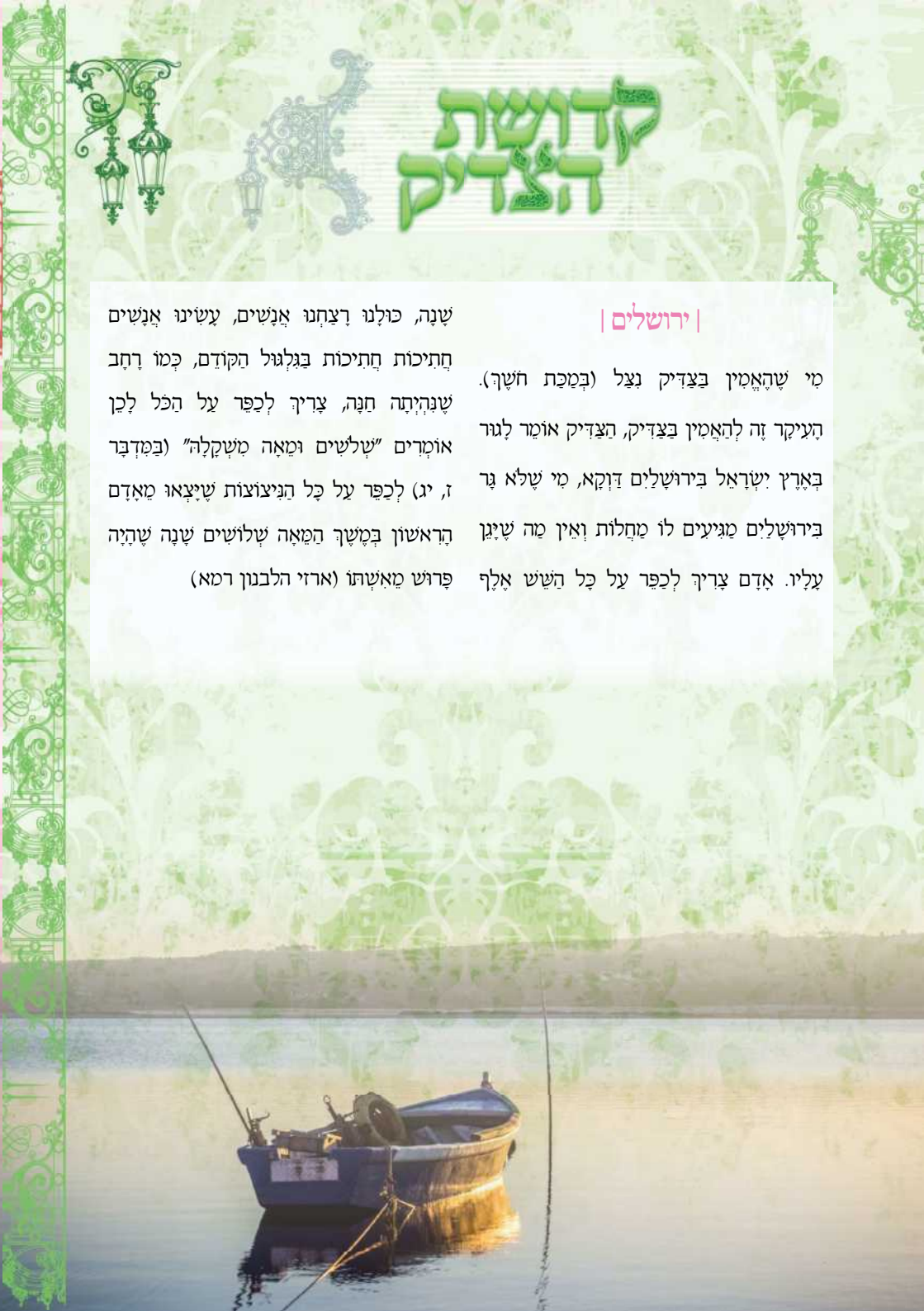

קדושת הצדיקים

| ירושלים |

שנה, כולנו רצחנו אנשים, עשינו אנשים חתיכות חתיכות בגלגול הקודם, כמו רחב שנהיתה חנה, צדיק לכפר על הכל לכן אומרים "שלישים ומאה משקלה" (במדבר ז, יג) לכפר על כל הניצוצות שיצאו מאדם הראשון במשך המאה שלושים שנה שהיה פרוש מאשתו (ארזי הלבנון רמא)

מי שהאמין בצדיק נצל (במכת חשך). העיקר זה להאמין בצדיק, הצדיק אומר לגור בארץ ישראל בירושלים דוקא, מי שלא גר בירושלים מגיעים לו מחלות ואין מה שיגן עליו. אדם צדיק לכפר על כל השש אלף

הילדים

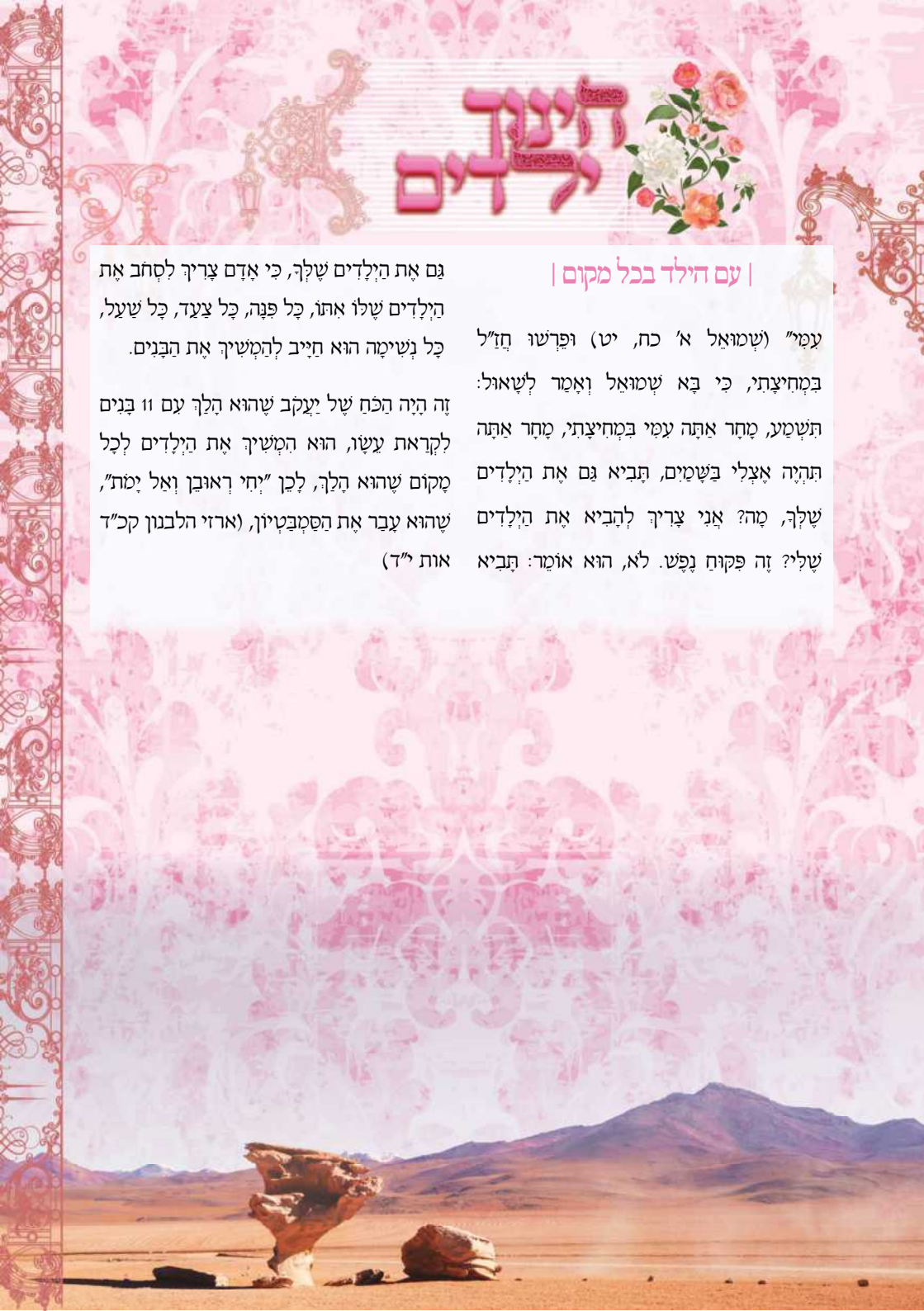

| עם הילד בכל מקום |

גם את הילדים שלך, כי אדם צריך לסחב את הילדים שלו אתו, כל פנה, כל צעד, כל שעל, כל נשימה הוא חייב להמשיך את הבגים.

זה היה הכח של יעקב שהוא הלך עם 11 בנים לקראת עשו, הוא המשיך את הילדים לכל מקום שהוא הלך, לכן "יחי ראובן ואל ימת", שהוא עבר את הסמבטיון, (ארזי הלבנון קכ"ד אות י"ד)

עמו" (שמואל א' כח, יט) ופרשו חז"ל במחיצתי, כי בא שמואל ואמר לשאול: תשמע, מחר אתה עמי במחיצתי, מחר אתה תהיה אצלי בשמים, תביא גם את הילדים שלך, מה? אני צריך להביא את הילדים שלי? זה פקוח נפש. לא, הוא אומר: תביא

קדושת הבית

| בועז ורות |

איתך. בלילה פודים את הרוח, כלומר - כל הענין זה לפדות את הדבור. העולם עומד על הרוח, הרוח זה הדבור, הרוח זה רוח, רוח המואביה היא רוח החיים. כי האשה היא רוח חיים, בזכותה אדם חי. כי את הדבור גואלים אותו. (ארזי הלבנון רמו)

שכבי עד הבוקר זה בוקר האולה, זה נאמר על רוח שכל היום היא רק היתה שרה ומנגנת, זה נאמר על רוח שריוחה לה בשירות והשבחות. ואז יבוא בועז, יבוא הגואל, יבוא הסלק ויגאל

קדושת ההורה

| מרגלים |

היו מאורות של אבא, הוא מסביר צריכים לדעת את זה מה זה אבא, מה זה אמא, כולם היו מאורות של אבא, לאה זה אורות של אבא, ורחל זה אורות של אמא. (ארזי הלבנון קצה)

צריכים לגמור את כל הש"ס, כל יום גומרים את הש"ס, זה לא בעיה, כל הש"ס זה אנדרות וליקוטי הלכות ועץ חיים, עץ חיים על סוף דף ל"ב על המרגלים, שהמרגלים

מילתא דבר יהותא

הקרובה, כל המדינה תשמור שבת...

| בדיחות |

בעל אומר לאשתו: במה אוכל לעזור לך
בנקיונות לפסח? האשה: העזרה הכי טוב, זה
שלא תהיה בבית! הבעל חוזר אחר זמן. האשה
לבעל: למה חזרת? הבעל: כבר עזרתי מספיק...

גבר, כך תנקה את הבית בשלושה שלבים:
1. קח מטאטא. 2. תטאטא איפה שנוח לך.
2. אשתך תחטוף את המטאטא, ותנקה את
הבית...

הסיבה שנשים מנקות לפסח היא: 1% - צריך
לנקות לפסח. 99% - כי צריך לעקוף את
החברות...

בשבח והודיה לבורא עולם. אני שמח ונרגש
לבשר: שסיימתי לעבור על כל הש"ס, בבלי
וירושלמי, משניות, וארבעה חלקי טור, ושולחן
ערוך. אני רוצה להודות לאשתי היקרה שתחי'
שיום ולילה דחפה אותי לזה. כעת, אני עובר
לנקות את החלק השני של הספריה: ספרי
מוסר, חסידות, חומשים, וסידורים...

"משפחה", זה בעיקר בשביל שברגעים שקשה
לך. מישהו יגש, ויאמר לך בשקט: אמרתי לך,
אל תעשה מה שאתה רוצה...

השטן נכנס לבית כנסת של מרוקאים. כולם
ברחו. חוץ מאיזה זקן בן שמונים וחמש. שאל
אותו השטן: איך אתה לא מפחד ממני? אמר
לו הזקן: שישים שנה אני נשוי לאחותך, איך
אני יפחד ממך...!?

ולמה נקרא שמו 'מוגו' - עדיין? על שם אלה
שפוגשים אותו, ושואלים: מוגו עדיין...?

מורים, לא אומרים: "אין לי מושג". הם אומרים:
שאלה מצוינת, נגיע לזה בהמשך...

יש לי זיכרון פנומלי. אבל לזכור, למה יצאתי
עכשו מהחדר לסלון?... זה כבר לא...

עם כל השביתות במשק. יש מצב ששבת

קדושת המידות

| חתונה |

בגיל אֶפֶס אִשָּׁה אֶפְשֶׁר לְחַתֵּן בְּגִיל אֶפֶס, הָאִישׁ
בְּגִיל 13.

הַשְּׂרָוּי בְּלֹא אִשָּׁה שְׂרָוּי בְּלֹא שְׁלוֹם בְּלֹא
שְׂמֵחָה בְּלֹא תוֹרָה - הַתּוֹרָה אֵין לָהּ עֲלֵיָהּ,
אִם אָדָם לּוֹמֵד תּוֹרָה וְאֵין לוֹ אִשָּׁה אֵין שׁוֹם
עֲלֵיָהּ לַתּוֹרָה שְׁלוֹ, הַתּוֹרָה הוֹלֶכֶת לְקַלְפוֹת. לְכֹן
אוֹמֵרֶת הַגְּמָרָא (יְבָמוֹת סב, ע"ב) הַשְּׂרָוּי בְּלֹא
אִשָּׁה שְׂרָוּי בְּלֹא תוֹרָה בְּלֹא שְׂמֵחָה בְּלֹא שְׂכִינָה
הָאִשָּׁה זֶה הַשְּׂכִינָה הָאִשָּׁה זֶה לֹא הַגּוֹף אֶת הַגּוֹף
צְרִיכִים לְהַסְתִּיר צְרִיכִים לְהַחְבִּיֵא אֶת הַגּוֹף
הָאִשָּׁה זֶה רַק הַשְּׂכִינָה זֶה רַק הַנְּשִׂמָה.

אִשָּׁה זֶה לֹא בְּשִׁבִיל תְּאוֹוֹת זֶה בְּשִׁבִיל שֶׁהִיא
מִתְחַבֶּרֶת עִם הַנְּשִׂמָה שֶׁל הָאִישׁ וְאִז עוֹלִים
לְכַתֵּר לְנוֹקְבָא דְפְרֻדְשָׁקָא, רְבִיעוֹ אוֹמֵר בְּתוֹרָה
ב' יֵשׁ נִיּוֹקְבָא דְפְרֻדְשָׁקָא, פְּרֻדְשָׁקָא זֶה נִקְרָא
הַחֲסִים בְּאַרְמִית וּמִשָּׁם מֵצֵד יְמִין הַנְּהַר יוֹצֵא
מֵעֵדָן לְהַשְׁקוֹת אֶת הַגֵּן הָאִשָּׁה הִיא נִקְרָאת עֵדָן
וְנְהַר יוֹצֵא מֵעֵדָן לְהַשְׁקוֹת אֶת הַגֵּן לְהַשְׁקוֹת
אֶת כָּל הַגֵּן, הַגֵּן זֶה הָעוֹלָם הַזֶּה, כְּדוּר הָאָרֶץ,
וְצְרִיכִים לְהַשְׁקוֹת אוֹתוֹ, הַנְּהַר הַנִּקְרָא יוֹבֵל אֶתוֹ
מְשַׁקֵּים אֶת הַגֵּן אֶתוֹ מְשַׁקֵּים אֶת הָעוֹלָם וְהַנְּהַר
זֶה רַק לְמוֹד הַגְּמָרָא. (אֲרִזִי הַלְבָנוֹן קַח).

אִשָּׁה נִקְרָאת בִּינָה, אֵין הַדִּין נִמְתַּק אֲלֵא
בְּשִׂרְשׁוֹ. אִם רוֹצִים לְהַמְתִּיק אֶת הַדִּינִים זֶה
הַכֹּל תְּלוּי בְּאִשָּׁה הָאִשָּׁה הִיא שְׂרָשׁ הַדִּין הִיא
הַבִּינָה הָאִישׁ זֶה הַחֲכָמָה הַחֲכָמָה זֶה רַק לְמוֹד
הַגְּמָרָא אִם אָדָם רוֹצֵה שִׂיחָה לוֹ חֲכָמָה, שְׁלֹא
יְהִי שְׂתֵי נָשִׁים בְּבַיִת, כָּל הַעֲנֵן שְׂאֵי אֶפְשֶׁר
לְהַתְחַתֵּן אִשָּׁה עִם אִשָּׁה זֶה לֹא יִלָּךְ אִז צְרִיכִים
לְרְאוֹת שֶׁהָאִשָּׁה תִּהְיֶה אִשָּׁה וְהָאִישׁ יְהִי אִישׁ,
הָאִשָּׁה זֶה הַבִּינָה הָאִישׁ זֶה הַחֲכָמָה וְכֵכָה הֵם
עוֹלִים לְכַתֵּר.

כָּל הַחַתְּנָה זֶה כְּדֵי שִׂיעֲלוֹ לְכַתֵּר, זֶה לְבַקֵּעַ אֶת
הַמִּ סְתוּמָה, לְסַרְבָּה הַמְשֻׁרָה וּלְשְׁלוֹם אֵין קֵץ
(יִשְׁעִיָה ט, ו). הַמִּ נִסְתָּמָה, אִי אֶפְשֶׁר לְבַקֵּעַ אֶת
הַמִּ אֲלֵא עַל יְדֵי שֶׁהָאִשָּׁה שְׂמָה אֶת הָאֲצִבַּע
בְּטַבַּעַת וְלָכֵן לּוֹקְחִים - מְקַדְשִׁים אִשָּׁה דְּוֹקָא
עִם טַבַּעַת אֶפְשֶׁר גַּם לְקַחַת 10 שְׁקָל לְקַדֵּשׁ
אִשָּׁה אֲבֵל לּוֹקְחִים דְּוֹקָא טַבַּעַת כִּי אֶפְשֶׁר
לְבַקֵּעַ אֶת הַמִּ סְתוּמָה לְסַרְבָּה הַמְשֻׁרָה וּלְשְׁלוֹם
אֵין קֵץ, כָּל הַשְּׁלוֹם בָּא רַק עַל יְדֵי הָאִשָּׁה, אָדָם
שְׂאֵין לוֹ אִשָּׁה אֵין לוֹ שְׁלוֹם אֵין שְׁלוֹם בְּעֲצָמֵי
מִפְּנֵי חֲסָאֵתִי (תְּהִלִּים לח, ד), לְכֹן אֲסוּר שְׂאָדָם
יְהִי שְׂנִיָה אַחַת בְּלֵי אִשָּׁה, יַעֲקֹב חָתָן אֶת כָּלָם

הג הבסה עם התורה

גיליון הג מורהב
84 עמודים צבעוניים והגיגיים
לצד מוסף 'המחדש'
מהנעשה סביב מורינו הרב
שליט"א בחודש האחרון

התום על מגוי
ע"ס 30 ש"ח
ותקבל את החוברת
בכל חודש עד
לחבת הדואר

במגזין

גיליון הגיגי
מפואר עם
כתבות הג
ותחקירים
בפרסום
ראשון

סיקור נרחב
מלווה בתמונות
בלעדיות בפרסום
ראשון מחודש
ניסן וחג הפסח
עם מורינו הרב
במרוקו - פרק שני
בסדרת הכתבות
על הגלות • תחקיר
עומק על שורשיו של
מורינו הרב משפחתו
מטעם שבאוקראינה
ועל ימי ילדותו שבחיפה
האדומה • פרויקט חג
מיוחד על 'כוללי חצות
בשובו בניס' לצד סיפורים
מרתקים על עבודת
החצות בקודש פנימה •
הרמב"ן מסעותיו ותעלומת
קברו ותפילה ממורינו הרב
שליט"א בפרסום ראשון
לומר על ציונו הקדוש

התחדשות

לקבלת החוברת עוד החודש חייג עכשיו:

0799.318.318

